

Vlaams
Fonds voor
Jaarverslag
2015
de
Letteren

INHOUDSTAFEL	2
WOORD VOORAF	9
INLEIDING	11
1 Organisatie	15
1.1 VFL-BESTUUR	15
1.2 DAGELIJKS BESTUUR	16
1.3 ADVIESCOMMISSIES	16
1.4 BESLISSINGSCOLLEGE	17
1.5 BEROEPSCOMMISSIE	17
1.6 VFL-TEAM	17
2 Subsidies en projecten	19
2.1 BINNENLAND	19
2.1.1 Binnenland subsidies	19
2.1.1.1 Auteurs	19
Werkbeurzen literaire auteurs	19
Stimuleringsbeurzen literaire auteurs	21
2.1.1.2 Strips	22
Werkbeurzen voor stripauteurs	22
Stripmanifestaties	23
Striptijdschriften	23
2.1.1.3 Vertalers in het Nederlands	23
Projectbeurzen literaire vertalers	23
Stimuleringsubsidies literaire vertalers	25
2.1.1.4 Literaire tijdschriften	25
2.1.1.5 Productiesubsidies voor (strip)uitgevers	26
2.1.1.6 Literaire manifestaties en organisaties	27
Literaire organisaties	27
Auteursgenootschappen	28
Literaire manifestaties	28

2.1.1.7 Leesbevordering	29
Projecten leesbevordering	29
Iedereen Leest en Leesweb	31
2.1.1.8 Auteurslezingen	31
Subsidies auteurslezingen	31
Nieuwe auteurs op de auteurslijst	32
2.1.2 Binnenland projecten	34
2.1.2.1. Poëziepromotie	34
Gedichtendagessay	34
Poëzieplatform	34
Poëzietafel	34
2.1.2.2 Literaire vertalers	34
Literaire Vertaaldagen	34
2.1.2.3 Literair middenveld	35
2.1.2.4 Staat van het Boek	35
2.1.2.5 Scholenproject Boekenbeurs	35
2.1.2.6 Archivering theaterteksten	36
2.1.2.7 Dynamische canon	36
2.1.2.8 Slam poetry	37
Slam 't stad - videoproject	37
Slamlezingen	37
2.2 BUITENLAND	37
2.2.1 Buitenland subsidies	37
2.2.1.1 Vertaalsubsidies	39
2.2.1.2 Productiesubsidies	43
2.2.1.3 Vertalingen van poëzie	43
2.2.1.4 Vertalingen van geïllustreerde boeken	44
2.2.1.5 Auteursbezoeken	48
2.2.1.6 Auteurspromotie	49
2.2.1.7 Vertalershuis	50

INHOUDSTAFEL

2.2.1.8 Projectsubsidies fragmentvertalingen	51
2.2.2 Projecten buitenland	52
2.2.2.1 Frankfurt gastland	52
Vertaalsubsidies in het Duits	53
Vertaalvouchers Vlaamse uitgevers	53
Bezoek Duitse festivalorganisatoren	54
Publishers tour proza	54
Publishers tour non-fictie	55
Vertalersworkshops Berlijn en München	55
2.2.2.2 Buitenlandse beurzen	55
Proza	56
Kinder-en jeugdliteratuur	56
Poëzie	56
Non-fictie	56
Strips	56
2.2.2.3 Festival international de la Bande Dessinée d'Angoulême	57
The Kinky & Cosy Experience	57
Tijdschrift Kinky & Cosy	57
Budget	57
2.2.2.4 Buitenlandpromotie non-fictie	57
2.2.2.5 Publishers tour proza	58
2.2.2.6 Poëzieprojecten	58
Poetry International Web	58
Lyrikline	58
VersSchmuggel	59
Marché de la Poésie	59
2.2.2.7 Vertaalprijzen	59
2.2.2.8 Residenties	60
Enquête Vertalershuis	60
Passa Porta	60

Writers in Residence	61
2.2.2.9 Goudfazant netwerk	61
2.2.2.10 IBBY voorzitterschap	62
3. Samenwerking	65
3.1 VFL ALS AANSPREEKPUNT LETTEREN	65
3.2 VLAAMSE OVERHEID –DEPARTEMENT CJSM	65
3.3 NEDERLANDS LETTERENFONDS	65
3.4 EXPERTISECENTRUM LITERAIR VERTALEN	66
3.5 NEDERLANDSE TAALUNIE	67
3.6 BOEK.BE, VUV EN VVB	67
3.7 VLAAMSE AUTEURSVERENIGING (VAV)	67
3.8 BOEKENOVERLEG	68
3.9 STEUNPUNTENOVERLEG	69
3.10 IEDEREEN LEEST	69
3.11 FLANDERS INVESTMENT AND TRADE	70
3.12 KANTL	70
3.13 VERTEGENWOORDIGERS VAN DE VLAAMSE REGERING	70
4 Financieel jaarverslag 2015	72
4.1 JAARREKENING	72
4.1.1 Balans 2015	72
4.1.1.1 Activa	73
4.1.1.2 Passiva	74
4.1.2 Resultatenrekening 2015	74
4.1.2.1 Operationele opbrengsten	74
4.1.2.2 Kosten	75
4.1.2.3 Resultaat van het boekjaar	75
4.1.2.4 Toelichting jaarrekening 2015 en vergelijking met 2014	75
Opbrengsten	75

INHOUDSTAFEL

Kosten	76
Resultaat	78
Besluit van het VFL-bestuur	79
5 Beleid en interne werking	81
5.1 MEERJARENPLAN 2016-2020	81
5.2 INTERNE STUDIEPUNTEN	81
5.2.1. Denknamiddag met bestuurs- en commissieleden	81
5.2.2. Beleidsontwikkeling non-fictie	82
5.3 ACTUALISERING SUBSIDIEREGLEMENTEN 2016	82
5.3.1 Reglementen binnenland	82
5.3.2 Reglementen buitenland	84
5.4 STAGES EN ONDERZOEKPROJECTEN	85
5.5 DIVERSITEITSBELEID	85
6 Communicatie	89
6.1 ONLINE COMMUNICATIE	89
6.1.1. Websites	89
6.1.2 Facebook	90
6.1.3 Elektronische nieuwsbrieven	90
6.2 PERS	91
6.3 PUBLICATIES	91
6.3.1 Informatiefiches buitenland	92
6.3.2 Brochure Bookshelf Essentials 2	93
6.3.3. Le journal de Kinky & Cosy	93
6.3.4. Inspiratiebrochure auteurslezingen literaire vertalers	94
6.3.5 News & Views	94
7 Uitdagingen voor 2016	97
7.1 INTERNE PRIORITEITEN	97

7.1.1 Huis van de Letteren	97
7.1.2 Communicatiebeleid	97
7.2 BELEIDSMATIGE PRIORITEITEN	98
7.2.1 Non-fictiebeleid	98
7.2.2 Veranderende opdracht van de provincies	98
7.2.3 Verdere integratie van letteren en middenveld	98
7.2.4 Duurzaam geïntegreerd tijdschriftenbeleid	99
7.2.5 Armoede en de superdiverse samenleving	99
7.3 EXTERNE PRIORITEITEN	100
7.3.1 Succesvol Vlaams-Nederlands gastlandschap	100
7.3.2 Opvolging Frankfurter Buchmesse en samenwerking met Nederland	100
7.3.3 Beleidsdomeinoverschrijdend leesbevorderingsbeleid	100
7.3.4 Voortzetten initiatieven canon	101
BIJLAGE 1: SAMENSTELLING VFL-BESTUUR EN ANDERE ORGANEN	103
BIJLAGE 2: ORGANIGRAM VFL-TEAM	105
BIJLAGE 3: REALISATIES 2015	106
BIJLAGE 4: BEHEERSOVEREENKOMST 2016-2020	115
BIJLAGE 5: AFSCHRIJVINGSTABEL INVESTERINGEN	122
BIJLAGE 6: SINGLE AUDIT VERSLAGEN VAN DE BEDRIJFSREVISOR	123
BIJLAGE 7: SAMENWERKINGSOVEREENKOMST NEDERLANDS LETTERENFONDS FRANKFURT 2016	132
BIJLAGE 8: LIJST VAN AFKORTINGEN	136
COLOFON	138

INHOUDSTAFEL

WOORD VOORAF

2015 IN TREFWOORDEN

Kerntaak

In 2015 moest het Vlaams Fonds voor de Letteren (VFL) 7,5% besparen. We beloofden niet aan de rechtstreekse ondersteuning van de individuele kunstenaar te raken en meer dan ooit onze kerntaak waar te maken. Het VFL betaalde in 2015 zelfs meer subsidies uit dan ooit.

Performant

Het VFL tracht zijn vele doelstellingen efficiënt te realiseren en let daarbij ook op de kosten van de eigen organisatie. De totale overheadkosten van het VFL bedragen 18,4% van de inkomsten en de loonkosten slechts 13,9%. Met andere woorden: meer dan 81% van de inkomsten gaat rechtstreeks naar de doelstellingen van het VFL.

Frankfurter Buchmesse

In 2015 heeft het Frankfurtteam hard gewerkt aan de voorbereiding van wat een succesvol Vlaams-Nederlands gastlandschap zal worden. 120 auteurs krijgen een platform in Duitsland tussen maart en november 2016, er zullen 150 literaire en culturele activiteiten plaatsvinden, en er staan meer dan 250 vertalingen van Nederlandstalige literatuur in het Duits op stapel. Het gastlandschap moet een hefboom en vliegwielen worden voor een grotere en betere zichtbaarheid van onze literatuur in de hele wereld.

Canon

Afgelopen zomer presenteerde het VFL in samenwerking met de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde (KANTL) de eerste versie van een dynamische literaire canon vanuit Vlaams perspectief. De reacties waren erg positief. Het bracht een rijk en divers debat op gang in de media, en er vloeiden verschillende initiatieven van uitgevers uit voort.

Superdiverse samenleving

Via het project rond slam poetry bereikte het VFL nieuwe doelgroepen. Samen met Vluchtelingenwerk Vlaanderen lanceerden we een boek over vluchtelingen, geschreven en geïllustreerd door nieuwe stemmen. Het VFL steunde bovendien projecten voor leesbevordering, die focussen op kansen- en doelgroepen. En op de auteurslijst was veel instroom van auteurs met een diverse etnisch-culturele achtergrond.

Nieuwe beheersovereenkomst

Op basis van gesprekken met alle partners presenteerde het VFL in juni 2015 een ambitieus voorstel tot meerjarenplan. Eind 2015 tekenden we een op dit plan gebaseerde nieuwe beheersovereenkomst met Vlaams minister van Cultuur Sven Gatz voor de periode 2016 tot en met 2020. De ondersteuning van non-fictie is nu een feit en er is het perspectief om de komende jaren nog andere ambities gefaseerd uit te rollen.

Toekomst

In 2016 bereiden we ons voor op de overdracht van provinciale middelen en op de komst van nieuwe opdrachten die het gevolg zijn van de interne staatshervorming. We schakelen ook in een hogere versnelling voor de zoektocht naar een pand en de verhuisplannen naar het toekomstige Huis van de Letteren. Ook het breed gedragen beleidsdomeinoverschrijdende leesbevorderingsbeleid in een regie van iedereen Leest staat hoog op de agenda.

Jos Geysels, voorzitter

Koen Van Bockstal, directeur

INLEIDING

MEER RECHTSTREEKSE STEUN AAN AUTEURS EN VERTALERS DAN OOI

Het VFL moest in 2015 rekening houden met een besparing van € 454.000 (7,5% van de dotatie in vergelijking met 2014). Toch hield het woord door in krappe budgettaire omstandigheden de rechtstreekse steun aan auteurs, vertalers en illustratoren de absolute prioriteit te geven. In 2015 spendeerde het VFL **een recordbedrag van € 1.915.353** aan werkbeurzen en stimuleringsbeurzen voor literaire auteurs, stripauteurs, illustratoren, vertalers en auteurslezingen. Dat is andermaal een fikse stijging van € 199.038 ten opzichte van 2014. Het toont aan dat, ondanks de budgettaire en economische context, het VFL meer dan ooit zijn missie centraal stelt en realiseert: de ondersteuning van de Nederlandstalige literatuur in de breedste zin van het woord en met vooral een directe impact op de sociaaleconomische positie van auteurs, illustratoren en vertalers.

Werkbeurzen

Het VFL kende in 2015 € 962.500 toe aan 112 auteurs (alle genres) in de vorm van werkbeurzen voor nieuwe projecten. 8 op de 10 van de auteurs die een beurs aanvroegen, of 77% van alle aanvragers, ontvingen een beurs. Een werkbeurs varieert van € 5.000 tot € 20.000, het gemiddelde bedroeg in 2015 € 8.595.

Auteurslezingen

Het VFL ondersteunt sinds 2013 opnieuw lezingen van Vlaamse en Nederlandse auteurs en breidde de aanvraagmogelijkheid voor scholen, bibliotheken, sociale en culturele organisaties systematisch uit. Mede dankzij de klantvriendelijke website www.auteurslezingen.be en de één-loketfunctie, die de administratieve overlast voor auteurs sterk vermindert, blijft het aantal lezingen jaar na jaar toenemen. In 2015 ondersteunde het VFL 2.342 lezingen, een toename met 164 lezingen ten opzichte van 2014. Bovendien groeide de auteurslijst aan met 64 nieuwe auteurs die nu gesubsidieerde auteurslezingen kunnen geven. Opmerkelijk daarbij is de stevige toename van het aantal auteurs met een etnisch-cultureel diverse achtergrond.

Vertalingen

De belangrijkste reden voor de toename van rechtstreekse steun aan de individuele kunstenaar is bij de vertalers te vinden. Zowel de projectbeurzen voor vertalingen in het Nederlands als de vertalingen uit het Nederlands namen een hoge vlucht. De voornaamste reden voor die stijging is het Vlaams-Nederlandse gastlandschap in 2016 op de Frankfurter Buchmesse. In 2014 en 2015 organiseerden het VFL en het Nederlands Letterenfonds liefst zes publishers tours voor Duitse uitgevers, en hadden de collega's van het buitenlandsteam meer dan anders intensieve contacten met Duitse uitgevers. Alleen al de subsidies voor vertalingen in het Duits bedragen in 2015 meer dan € 100.000. In dat bedrag zit ook 30.000 € die het VFL reserveerde voor de afdelingen rechtenverkoop van Vlaamse uitgevers om professionele vertalingen van 30 boekfragmenten te laten maken ter promotie van hun titels in Duitsland.

Prijsbeesten

Verschillende sector- en cultuurprijzen zetten ook in 2015 verdienstelijke auteurs van bijzondere boeken in de bloemen. Zonder enige volledigheid te willen nastreven, lijsten we er hier enkele op:

- **AKO Literatuurprijs:** Jeroen Brouwers, *Het hout* (NL);
- **Arkprijs van het vrije woord:** Fikry El Azzouzi;
- **Boekenleeuw:** Michael De Cock, *Veldslag om een hart* (met illustraties van Gerda Dendooven);
- **Boekenpauw:** Ingrid Godon, *Ik denk*;
- **De Bronzen Uil:** Inge Schilperoord, *Muidhond* (NL);
- **Debuutprijs:** Lara Taveirne, *De kinderen van Calais*;
- **Fintro Gouden Boekenuil:** Mark Schaevers, *Orgelman*;
- **Herman de Coninckprijs:** Peter Verhelst, *Wij totale vlam*;
- **Herman de Coninckprijs** (publieksprijs mooiste gedicht): Maud Vanhauwaert;

- **Libris Literatuurprijs:** Adriaan Van Dis, *Ik kom terug* (NL);
- **Taalunie Toneelschrijfprijs:** Freek Mariën, *Wachten en andere heldendaden*;
- **Willy Vandersteenprijs:** Charel Cambré en Marc Legendre, *Amoras*.

Ook in het buitenland werden Vlaamse auteurs of vertalers bekroond. Enkele van die prijzen of nominaties:

- **Else Otten Übersetzerpreis** (DE): Rainer Kersten voor zijn vertaling van *De laatkomer* van Dimitri Verhulst. Prijs werd gedeeld met Bettina Bach;
- **Gold medal van The Society of Illustrators** (Long Form) (VS): *Arsène Schrauwen* van Olivier Schrauwen, vertaald door de auteur;
- **Ping Prize for Best International Comic** (DE): *Cowboy Henk* van Kamagurka en Herr Seele, vertaald door Naja Møllmann-Ibsen;
- **Prix Sorcières** (FR): *Le chien que Nino n'avait pas* van Anton van Hertbruggen en Edward van de Vendel, vertaald door Marie Hooghe-Stassen;
- **Silver Medal van de Society of Illustrators** (VS): *The Dog That Nino Didn't Have* van Anton van Hertbruggen en Edward van de Vendel, vertaald door Laura Watkinson;
- Nominatie **Deutscher Jugendliteraturpreis** (DE): *Lena und das Geheimnis der blauen Hirsche*, van Edward van de Vendel en Mattias De Leeuw, vertaald door Rolf Erdorf;
- Nominatie **Deutscher Jugendliteraturpreis** (DE): *Rosie und Moussa. Der brief von papa* van Michael De Cock en Judith Vanistendael, vertaald door Rolf Erdorf;
- Nominatie **Fauves van het Festival International de la Bande Dessinée d'Angoulême** (FR): *Arsène Schrauwen* van Olivier Schrauwen, vertaald door Charlotte Miquel;
- Shortlist **Independent Foreign Fiction Prize** (VK): *While the Gods Were Sleeping* van Erwin Mortier, vertaald door Paul Vincent;
- Nominatie **Kritikerprisen** (NO): Hedda Vormeland voor haar vertaling van *Oorlog en Terpentijn* van Stefan Hertmans.

BOEKENVERKOOP IN VLAANDEREN KENT LICHTE STIJGING IN 2015 *

De verkoop van papieren boeken in Vlaanderen is in 2015 lichtjes gestegen met 0,2%. De meest opvallende groei situeert zich bij de strips. Hoewel de kookboeken het globaal iets minder goed doen, was het meest verkochte boek in 2015 opnieuw een kookboek: *Puur eten dat je gelukkig maakt 2* van Pascale Naessens. De commercieel meest succesvolle roman staat pas op de derde plaats en is de thriller *Het meisje in de trein* van Paula Hawkins.

De verkoop van e-books steeg weliswaar licht van 2,9% naar 3,14% van de totale boekenmarkt, maar die stijging duidt toch op een ernstige tempoovertraging na de groeisprong in 2014.

Strips in de lift

De strips doen het andermaal opvallend goed met een omzetstijging van bijna 14%. Niet minder dan vijf striptitels nestelen zich in de top 10 van de best verkochte boeken. Er werden in 2015 bijna drie miljoen strips verkocht in Vlaanderen. Daarmee werd het voorlopige recordjaar 2013 overtroffen.

Een andere grote stijger in de verkoop valt waar te nemen bij de boekverwante producten zoals kalenders en stickerboeken. Daar tekent het boekenvak een omzetstijging op van 18% tegenover vorig jaar. Scheurkalenders doen het in dit digitale tijdperk opvallend goed, met *De Druivelaar* als absolute uitschieter. Het is zelfs het op een na best verkochte 'boek' in Vlaanderen in 2015.

Best verkochte boeken in Vlaanderen

Sinds Boek.be samen met GFK (vanaf 2008) de reële verkoopcijfers over de toonbank meet, staat elk jaar een kookboek op nummer één. Alleen in 2013 kon Dan Brown met *Inferno* die begeerde plek innemen. Ook in 2015 staat een kookboek op nummer één: Pascale Naessens met *Puur Eten dat je gelukkig maakt 2*. In de top 10 van de best verkochte boeken staan liefst vijf strips, waarvan drie titels van de reeks *De Kiekeboes* van Merho.

Vlaamse top 10

1. *Puur eten dat je gelukkig maakt 2* - Pascale Naessens (Uitgeverij Lannoo)
2. *De Druivelaar dagwijzer 2016* - De Druivelaar

* Onder meer gebaseerd op een persbericht van Boek.be van 28 januari 2016.

3. *Het meisje in de trein* - Paula Hawkins (Bruna Uitgevers)
4. *Grey* - E.L. James (Prometheus Uitgeverij)
5. *Puur eten dat je gelukkig maakt* - Pascale Naessens (Uitgeverij Lannoo)
6. *De Kiekeboes 142. Tot op de bodem* - Merho (Standaard Uitgeverij)
7. *De Kiekeboes 143. De truken van Defhoor* - Merho (Standaard Uitgeverij)
8. *Asterix - De papyrus van Caesar* - Jean-Yves Ferri en Didier Conrad (Albert René)
9. *De Kiekeboes 144. Losse Flodders* - Merho (Standaard Uitgeverij)
10. *Amoras 5. Wiske* - Charel Cambré en Marc Legendre (Standaard Uitgeverij)

De eerste Vlaamse auteur van literaire fictie staat op 11, Pieter Aspe met *De doos*, gevolgd door Griet Op de Beeck op plaats 13 met *Kom hier dat ik u kus*. Dat zijn de enige twee Vlaamse fictieauteurs die zich in 2015 in de top 20 konden nestelen. Dat is flink minder dan in 2014, toen nog zes Vlaamse auteurs de top 20 haalden. Daar staat tegenover dat geen enkele Nederlandse auteur in 2015 in de Vlaamse top 20 staat. Dat illustreert duidelijk de kloof tussen Vlaanderen en Nederland en de recente bevindingen uit het rapport van de Nederlandse Taalunie (NTU) *Begrensd literair grensverkeer* *.

Bij non-fictie is Dirk De Wachter de populairste auteur met *Liefde. Een onmogelijk verlangen?* Ook het actualiteitsboek van Rudi Vranckx, *Oorlog om de geesten*, scoort hoog in 2015.

Grootste stijging bij online verkoop

Het sterkst groeiende verkoopkanaal zijn de internetwinkels. Hun omzet steeg in 2015 met 19% en hun marktaandeel groeide van 12,2% naar 14,4%. De boekensector volgt daarmee de stijgende trend van de internetverkoop in andere sectoren in ons land.

Ook de assortiments- of onafhankelijke boekhandel doet het opvallend goed met een omzetsijging van 12,5%. De boekhandelsketens daarentegen moeten zo'n 5% omzet inleveren.

Europese cijfers

Als we naar de evolutie van boekenverkoop in andere Europese landen kijken, bevindt Vlaanderen zich in het midden van de groep. Grootste stijger na opeenvolgende jaren van grote omzetsdalingen is Nederland, waar de boekenverkoop in 2015 een groei met 3,7% vertoont. Ook Frankrijk en Italië tekenen positieve cijfers op met respectievelijk 1,7% en 0,9% groei. Duitsland kent daarentegen een omzetsdaling in boekenverkoop van 1,7%. De boekenverkoop in Wallonië ligt ongeveer in lijn met die in Vlaanderen en laat een lichte daling van 0,2% zien.

Het e-book

De voorspelde spectaculaire toename van het e-book heeft in 2015 niet plaatsgevonden. Over het volledige jaar is de e-bookverkoop slechts gestegen van 2,9% naar 3,1% van de totale boekenverkoop. Opvallend is wel dat in het laatste kwartaal van het jaar (traditioneel het belangrijkste kwartaal voor de boekenverkoop) de e-bookverkoop zelfs is gedaald. In het laatste kwartaal van 2014 waren de e-books goed voor 2,6% van de totale verkoop, terwijl dit in het laatste kwartaal van 2015 daalde naar 1,9%.

Merkwaardig is dat zowel in de Verenigde Staten als in het Verenigd Koninkrijk de constante en spectaculaire groei van de e-bookverkoop ook is gestopt, en dat grote winkelketens als Waterstones de promotie en verkoop van hun eigen e-readers zelfs hebben afgestoten. Of dit een tijdelijk fenomeen is of een blijvende trend zal de toekomst moeten uitwijzen.

Uitgevers

De belangrijkste evoluties in het Vlaamse uitgeverslandschap in 2015:

- Harold Polis, ex-uitgever van De Bezige Bij Antwerpen, vindt onderdak bij Pelckmans. Hij richt uitgeverij Polis op en realiseert meteen een volwaardige najaarsrelease.
- De Bezige Bij benoemt Katrijn Van Hauwermeiren (voorheen bij Prometheus) als nieuwe hoofdredacteur van De Bezige Bij Vlaanderen.
- Karl Drabbe verlaat uitgeverij Pelckmans en wordt in het najaar aangetrokken door uitgeverij Vrijdag voor het ontwikkelen van een non-fictiefonds.
- André Van Halewijck verkoopt de gelijknamige uitgeverij aan Pelckmans.
- WPG koopt uitgeverij Davidsfonds, die vooral gespecialiseerd is in kinder- en jeugdboeken en algemene non-fictietitels.

* Onderzoeksrapport *Begrensd literair grensverkeer. De zichtbaarheid van 150 literaire titels in Vlaanderen en Nederland in 13 contexten*. Carlo Van Baelen - Nederlandse Taalunie.

1 ORGANISATIE

Het Vlaams Fonds voor de Letteren (VFL) is een Vlaamse Openbare Instelling (VOI), opgericht op 30 maart 1999 en actief sinds 1 januari 2000.

Het VFL draagt via een geïntegreerd letterenbeleid zorg voor een dynamisch en divers letterenveld, waarbij de auteur* en de lezer centraal staan. Het wil een breed toegankelijk literair landschap mogelijk maken en de Vlaamse literatuur meer zichtbaarheid geven in binnen- en buitenland. Samenwerking met sterke partners, in het letterenveld én over beleidsdomeinen heen en met respect voor de eigenheid van elke speler, is hiervoor een noodzakelijke voorwaarde. Daarbij lopen kwaliteit, professionaliteit en diversiteit steeds als een rode draad door alles wat het VFL doet en waar het VFL voor staat.

Het VFL-beleid is gericht op de ondersteuning van creatie, productie, presentatie en omkadering. Hiertoe verleent het VFL subsidies, informatie en documentatie. Het organiseert en financiert ook projecten, samenwerkingsplatformen en andere initiatieven.

Het VFL evolueerde de jongste jaren van de louter subsidiërende organisatie die het oorspronkelijk was, naar een knooppunt, een katalysator en een bemiddelaar, en vervult daarbij zeer uiteenlopende functies:

- Het VFL ondersteunt talrijke literaire spelers.
- Het VFL draagt actief bij tot de professionalisering van de Vlaamse literaire sector.
- Het VFL bewaakt het geïntegreerde letterenbeleid vanuit een helicoptervisie.

De interne werking van het VFL wordt geregeld door het oprichtingsdecreet van 30 maart 1999 (*Belgisch Staatsblad* 27 augustus 1999), het decreet van 30 april 2004 houdende wijziging van het oprichtingsdecreet (*Belgisch Staatsblad* 29 juni 2004), het *Huishoudelijk Reglement* van december 2009 en de specifieke reglementeringen per subsidievorm. Deze teksten zijn raadpleegbaar op www.vfl.be. Als uitvoerder van het letterenbeleid van de minister van Cultuur gelden de beleidsnota cultuur 2009-2014, de beleidsbrief 2012-2013 en de beheersovereenkomst 2012-2015 met de Vlaamse overheid als werkingskader.

De samenstelling van alle VFL-organen is opgenomen als bijlage 1 bij dit jaarverslag.

Een organigram van het VFL-team werd toegevoegd als bijlage 2.

1.1 VFL-BESTUUR

Volgens het decreet is het VFL-bestuur bevoegd voor:

- De jaarlijkse begroting, de jaarrekening, het jaarlijkse actieplan, het meerjarenplan en het jaarverslag;
- De benoeming en het ontslag van de leden van de adviescommissies, het Beslissingscollege en de Beroepscommissie;
- De installatie van en het toezicht op het dagelijks bestuur;
- De bekrachtiging en de uitvoering van de beslissingen van het Beslissingscollege en de Beroepscommissie.

Belangrijke thema's in 2015:

- VFL-meerjarenplan 2016-2020;
- Beheersovereenkomst 2016-2020;
- Nederlands-Vlaams gastlandschap op de Frankfurter Buchmesse in 2016;
- Meerjarenplan Iedereen Leest;
- Decreet gereguleerde boekenprijs;
- Onderzoek en beleid literaire en culturele tijdschriften;
- Begrotingsherziening;
- Residentiewerking 2016 in onderaanneming door Passa Porta;
- Project dynamische Vlaamse canon in samenwerking met de KANTL;
- Problematiek Schrijverspodium en de digitale archivering van theaterteksten.

* Met het begrip 'auteur' bedoelen we niet alleen schrijvers, maar ook stripauteurs, illustratoren en vertalers.

Daarnaast houdt de bestuursvergadering onder leiding van voorzitter Jos Geysels een aantal vaste agendapunten in:

- Bekrachtiging van de besluiten van het Beslissingscollege en de Beroepscommissie;
- Overzicht van de betalingen, opgesplitst volgens werkingskosten, nieuwe subsidie-engagementen, subsidie-engagementen voorgaande jaren, investeringen;
- Organisatie en werking van het VFL-team;
- Voorbereiding, inhoudelijke discussie en afwerking van (deel)beleidsplannen;
- Budgetopvolging en herschikking van het budget op basis van tussentijdse overzichten;
- Informatieve rapportering van vertegenwoordigingen en overlegbesprekingen.

Het VFL-bestuur telt minstens negen leden met literaire kennis en bestuurlijke ervaring. De bestuurders worden benoemd voor vier jaar. Hun mandaat kan eenmaal worden verlengd. Het VFL-bestuur vergaderde zevenmaal in 2015.

In 2015 benoemde de Vlaamse regering drie nieuwe bestuursleden: Vincent Stuer (vanaf 1 maart), Martine de Clercq en Joachim Pohlmann (beiden vanaf 1 september). Daarnaast benoemde ze zes bestuursleden voor een tweede termijn van vier jaar: An Renard, Johan de Koning, Geert Lernout, Jan Renders, Peter Theunynck en Geertrui Daem.

1.2 DAGELIJKS BESTUUR

Het dagelijks bestuur heeft de leiding over het dagelijkse beheer en werkt onder het toezicht van het VFL-bestuur. Het is binnen de VFL-structuren verantwoordelijk voor de opvolging van de beslissingen van het VFL-bestuur en het bereidt de bestuursvergaderingen voor. Het vergadert maandelijks en heeft als vaste agendapunten: personeelszaken, het uittekenen van personeelsvacatures na de openstelling door het VFL-bestuur, beslissen over de aanwerving van personeelsleden en de tewerkstellingsvoorwaarden, preselectie van leden van adviescommissies en colleges, vaststelling van de agenda van het VFL-bestuur, externe vertegenwoordiging in afstemming met het VFL-bestuur.

1.3 ADVIESCOMMISSIES

In 2015 telde het VFL tien vaste adviescommissies. De adviescommissies geven inhoudelijk advies over subsidieaanvragen, projectvoorstellen en beoordelingsprocedures, zowel voor de binnen- als de buitenlandwerking van het VFL.

Elke adviescommissie wordt ondersteund door een VFL-stafmedewerker, de gedetailleerde verslaggeving van hun bijeenkomsten gebeurt door een tweede medewerker van het VFL-team. Tijdens vergaderingen worden vooral subsidieaanvragen besproken, waarbij de commissieleden de beschikking hebben over alle elementen van de aanvraag, inclusief de historiek van de aanvrager bij het VFL. De aanvraagdossiers worden getoetst aan de beoordelingscriteria die staan opgesomd in de subsidiereglementen. De commissies leggen hun adviezen voor aan het Beslissingscollege.

Via e-mail en schriftelijke correspondentie wordt tussentijds een beroep gedaan op de specifieke expertise van de commissieleden voor bijvoorbeeld de titelselectie voor buitenlandacties, een inhoudelijk advies over productiesubsidies, de ontwikkeling van beleidsnota's, enzovoort.

De adviescommissies tellen vier leden en een voorzitter, die ook lid is van het Beslissingscollege. De adviescommissie Literaire Manifestaties en Organisaties en de adviescommissie Letteren en Samenleving bestaan uit zes leden en een voorzitter. Het VFL-bestuur benoemt de commissieleden voor een termijn van maximaal vier jaar. Hun mandaat is niet verlengbaar. De leden van de adviescommissies zijn auteur, vertaler, criticus of essayist, academicus, uitgever of bestuurslid van een literaire vereniging of organisatie.

Commissieleden die betrokken zijn bij een aanvraagdossier, nemen niet deel aan het advies over dit dossier. Een aanvraag van een commissielid wordt steeds behandeld door een andere adviescommissie. Juryleden van een belangrijke literaire prijs kunnen geen deel uitmaken van een adviescommissie of het Beslissingscollege. Commissieleden die zich in een recensie uitgesproken positief of negatief hebben uitgelaten over het literaire werk van een auteur, adviseren niet over diens aanvraag.

1.4 BESLISSINGSCOLLEGE

Het Beslissingscollege beslist over de subsidieaanvragen op basis van de gemotiveerde adviezen van de adviescommissies. Het evalueert jaarlijks de regelingen, signaleert nieuwe behoeften en reflecteert via zogenaamde denktankthema's over ontwikkelingen in het literaire veld. In 2015 kwamen aan bod: de vernieuwde beroepsprocedure, het meerjarenplan 2016-2020 van het VFL en de nieuwe beheersovereenkomst van het VFL met de Vlaamse overheid.

Het Beslissingscollege bestaat uit elf leden: de tien voorzitters van de vaste adviescommissies en een onafhankelijke voorzitter die deskundig is op literair vlak. De leden van het Beslissingscollege hebben een mandaat van vier jaar dat niet verlengd kan worden.

Om belangenconflicten te vermijden wordt bij het begin van elke vergadering de directe en indirecte betrokkenheid van elke aanwezige bij een dossier vastgesteld. Een lid kan nooit deelnemen aan de bespreking en besluitvorming over een aanvraag waarbij hij of zij betrokken is.

Het Beslissingscollege vergaderde zes keer in 2015.

1.5 BEROEPSCOMMISSIE

De Beroepscommissie telt vier leden en een voorzitter. Ze zijn deskundig op literair en/of juridisch gebied en maken geen deel uit van de andere VFL-organen. Ze hebben een mandaat van vier jaar dat niet kan worden verlengd.

De Beroepscommissie is bevoegd inzake inhoudelijke bezwaren tegen de besluiten van het Beslissingscollege. De Beroepscommissie gaat na of de adviescommissie(s) en aansluitend het Beslissingscollege alle relevante elementen voor de besluitvorming hebben meegenomen, of ze consistent hebben geadviseerd en gemotiveerd, en of ze het aanvraagdossier objectief hebben beoordeeld.

Na onderzoek van alle onderdelen van het dossier, ook contextuele gegevens, budget, beslissingen over gelijkaardige dossiers of andere door de Beroepscommissie relevant geachte elementen, beslist ze autonoom het besluit van het Beslissingscollege te bevestigen of geheel of gedeeltelijk te herzien.

De beslissing van de Beroepscommissie moet worden bekrachtigd worden door het VFL-bestuur. De Beroepscommissie behandelde 17 dossiers in 2015:

- Werkbeurzen voor literaire auteurs: 8 dossiers, geen herzieningen
- Subsidies voor literaire manifestaties: 4 dossiers, geen herzieningen
- Subsidies voor projecten leesbevordering: 1 dossier, geen herziening
- Auteurslijst: 2 dossiers, geen herzieningen
- Projectbeurzen voor literaire vertalers: 2 dossiers, 2 herzieningen

1.6 VFL-TEAM

Het VFL-team bereidt het beleid van het VFL voor en voert het ook uit. Het verzorgt de administratie, volgt de dossiers op en staat in voor de interne en externe communicatie.

Het team vertegenwoordigt het VFL bij delegatie van het VFL-bestuur. Het zet proefprojecten op, voert studieopdrachten uit en evalueert de werking en de instrumenten.

Het team wordt geleid door een directeur. Het VFL-bestuur benoemt hem op basis van een externe selectieprocedure. Hij moet deskundig zijn in bedrijfsbeheer en een brede culturele en literaire interesse hebben.

Vacatures voor VFL-medewerkers worden bekendgemaakt via de VFL-website en relevante sites in de boeken- en cultuursector. Op basis van het competentieprofiel en de functiebeschrijving gebeurt de selectie met de hulp van een extern assessmentbureau.

Eind 2015 werkten op het VFL vijftien vaste medewerkers, van wie vier deeltijds. Daarnaast zijn er nog twee medewerkers voltijds in dienst voor de voorbereiding van het gastlandschap op de Frankfurter Buchmesse 2016. In totaal bedraagt het personeelsbestand eind 2015 15,7 voltijdse equivalenten (inclusief de medewerkers voor Frankfurt 2016). In de loop van 2015 waren er drie deeltijdse medewerkers in dienst voor een tijdelijke opdracht.

2 SUBSIDIES EN PROJECTEN

2.1 BINNENLAND

2.1.1 Binnenland subsidies

— 2.1.1.1 Auteurs

Werkbeurzen literaire auteurs

Een werkbeurs is een subsidie aan een auteur van literair werk, met als doel hem tijd te bieden voor het schrijven van kwalitatief hoogstaand literair werk. Een werkbeurs is geen prijs voor literaire verdiensten, noch een subsidie achteraf voor een gepubliceerd boek of een financiële tegemoetkoming in materiële werkomstandigheden. Een werkbeurs wil de auteur financiële ruimte bieden om aan het schrijfproject te werken: het is 'geld voor tijd'.

Het subsidiebedrag wordt uitgedrukt in twee tot acht eenheden en kan gelden voor één of meerdere jaren. In 2015 stond een eenheid gelijk aan € 2.500. Voor deze regeling geldt een inkomensgrens van € 39.200 individueel netto belastbaar inkomen; boven dit bedrag kan geen subsidie worden uitgereikt. Voor Belgische rijksingezetenen is een werkbeurs vrij van inkomstenbelasting.

De formele voorwaarden, de algemene beoordelingscriteria en de specifieke criteria voor proza, kinder- en jeugdliteratuur, poëzie, essayistiek, prentenboeken/illustraties en toneelteksten, zijn te vinden op de website van het VFL. Het kerncriterium is steeds literaire kwaliteit.

Een auteur die meerdere genres beoefent, dient één aanvraag in. Het volledige dossier met de ingediende publicaties en de deelwerkplannen wordt naargelang het genre door de desbetreffende adviescommissie gelezen en beoordeeld. De voorzitters van deze adviescommissies formuleren een geïntegreerd advies voor het Beslissingscollege.

In 2015 dienden 116 auteurs een ontvankelijke aanvraag in: 28 auteurs met een werkplan proza, 19 auteurs met een werkplan poëzie en/of essay, 15 auteurs met een werkplan theater, 29 auteurs met een werkplan kinder- en jeugdliteratuur. 25 auteurs dienden een meervoudige aanvraag in met een werkplan voor twee of meer genres.

In totaal werden 321 eenheden toegekend aan 92 auteurs: 63 eenheden voor 19 proza-auteurs; 59 eenheden voor 17 auteurs met een werkplan poëzie en/of essay; 37 eenheden voor 13 theaterauteurs; 73 eenheden voor 18 kinder- en jeugdauteurs en 89 eenheden voor 25 auteurs met een meervoudige aanvraag.

Het brutobedrag van de totale toekenning voor deze regeling bedroeg in 2015 € 802.500 (321 eenheden van € 2.500). Op basis van het inkomensplafond werd bij de effectieve uitbetaling van de beurzen in totaal € 44.397,87 afgetopt.

WERKBEURZEN LITERAIRE AUTEURS

Auteur	Genre(s)	Aantal eenheden
Jef Aerts	kinder- en jeugdliteratuur	5
Benno Barnard	poëzie, essay	3
Michael Bijmens	proza, theater	4
Paul Bogaert	poëzie	6
Nico Boon	theater	3
Stefan Boonen	kinder- en jeugdliteratuur	2
An Candaale	kinder- en jeugdliteratuur	2
Paul Claes	proza, essay	4
Sabien Clement	kinder- en jeugdliteratuur	6
Yannick Dangre	proza	2
Johan De Boose	poëzie, proza	3
Pieter De Buysser	proza, theater	5
Peter De Graef	theater	5
Jan De Leeuw	kinder- en jeugdliteratuur	4

Mattias De Leeuw	kinder- en jeugdliteratuur	5
Paul De Moor	kinder- en jeugdliteratuur	3
Roger De Neef	poëzie	3
Matthijs de Ridder	essay	4
Marian De Smet	kinder- en jeugdliteratuur	3
Marita De Sterck	kinder- en jeugdliteratuur	3
Evelien De Vlieger	kinder- en jeugdliteratuur	4
Paul Demets	poëzie	3
Els Depuydt	proza	2
Stijn Devillé	theater	5
Bernard Dewulf	theater, essay	4
Kristien Dieltiens	proza, kinder- en jeugdliteratuur	3
Mieke Dobbels	theater	2
Fikry El Azzouzi	proza	3
Annemarie Estor	poëzie	3
Andy Fierens	proza, poëzie	2
Pieter Gaudesaboos	kinder- en jeugdliteratuur	3
Koenraad Goudeseune	proza	3
Luuk Gruwez	poëzie en essay	5
Peter Holvoet-Hanssen	proza, poëzie en essay	6
Pol Hoste	proza	4
Thomas Janssens	theater	2
Jolien Janzing	proza	3
Bart Koubaa	proza	4
Simone Lenaerts	proza	2
Benjamin Leroy	kinder- en jeugdliteratuur	4
Gunther Lesage	theater	3
Gwy Mandelinck	poëzie, essay	2
Sylvie Marie	poëzie	2
Freek Mariën	theater	3
Paul Mennes	proza	3
Bart Meuleman	proza, poëzie	4
Bruno Mistiaen	theater	3
Els Moors	poëzie	4
David Nolens	proza	3
Leonard Nolens	poëzie	8
Jeroen Olyslaegers	proza	5
Hanneke Paauwe	theater	2
Elvis Peeters	proza, kinder- en jeugdliteratuur, theater	6
Yves Petry	proza	6
Leo Pleysier	proza	3
Marc Reugebrink	proza	5
Pjeroo Robjee	proza	4
Xavier Roelens	poëzie	3
Aline Sax	kinder- en jeugdliteratuur	3
Tom Schamp	kinder- en jeugdliteratuur	7
Gaea Schoeters	proza	2

Roderik Six	proza	2
Jan Sobrie	theater	2
Lucienne Stassaert	poëzie	2
Max Temmerman	poëzie	2
Jeroen Theunissen	proza, poëzie	5
Peter Theunynck	poëzie	4
Angelo Tijssens	theater	2
Marc Tritsmans	poëzie	2
David Troch	poëzie	2
Stefaan Van Brabandt	theater	2
Tom Van de Voorde	poëzie	3
Herman van de Wijdeven	kinder- en jeugdliteratuur, theater	2
Joris Van Den Brande	theater	2
Laure van den Broeck	kinder- en jeugdliteratuur	3
Sebastiaan Van Doninck	kinder- en jeugdliteratuur	5
Lies Van Gasse	poëzie	3
Bart Van Nuffelen	theater	3
Peter Van Olmen	kinder- en jeugdliteratuur	2
Willem van Zadelhoff	proza	5
Joost Vandecasteele	proza	3
Isabelle Vandenaabeele	kinder- en jeugdliteratuur	5
Hilde Vandermeeren	kinder- en jeugdliteratuur, proza	2
Margot Vanderstraeten	proza	3
Judith Vanistendael	kinder- en jeugdliteratuur, strips	6
Pascal Verbeken	essay	3
Kathleen Vereecken	kinder- en jeugdliteratuur	4
Ingrid Verhelst	proza	2
Klaas Verplancke	kinder- en jeugdliteratuur	7
Paul Verrept	proza, kinder- en jeugdliteratuur, theater	3
Erik Vlaminck	proza	4
Bart Vonck	poëzie	3
TOTAAL		321

Stimuleringsbeurzen literaire auteurs

Een stimuleringsbeurs is bedoeld om een gedebuteerde schrijver extra te motiveren om nieuwe literaire schrijfprojecten aan te pakken. Het gaat vooral om een aanmoediging, een expliciet signaal naar aankomend talent, eerder dan om een vorm van literaire bekroning. Het toegekende bedrag van minimaal € 3.500 en maximaal € 10.000 is immers bedoeld om de realisatie van een tweede boek mee mogelijk te helpen maken. Deze vorm van subsidiëring bewijst daardoor pas ten volle zijn nut op langere termijn, in de verdere literaire carrière van de opgemerkte auteurs. Auteurs die al een stimuleringsbeurs van het VFL hebben gekregen, zijn onder meer: Annelies Verbeke, Saskia de Coster, Jeroen Theunissen, Pieter Gaudesaboos, Griet Op de Beeck en Kris Van Steenberge.

Het belangrijkste beoordelingscriterium voor de adviescommissies is de literaire kwaliteit van het debuut. Het ingediende werkplan kan een indicatie zijn of de literaire belofte die uit het debuut spreekt, verder kan worden waargemaakt in het tweede literaire werk.

In 2015 dienden 11 literaire debutanten een ontvankelijke aanvraag in: 7 proza-auteurs, 1 dichter, 1 auteur van kinder- en jeugdliteratuur, 1 toneelauteur en 1 auteur van kinder- en jeugdliteratuur en proza. Het VFL kende aan 5 van hen een stimuleringsbeurs toe voor in totaal € 22.500.

SUBSIDIES EN PROJECTEN

STIMULERINGSBEURZEN LITERAIRE AUTEURS

Auteur	Titel en uitgeverij debuit	Subsidie
Poëzie		4.000
Runa Svetlikova	<i>Deze zachte witte kamer</i> (Marmer)	4.000
Proza		14.500
Michaël Brijs	<i>Astronaut van Oranje</i> (De Bezige Bij)	3.500
Chris Ceustermans	<i>De boekhandelaar</i> (Manteau)	3.500
Filip Rogiers	<i>Nauwelijks lichaam</i> (De Bezige Bij Antwerpen)	7.500
Theater		4.000
Barbara Claes	<i>Het Fioretti Project</i> (Lucinda Ra De Werf)	4.000
TOTAAL		22.500

— 2.1.1.2 Strips

Al snel na zijn oprichting is het VFL begonnen met het uitbouwen van een stripbeleid. In 2001 werkte het een productiesubsidieregeling uit voor de uitgave van stripalbums en -tijdschriften. Sinds 2003 kunnen stripauteurs ook werk- en reisbeurzen aanvragen. In 2006 startte het VFL met de uitbouw van een actief buitenlandbeleid voor strips. Jaar na jaar heeft het zijn stripbeleid verder ontwikkeld en verfijnd met een steeds zichtbaarder resultaat. Er is een groeiende productie van uiteenlopende, kwaliteitsvolle en eigenzinnige stripalbums, die steeds meer hun weg vinden naar buitenlandse vertalingen. De media, het leespubliek en de boekhandels pikken dat meer en meer op.

Op de website van het VFL staat een uitgebreide toelichting bij de doelstellingen, de beoordelingscriteria en de toekenningsvoorwaarden van de verschillende subsidieregelingen voor strips.

Werkbeurzen voor stripauteurs

Beginnende stripauteurs die tien stripplaten hebben gepubliceerd in diverse media, kunnen een startbeurs aanvragen. Een startbeurs kan worden gekoppeld aan een mentoraat door een ervaren stripauteur. Stripauteurs die al een of meer stripalbums hebben gepubliceerd, kunnen een schepingsbeurs aanvragen. Het subsidiebedrag wordt uitgedrukt in één tot acht eenheden. In 2015 stond een eenheid gelijk aan € 2.500. Voor deze regeling geldt een inkomensgrens van € 39.200 individueel netto belastbaar inkomen; boven dit bedrag kan geen subsidie worden uitgekeerd. Voor Belgische rijksingezetenen is een werkbeurs vrij van inkomstenbelasting.

34 auteurs dienden een ontvankelijke aanvraag in. Er werden in totaal 70 eenheden of € 175.000 toegekend aan 21 stripauteurs: 1 startbeurs en 20 schepingsbeurzen. € 15.000 of 6 eenheden hiervan werden toegekend aan Judith Vanistendael, die niet enkel aanvroeg als striptekenaar, maar ook als illustrator. Deze € 15.000 werden aangerekend op het budget van de werkbeurzen voor literaire auteurs (zie 2.1.1.1). De toekenning van de startbeurs aan Bram Algoed werd gekoppeld aan een mentoraat door Randall Casaer. Op basis van het inkomensplafond werd bij de effectieve uitbetaling van de beurzen in totaal € 4.309,98 afgetopt.

STARTBEURZEN

Naam	Aantal eenheden
Bram Algoed	2 (+ mentoraat)
TOTAAL	2

SCHEPPINGSBEURZEN

Naam	Aantal eenheden
Serge Baeken	3
Jan Bosschaert	2

Luc Cromheecke	3
Reinhart Croon	4
Maarten De Saeger	3
Lode Devroe	2
Brecht Evens	6
Ben Gijsemans	4
Inne Haine	1
Jeroen Janssen	4
Wauter Mannaert	3
Steve Michiels	3
Michaël Olbrechts	3
Olivier Schrauwen	7
Constantijn Van Cauwenberge	2
Dieter Van der Ougstraete	2
Maarten Vande Wiele	4
Brecht Vandenbroucke	2
Judith Vanistendael	6*
Wide Vercnocke	4
TOTAAL	62

*Aangerekend op budget werkbeurzen voor literaire auteurs.

Stripmanifestaties

Een stripmanifestatie is een eenmalig evenement met een bovenlokaal karakter en een bovenlokaal publieksbereik. De manifestatie getuigt van dynamiek, heeft een unieke uitstraling en een eigen gezicht. Een stripmanifestatie kan ook over verschillende momenten verspreid zijn of passen in een reeks van gelijkaardige activiteiten.

In 2015 werden 4 aanvragen ingediend, 3 subsidies werden toegekend.

STRIPMANIFESTATIES		
Activiteit, locatie	Organisator	Subsidie
Expo deLuxe, Gent	Pulp Deluxe	1.800
Grafixx, Antwerpen	Anc Etabl Jeux Interdits	7.500
Stars & Strips, Tervuren	Koninklijke Heemkundige Kring Sint-Hubertus Tervuren	Geen subsidie
Voltooid Verleden Tijd, Leuven	LUCA School of Arts	3.000
TOTAAL		12.300

Striptijdschriften

Er was geen nieuwe aanvraagronde voor literaire tijdschriften: de initiatieven die in 2014 ondersteuning kregen, bleven ook in 2015 subsidies ontvangen. Het enige striptijdschrift dat gedurende de periode 2014-2015 subsidies ontving op basis van het tijdschriftenreglement is STROKE, uitgegeven door vzw Strippilde (zie 2.1.1.4).

— 2.1.1.3 Vertalers in het Nederlands

Projectbeurzen literaire vertalers

Een projectbeurs is een subsidie voor een literaire vertaler die hem betere kansen moet bieden om zijn literaire werkzaamheden te realiseren. De literaire vertaler kan een aanvraag indienen voor de vertaling van anderstalige literaire werken in het Nederlands met het oog op een publicatie in boekvorm of de opvoering door een professioneel toneelgezelschap. De subsidie wordt uitgedrukt in een geldbedrag.

Voor deze regeling geldt een inkomensgrens van € 39.200 individueel netto belastbaar inkomen;

SUBSIDIES EN PROJECTEN

boven dit bedrag kan geen subsidie worden uitgekeerd. Deze subsidie is vrijgesteld van inkomstenbelasting voor rijksingezetenen.

In 2015 waren er drie aanvraagrondes. Wegens de behandeltijd van de dossiers werd over de aanvraagdossiers die in de derde ronde werden ingediend pas in 2016 een subsidiebesluit genomen. In januari 2015 werd nog een beslissing genomen over de aanvragen die in de derde ronde 2014 werden ingediend.

Bij de beoordeling van de aanvraag is de kwaliteit van het recente vertaalwerk het hoofdcriterium. Voorts worden ook de literaire kwaliteit van het huidige project, de omvang en het genre, de haalbaarheid, de moeilijkheidsgraad en de kwaliteitsverwachting en de mate van realisatie van vroegere vertaalwerkplannen bij de evaluatie van de aanvraag betrokken.

Bruto werd voor € 87.900 aan projectbeurzen toegekend.

Er werden 8 aanvragen ingediend in 2014, waarover in 2015 werd beslist. Alle 8 aanvragen werden goedgekeurd. In 2015 werden 13 aanvragen ingediend en behandeld. 9 subsidies werden toegekend, 4 subsidies werden uitgesteld.

PROJECTBEURZEN VERTALERS 2014 MET BESLISSING IN 2015

Vertaler	Auteur, titel en uitgever	Brontaal	Subsidie
Katelijne De Vuyst	Emmanuel Carrère, <i>Le Royaume</i> (De Bezige Bij Antwerpen)	Frans	7.900
Kris Lauwerijs	Georges Simenon, <i>L'Affaire Saint-Fiacre</i> (De Bezige Bij Antwerpen)	Frans	2.050
Els Snick	Joseph Roth, <i>De blonde neger en andere portretten</i> (Bas Lubberhuizen)	Duits	3.000
Els Snick	Volker Weidermann, <i>Ostende. 1936, Sommer der Freundschaft</i> (Cossee)	Duits	2.400
Koen Stassijns	Emile Verhaeren, <i>Bloemlezing</i> (Lannoo)	Frans	5.000*
Katrien Vandenberghe	Emmanuel Carrère, <i>Le Royaume</i> (De Bezige Bij)	Frans	7.900
Jos Vos	Sei Shonagon, <i>Het hoofdkussenboek</i> (Athenaeum, Polak & Van Genneep)	Japans	4.500**
Jos Vos	Tanizaki Junichiro, <i>Selectie verhalen</i> (De Bezige Bij)	Japans	5.000***
TOTAAL			37.750

*In 2015 werd een beurs van € 7.000 toegekend, die gespreid werd over twee jaar (2015 en 2016); € 5.000 is het aandeel 2015.

**In 2015 werd een beurs van € 11.000 toegekend, die gespreid werd over drie jaar (2015, 2016, 2017); € 4.500 is het aandeel 2015.

***In 2015 werd een beurs van € 12.600 toegekend, die gespreid werd over drie jaar (2015, 2016, 2017); € 5.000 is het aandeel 2015

PROJECTBEURZEN VERTALERS 2015

Vertaler	Auteur, titel en uitgever	Brontaal	Subsidie
Marijke Arijs	Nelly Alard, <i>Moment d'un couple</i> (Leesmagazijn)	Frans	4.250
Jan De Meyer	Yu Hua, <i>De zevende dag</i> (De Geus)	Chinees	8.000
Katelijne De Vuyst	Jean-Christophe Rufin, <i>Check-Point</i> (De Bezige Bij)	Frans	5.000
Katrien Vandenberghe	Maurice Leblanc, <i>Arsène Lupin contre Herlock Sholmès</i> (Oevers)	Frans	3.000
Katrien Vandenberghe	Julia Deck, <i>Viviane Elisabeth Fauville</i> (Studio 3005)	Frans	1.500
Katrien Vandenberghe	Achille Mbembe, <i>Critique de la raison nègre</i> (uitgeverij Boom)	Frans	4.700
Luk Van Haute	Sōseki Natsume, <i>Ik ben een kat</i> (Lebowski Publishers)	Japans	12.000*
Luk Van Haute	Sōseki Natsume, <i>De poort</i> (Lebowski Publishers)	Japans	7.200
Bart Vonck	Henri Michaux, <i>Oeuvres complètes</i> (Poëziecentrum)	Frans	4.500
TOTAAL			50.150

*In 2015 werd een beurs van € 16.650 toegekend, die gespreid wordt over twee jaar (2015 en 2016); € 12.000 is het aandeel 2015.

Stimuleringssubsidies literaire vertalers

Een beginnende Vlaamse literaire vertaler kan een stimuleringssubsidie aanvragen nadat hij een eerste literaire vertaling heeft gepubliceerd. De gepubliceerde literaire vertaling kan zowel in boekvorm als in cultureel-literaire tijdschriften en/of verzamelbundels verschenen zijn. Ook niet in boekvorm gepubliceerde vertalingen van theaterteksten, opgevoerd door een professioneel theatergezelschap, komen in aanmerking. Deze subsidie moet de vertaler de financiële slagkracht en extra motivatie geven om zich verder te bekwamen in het vak van het literair vertalen, en zo zijn positie op de literaire uitgevermarkt versterken.

Een stimuleringssubsidie bedraagt maximaal € 5.000. Het subsidiebedrag is verbonden met de kwaliteit van de vertaling in relatie tot de gerealiseerde vertaalinspanning (waarbij de literaire kwaliteit van de brontekst, het genre, de moeilijkheidsgraad en de omvang van het project mee in rekening gebracht worden).

In 2014 werd één dossier ingediend, waarover pas in 2015 een subsidiebeslissing genomen werd. In 2015 werden 4 dossiers ingediend, waarvan voor 2 dossiers een subsidie werd toegekend. 1 aanvraag was onontvankelijk en 1 werd uitgesteld tot 2016. De totale toegekende subsidie voor 2015 bedraagt € 4.700.

STIMULERINGSBEURZEN VERTALERS 2014 MET BESLISSING IN 2015			
Vertaler	Auteur, titel en uitgever	Brontaal	Subsidie
Tom Van de Voorde	Michael Palmer, <i>Meester der Schimmen & Vroege gedichten</i> (Poëziekrant en nY)	Engels	1.000
TOTAAL			1.000

STIMULERINGSBEURZEN VERTALERS 2015			
Vertaler	Auteur, titel en uitgever	Brontaal	Subsidie
Pieter Boulogne	Kirill Medvedev <i>Alles is slecht</i> (Leesmagazijn)	Russisch	2.700
Isabelle Schoepen	Milena Michiko Flasar <i>Een bijna volmaakte vriendschap</i> (Cossee)	Duits	1.000
TOTAAL			3.700

— 2.1.1.4 Literaire tijdschriften

In februari 2015 werd een onderzoek afgerond van de Antwerp Management School (AMS) in opdracht van het VFL, Kunsten en Erfgoed en Folio naar de *Toekomstpaden voor de Vlaamse culturele, literaire en erfgoedtijdschriften*. Dat resulteerde in het voornemen om werk te maken van een geïntegreerd ondersteuningsbeleid van de culturele, literaire en erfgoedtijdschriften.

Uit het onderzoek blijkt dat het huidige tijdschriftenbeleid van de Vlaamse overheid als versnipperd wordt ervaren. De ondersteuning gebeurt vanuit drie uiteenlopende reglementaire kaders: het Kunstendecreet, het Cultureel-erfgoeddecreet en het tijdschriftenreglement van het VFL. Dat zorgt voor verkokering van de drie disciplines tijdschriften (kunsten, erfgoed en letteren) met drie aparte sets van richtlijnen, beoordelingscriteria, een verschillend beoordelingssysteem met commissies enzovoort.

In afwachting van zijn nieuwe beheersovereenkomst met de Vlaamse Regering stemde het VFL in 2015 het ondersteuningsbeleid voor de literaire tijdschriften waar mogelijk en zinvol af op het nieuwe Kunstendecreet. In overleg met Kunsten en Erfgoed werd een nieuw tijdschriftenreglement uitgeschreven, dat een eerste stap is in de richting van een geïntegreerd tijdschriftenbeleid.

In 2015 werden subsidies toegekend aan negen literaire tijdschriften voor de eenjarige periode 2016. De besparing van 7,5% die het VFL werd opgelegd door de Vlaamse overheid, werd doorgerekend bij de bepaling van de subsidiebedragen voor de literaire tijdschriften. Daardoor zijn de toegekende bedragen iets lager dan in 2014.

TIJDSCHRIFT	SUBSIDIE
Deus ex Machina	20.350
DW B	55.500
Gierik & Nieuw Vlaams Tijdschrift	13.875
Het Liegend Konijn	7.400
Kluger Hans	13.875
nY	41.625
Passage	18.500
Stroke	9.250
Zacht Lawijd	23.125
TOTAAL	203.500

— 2.1.1.5 Productiesubsidies voor (strip)uitgevers

De productiesubsidie richt zich tot professionele (Vlaamse of Nederlandse) uitgevers van het literaire werk van Vlaamse auteurs en is bedoeld om weinig commerciële, maar waardevolle en bijzondere publicaties van literair werk mee mogelijk te maken. In eerste instantie wordt hierbij gedacht aan kwaliteitsuitgaven met een beperkt verkooppotentieel, waarvoor een marktcorrigerende financiële bijdrage wenselijk is. Een productiesubsidie maakt niet alleen deze producties mogelijk, maar helpt ook de verkoopprijs te drukken, zodat een grotere verspreiding van de uitgave mogelijk wordt. Zowel oorspronkelijk Nederlandstalig werk (van auteurs met een woonplaats in België) als vertalingen in het Nederlands (door vertalers met een woonplaats in België) komen in aanmerking. Bijzondere aandacht gaat naar publicaties die een bijdrage leveren aan de superdiversiteit van het literaire landschap.

Een productiesubsidie bedraagt maximaal € 4.000 en kan bovendien maximaal 50% van de directe productiekosten bedragen. Voor kleinere, onafhankelijke uitgeverijen die minder dan 15 titels per jaar uitgeven en geen beroep kunnen doen op centrale diensten van een groter concern, kan de productiesubsidie maximaal 75% van de directe productiekosten bedragen.

In 2015 werden 18 ontvankelijke aanvragen ingediend, aan 14 aanvragers werd een subsidie toegekend. Er werden geen dossiers voorgelegd aan de adviescommissie Biografieën (1 dossier werd ingediend, maar was onontvankelijk), 5 dossiers gingen naar de adviescommissie Poëzie en Essay (4 aanvragen voor poëzie en 1 voor essay), 7 dossiers naar de adviescommissie Kinder- en Jeugdliteratuur, 1 dossier naar de adviescommissie Theater en 6 dossiers werden voorgelegd aan de adviescommissie Strips.

In 2015 werden in totaal voor € 31.400 productiesubsidies toegekend voor de realisatie van 14 publicaties.

PRODUCTIESUBSIDIES VOOR UITGEVERS			
Uitgeverij	Auteur/Samensteller	Titel manuscript	Subsidie
Biografie			0
Houtekiet	Joris van Parys	<i>De werelden van Raymond Brulez</i>	Onontvankelijk
Essay			0
Poëziecentrum	Lut de Block	<i>Een vindplaats geen schuilplaats. Een essay over poëzie</i>	Geen subsidie
Kinder- en jeugdliteratuur			3800
Clavis	Pascale Moutte-Baur	<i>Brune & Wit</i>	800
Clavis	Sassafras de Bruyn	<i>Cleo</i>	1.000
Davidfonds	Kristof Devos	<i>Dit is Nop!</i>	Geen subsidie
KoomBana Bay	Joke de Vreez	<i>Het paard werd kwaad</i>	Geen subsidie
Lannoo	Paul de Moor	<i>Toen de wereld nog werelt was</i>	Geen subsidie

Querido/WPG Uitgevers	Carl Norac en Ingrid Godon	<i>Ik en de beer</i>	2.000
Querido/WPG Uitgevers	Marleen Nelen	<i>Hertz. De zoektocht van Finn Revel</i>	Onontvankelijk
Poëzie			10.100
IJzer	Arnoud van Adrichem en Jan Lauwereyns	<i>Het riool</i>	1.600
Poëziecentrum	Charles Ducal	<i>Bewoond door iets groters</i>	3.000
Poëziecentrum	Mark Insingel	<i>Verzamelde gedichten</i>	4.000
Poëziecentrum	Christine D'haen	<i>Geboorte</i>	1.500
Strips			14.000
Bries	Dieter Van der Ougstraete	<i>Fatomia</i>	3.000
Bries	Jan Truyens	<i>Over God z'n broer en andere fijne vleeswaren</i>	1.500
Oogachtend	Maarten Vande Wiele	<i>Abba zoekt Frida</i>	3.000
Oogachtend	Jeroen Janssen	<i>Abadaringi</i>	2.500
Oogachtend	Michaël Olbrechts	<i>Ronny</i>	2.500
Xtra	Robert en Serge Baeken	<i>Het verdriet van Turnhout</i>	1.500
Theater			3.500
Bebuquin	Freek Mariën e.a.	<i>Klein Magazijn 6 – Teksten voor jeugdtheater</i>	3.500
TOTAAL			31.400

— 2.1.1.6 Literaire manifestaties en organisaties

Behalve een beleid dat gericht is op de professionalisering en de ondersteuning van de creatie en de productie van oorspronkelijk Nederlandstalig literair werk en van vertalingen van literair werk in en uit het Nederlands, vormen voor het VFL de presentatie en de omkadering van de Vlaamse letteren evenwaardige doelstellingen. Die worden gerealiseerd door initiatieven en organisaties te ondersteunen die de verspreiding bevorderen van de Nederlandstalige literatuur en hun schepers en door (financiële) hulp aan instellingen en organisaties die een kwaliteitsvolle en bovenlokale literair-maatschappelijke of literair-culturele functie vervullen. Concreet wordt dit vertaald in regelingen voor literaire organisaties, auteursgenootschappen en literaire manifestaties.

Literaire organisaties

Een literaire organisatie heeft een permanente en (semi)professionele werking. Haar betekenis en bereik zijn bovenlokaal. Ze beschikt over expertise en knowhow in het literaire veld en zorgt voor dynamiek in dat veld of in een specifiek onderdeel ervan. Aan aanvragers wordt verzocht op te geven welke functies zij in het literaire veld vervullen en hoe ze dat concreet doen. De functies die aan bod kunnen komen zijn: creatie en ontwikkeling, presentatie, reflectie en experiment, informatie en documentatie en ten slotte dienstverlening. Literaire organisaties konden in 2013 een aanvraag indienen voor drie jaar. Bij een positief subsidiebesluit voor drie jaar moet de organisatie jaarlijks een geactualiseerd inhoudelijk plan en een geactualiseerde begroting indienen. Daarnaast kunnen literaire organisaties ook een aanvraag voor één jaar indienen.

De adviescommissie Literaire Manifestaties en Organisaties houdt bij de advisering over de aanvraagdossiers van literaire organisaties rekening met de volgende elementen: de literaire en culturele relevantie van de organisatie, de professionaliteit en doelmatigheid van de werking, de keuze en invulling van bovengenoemde functies en de dynamische omgang met het hedendaagse literaire landschap. Ook de samenwerking met andere literaire en culturele organisaties, de haalbaarheid van de plannen, het publieksbereik en de publiekswerking worden als belangrijke criteria meegenomen in de beoordeling. De adviescommissie geeft jaarlijks feedback op het ingediende jaaractieplan, het VFL concentreert zich op de financiële afrekening en koppelt terug naar de adviescommissie.

SUBSIDIES EN PROJECTEN

In 2015 werden 7 aanvragen door literaire organisaties ingediend. 6 organisaties ontvingen een subsidie. De besparing van 7,5% die het VFL werd opgelegd door de Vlaamse overheid, werd doorgerekend bij de bepaling van de subsidiebedragen voor literaire organisaties. Alle organisaties konden via een bijkomend actieplan die besparingen echter milderden tot 5%. Met uitzondering van Stripgids zijn alle organisaties daar ook op ingegaan.

LITERAIRE ORGANISATIE	SUBSIDIE
Literair museum	21.000
Passa Porta (Het beschrijf)	380.000
PEN Vlaanderen	28.500
Poëziecentrum	285.000
Schrijverspodium Vlaanderen	Geen subsidie
Stripgids (Strip Turnhout)	200.725
VONK & Zonen	45.000
TOTAAL	960.225

Auteursgenootschappen

Auteursgenootschappen zijn gericht op de bekendmaking, de actualisering en de studie van de persoon en het werk van een Vlaamse literaire auteur. In 2015 kon er wegens de besparingen enkel een basissubsidie aangevraagd worden door de auteursgenootschappen. De basissubsidie bedraagt € 750 en wordt toegekend indien het auteursgenootschap voldoet aan een aantal basisvoorwaarden, zoals het organiseren van minimaal één ledenactiviteit en het uitgeven van een eigen publicatie. In 2015 werden voor de basissubsidie 7 ontvankelijke aanvragen ingediend; 7 basissubsidies werden toegekend.

AUTEURSGENOOTSCHAP	BASISSUBSIDIE
Ernest Claes Genootschap	750
Felix Timmermans Genootschap	750
Gerard Walschap Genootschap	750
Guido Gezellekring	750
Reynaertgenootschap	750
Stijn Streuvelsgenootschap	750
Willem Elsschot Genootschap	750
TOTAAL	5.250

Literaire manifestaties

Een literaire manifestatie is een eenmalig literair evenement met een bovenlokaal karakter en een bovenlokaal publieksbereik. De manifestatie getuigt van dynamiek, heeft een unieke uitstraling en een eigen gezicht. Een literaire manifestatie kan ook over verschillende momenten verspreid zijn of kaderen in een reeks van gelijkaardige activiteiten.

In 2015 werden 22 ontvankelijke aanvragen ingediend, 1 subsidiedossier werd onontvankelijk verklaard, 17 subsidies werden toegekend. Wegens de besparingen werd het maximale subsidiebedrag voor deze subsidieregeling teruggebracht van € 25.000 naar € 20.000.

LITERAIRE MANIFESTATIES		
Manifestatie, locatie	Organisatie	Subsidie
Boekenweekend Hamme 2015, Hamme	Boekenweekend Hamme	2.500
Das Magazin Festival, Antwerpen	Das Magazin België	4.900
De Langste Nacht, Antwerpen	Jeugd en Poëzie	4.600
De Verschijningen, Merkem	De Boot	1.800

Ecopolis, Brussel	Het Groene Boek	5.500
Eilandfestival, Antwerpen	Eiland	12.500
Festival van de Gelijkheid - Boeiende babbels, Gent	Curieus	Onontvankelijk
Het Betere Boek, Gent	Willemsfonds	2.250
Kunstenfestival Watou 2015, Watou	Stichting IJsberg	12.500
Manifiesta 2015, Bredene	ManiFiesta	2.000
Mind the Book 2016, Gent	Mind the Book	2.500
Nuff Said, Berchem	'Nuff Said	4.200
Paul van Ostaijen bezet 't Stadhuis', een reeks muzikale voorstellingen, Antwerpen	Genootschap Paul van Ostaijen	1.500
Pennentwist, Antwerpen	A.Kult.E	11.800
Poëziebordeel, Brussel/Amsterdam/Sint-Niklaas/Leuven	Poëziebordeel	4.800
Radio Vrijpost Gentse Feesten 2015, Gent	Humus	Geen subsidie
Ruwe tongen, Gent	De Cultuurloft	Geen subsidie
Second Annual Brussels International Underground Poetry Fest (#Brusselspoetryfest 2015), Brussel	Humus	Geen subsidie
Theater aan Zee (literatuurluik), Oostende	TarTarT	17.500
Urban Wo(o)rden Week / Jazz n' Words, Leuven	Urban Woorden	6.700
Warme Boekenavonden, Antwerpen	DE DAGEN	9.000
Woeste Hoogten, Brussel/Mechelen/Antwerpen/Gent/Brugge/ Kortrijk	De Parade	Geen subsidie
TOTAAL		106.550

— 2.1.1.7 Leesbevordering

Sinds 2014 heeft het VFL de opdracht om een gecoördineerd en geïntegreerd letterenbeleid uit te bouwen. Een gevolg daarvan is dat het VFL niet enkel literaire creatie stimuleert en ondersteunt, maar ook initiatieven en organisaties die leesbevordering centraal stellen. Begin 2014 werd een nieuwe adviescommissie opgericht die, naast het beoordelen van (project)dossiers voor leesbevordering, ook mee input en feedback geeft bij de ontwikkeling van een integraal beleid ten opzichte van kansengroepen. Daarnaast geeft de commissie ook advies over projecten die vanuit een algemene aandacht voor doelgroepen willen waken over gelijke kansen voor kansengroepen, meer bepaald voor personen in armoede en personen met een migratieverleden.

Projecten leesbevordering

De middelen die voor 2014 op basis van het participatiedecreet werden toegekend aan projecten leesbevordering, worden vanaf 1 januari 2014 beheerd door het VFL in samenwerking met Iedereen Leest (voorheen Stichting Lezen). De subsidies worden toegekend op basis van het reglement leesbevordering waarin bewust prioriteit wordt gegeven aan projecten voor kansengroepen met specifieke aandacht voor interculturaliteit en participatie van personen in armoede. De voorkeur gaat uit naar projecten met een bovenlokale uitstraling en/of projecten die als experiment worden opgezet. De betrokkenheid en actieve participatie van de doelgroep en de aansluiting bij de leefwereld van de doelgroep zijn belangrijke aandachtspunten. Vanaf 2015 is er geen geormerkt budget meer voorzien voor onderzoek, maar wordt ten volle ingezet op de ondersteuning van de praktijk.

De nieuw opgerichte adviescommissie Letteren en Samenleving is verantwoordelijk voor het formuleren van adviezen over de ingediende projecten. Over de drie aanvraagrondes heen werden er in 2015 46 projectaanvragen ingediend. Er werd in totaal € 172.100 subsidies toegekend aan 15 projecten.

SUBSIDIES EN PROJECTEN

PROJECTEN LEESBEVORDERING

Aanvrager	Project	Subsidie
Art 27	Leesfeesten	15.000
Bloom-cocreation	People become stories and stories become understanding	Geen subsidie
Buurtwerk 't lampeke	Gras groeit niet sneller door eraan te trekken	Geen subsidie
Caleidoscopia	Hikkies	10.500
Centrum Kauwenberg	"Wist je dat...?" Ouders brengen hun verhaal aan hun kinderen	Geen subsidie
De Batterie	Lettergreep: een grafische 'coup' op de Nederlandse taal	19.800
DE DAGEN	Lezen & Leven	18.000
De Horizon	Boekenbende Beersel	Geen subsidie
De Katrol	De Katrol Oostende	Geen subsidie
De Vieze Gasten	Bij de Buren 2015-2016	Geen subsidie
De Waaier	Vertellen doet lezen in onderwijs en bibliotheek, een inspiratiedag!	Geen subsidie
Fiëbre	De digitale bibliotheek	Geen subsidie
For Youth	Boeken met roots!	Geen subsidie
Foyer	Multimediale vertelkiosk / kamishibai (werktitel)	16.000
Gelijke Onderwijskansen Diest	Bibbelpad	Geen subsidie
Golden Rose	Boekenclub 'Literata'	Geen subsidie
Het Lezerscollectief	Opleiding en netwerk leesbegeleiders	10.000
Het Lezerscollectief	Samen lezen met kansarme jongeren	Geen subsidie
Internationaal Comité Oost-Vlaanderen	Samen lezen, samen groeien	Geen subsidie
IN-Z	De Boekfiets - Mobiel project voor leesbevordering bij maatschappelijk kwetsbare gezinnen	Geen subsidie
KTA MoBi Gent (school) - PimpMy-Trailer (Vlajo mini-onderneming M15D016)	(Voor)leescaravans	Geen subsidie
Leerschakel	Bij iedereen past een leuk boek!	Geen subsidie
Leesweb	Leesweb / de Boekenkaravaan: Effectenonderzoek voorlezen aan huis	Geen subsidie
LINC	Voorlezen drukt op pauze - voorlezen in CAW's en Vluchthuizen	9.000
Link in de Kabel	Digitale leesclubs	Geen subsidie
Luxemburg	Bij de burens blijft duren: vertelkoffers	Geen subsidie
Mashariki East	Brains in Power (B.I.P.)	Geen subsidie
Narrata	Voorlezen in huis met Bukito	9.000
OCMW Aalter - De Katrol Aalter	Boeken caravan	Geen subsidie
Odisee afdeling Brussel	Samen lezen2. Leesplezier in het kwadraat.	Geen subsidie
Robrecht Geeroms - vzw Pluspunt	Het boek in nieuwe handen	Geen subsidie
Rodenbachfonds	Zet een boek voor je (virtueel) raam	Geen subsidie
SIVI	Boeken-steun	Geen subsidie

Technisch Berkenboom-Instituut	Voorleesproject 'Verhalen uit een droomwereld'	3.000
Unie van Turkse Verenigingen	Literatuurclub op huisbezoek	Geen subsidie
Urban Woorden	Read It Loud II	14.500
VBS De Mozaïek	100% LEZEN!	11.000
Vooruit kunstencentrum	Uitgelezen op school	12.500
Vormingplus Antwerpen	ALSIKMIS	Geen subsidie
Vormingplus Limburg	Samen lezen	1.800
Wablief	Goesting in lezen	12.000
Welzijnsschakels, vzw	De Blommelezers	10.000
Wilde Raven	Ken je klassiekers	Geen subsidie
Willemsfonds	Iedereen is mee: uitsluiting voorkomen door gedifferentieerde communicatie	Geen subsidie
Willemsfonds vzw	Leeskring 'De ongewone lezer'	Geen subsidie
Wonderlust	'De Cowboyter' - De EiBakkerij	Geen subsidie
TOTAAL		172.100

Iedereen Leest en Leesweb

In 2014 werden middelen overgedragen en toegevoegd aan de dotatie van het VFL die specifiek dienen voor de ondersteuning van Iedereen Leest en Leesweb. Deze middelen zijn geormerkt voor 2014 en 2015 en werden dus ook toegekend. Het bedrag dat de organisaties in 2015 ontvingen lag evenwel 5% lager dan in 2014 wegens de besparingen van de Vlaamse overheid. Met het oog op het maken van nieuwe afspraken met beide organisaties vanaf 2016 werden in de loop van 2015 verdere gesprekken gevoerd. (zie ook 3.10).

- SUBSIDIE IEDEREEN LEEST 2015: € 937.650
- SUBSIDIE LEESWEB 2015: € 47.000

— 2.1.1.8 Auteurslezingen

Subsidies auteurslezingen

Het VFL ondersteunt sinds 2013 lezingen van Vlaamse en Nederlandse auteurs, vertalers en illustratoren aan scholen, bibliotheken, sociale en culturele organisaties. In 2015 kwamen daar ook de onafhankelijke boekhandels bij. Wegens de besparingen opgelegd door de Vlaamse overheid, werd de ondersteuning van A-boekhandels stopgezet. Ter gedeeltelijke compensatie kunnen die boekhandels nu wel een beroep doen op gesubsidieerde auteurslezingen.

Organisatoren dienen een gemotiveerde aanvraag in via de website www.auteurslezingen.be. Voor iedere auteurslezing die zowel de auteur als het VFL goedkeurt, voorziet het VFL in €100 subsidie. Daarnaast betaalt de organisator het resterende bedrag van het honorarium en de vervoerskosten. Het VFL regelt de uitbetaling van deze lezingen. Aan de auteur betaalt het VFL na afloop van de lezing het totaalhonorarium uit, inclusief subsidie, eigen bijdrage organisator en vervoerskosten. Tegelijkertijd maakt het VFL een factuur op aan de organisator voor hetzelfde bedrag, met € 100 korting (de eigenlijke subsidie). Op die manier garandeert het VFL aan de auteur een correcte en vlotte uitbetaling van iedere gesubsidieerde lezing en neemt het VFL het 'risico' van de uitbetaling van de organisator op zich. Ook bij niet-gesubsidieerde lezingen die op dezelfde dag plaatsvinden als een gesubsidieerde lezing zorgt het VFL voor de uitbetaling.

In 2015 kunnen we voor het derde jaar op rij een stijging in het aantal aanvragen waarnemen. Het VFL ondersteunde 2.342 lezingen, in 2014 waren dat er 2.178, in 2013 nog 2.101. Dit succes is enerzijds te verklaren doordat steeds meer organisatoren de weg vinden naar deze subsidielijnen en bijgevolg de vraag naar gesubsidieerde lezingen dus groter wordt. Anderzijds wordt de auteurslijst vier keer per jaar aangevuld met nieuwe auteurs, waardoor ook het aanbod blijft groeien.

Bibliotheken organiseren het grootste gedeelte van de gesubsidieerde lezingen (44%). Hiervan vinden de meeste lezingen plaats tijdens de jeugdboekenweek. De op een na grootste groep organi-

satoren zijn scholen (37%), gevolgd door sociaal-culturele verenigingen (13%), culturele centra (2%), kunstorganisaties (2%), onafhankelijke boekhandels (1%), zorginstellingen (0,9%) en leesclubs (0,1%).

Het VFL staat niet alleen in voor de financiële regeling van auteurslezingen, maar staat organisatoren ook bij met advies en bemiddeling. Dankzij nieuwsbrieven (bijvoorbeeld over mogelijke auteurslezingen bij de publicatie 'Er zijn geen paarden in Brussel', zie 5.5), berichten op de website en de Facebookpagina, en een themabrochure rond literaire vertalers (zie 6.3.4), hielden we de aandacht voor auteurslezingen en Vlaamse auteurs ook in 2015 hoog.

Het VFL besteedde in 2015 € 234.200 aan de ondersteuning van auteurslezingen.

Nieuwe auteurs op de auteurslijst

Om gesubsidieerde lezingen te kunnen geven, is het noodzakelijk dat de auteur op de auteurslijst is opgenomen. Auteurs die nog niet op de auteurslijst staan, kunnen zich hiervoor kandidaat stellen. De adviescommissie Auteurslezingen toetst hun kandidaatstelling af aan enkele formele criteria: de auteur schrijft Nederlandstalig literair werk, woont in België en publiceert minstens één literair werk dat verscheen bij een professionele uitgeverij. Een professionele uitgeverij verzorgt een aanbieding in de boekhandel, hanteert de gebruikelijke leveringsvoorwaarden en biedt haar auteurs een modelcontract voor oorspronkelijk Nederlandstalige algemene uitgaven aan. De adviescommissie Auteurslezingen komt jaarlijks vier keer bijeen om te oordelen over de kandidaten voor de auteurslijst. Er staan in totaal 608 auteurs op de auteurslijst. Daarvan geven er ongeveer 350 actief lezingen.

In 2015 stelden 91 nieuwe auteurs zich kandidaat. De adviescommissie liet er 73 toe tot de auteurslijst. Enkele opvallende nieuwkomers zijn de zes slamdichters die in 2015 via een proeftraject werden ondersteund voor hun slamlezingen. Na een positieve evaluatie van alle organisatoren en van de slamdichters zelf, besloot de adviescommissie Auteurslezingen om hen op de auteurslijst op te nemen. Verder springen ook de SESAM-auteurs in het oog. Zij maakten met steun van het VFL prentenboeken die de diversiteit van de hedendaagse samenleving op een evidente manier weerspiegelen. Tien van hen stelden zich kandidaat en werden opgenomen op de auteurslijst. Charles Ducal, dichter des vaderlands in 2015, werd in 2016 opgevolgd door de Franstalige Laurence Vielle. Dit resulteerde in 2015 al in enkele duo-optredens. Hoewel Franstalige auteurs in principe niet in aanmerking komen voor gesubsidieerde lezingen, werd voor deze duo-lezingen een uitzondering gemaakt en kon ook Laurence Vielle drie keer rekenen op een gesubsidieerde auteurslezing.

AUTEURS IN 2015 TOEGEVOEGD AAN AUTEURSLIJST

Auteur	Genre
Joris Thys	illustratie
Fatinha Ramos	illustratie
Sanne Thijs	illustratie
Nilufar Kuhpour	illustratie
Tinne Van den Bossche	illustratie
Lien Geeroms	illustratie
Seppe Van den Berghe	illustratie
Gunter Segers	illustratie
Zaza	illustratie
Mathilda Masters	kinder- en jeugdliteratuur
Helena Daelman	kinder- en jeugdliteratuur
Femke De Vos	kinder- en jeugdliteratuur
Winny Ang	kinder- en jeugdliteratuur
Hanaa Boubouh	kinder- en jeugdliteratuur
Atilla Erdem	kinder- en jeugdliteratuur
Lies Vervloet	kinder- en jeugdliteratuur
Bénédicte Moussa	kinder- en jeugdliteratuur
Khadija Timouzar	kinder- en jeugdliteratuur
Alexander Wolfram	kinder- en jeugdliteratuur

Johan Swinnen	kinder- en jeugdliteratuur
Meneer Zee	kinder- en jeugdliteratuur
Raf Missorten	kinder- en jeugdliteratuur
Danny De Vos	kinder- en jeugdliteratuur
Koen Crucke	kinder- en jeugdliteratuur
Veronique Marien	kinder- en jeugdliteratuur
Katelijne De Vuyst	literair vertaler
Jan De Meyer	literair vertaler
Katrien Vandenberghe	literair vertaler
Jos Vos	literair vertaler
Marijke Arijs	literair vertaler
Guy Posson	literair vertaler
Iannis Goerlandt	literair vertaler
Karel Strobbe	non-fictie
Geert Clerbout	non-fictie
Ignace Bral	non-fictie
Brenda Froyen	non-fictie
Rudolf Hecke	non-fictie
Fatena Alghorra	poëzie
Geert Jan Beeckman	poëzie
Peter Mangelschots	poëzie
Charlotte Van den Broeck	poëzie
Runa Svetlikova	poëzie
Maarten Goethals	poëzie
Etienne Colman	poëzie
Frederik Willem Daem	proza
Ellen Van Pelt	proza
Celia Ledoux	proza
Jeroen Kuypers	proza
Nele Reymen	proza
Isabelle Rossaert	proza
Raymond Rombout	proza
Lara Taveirne	proza
Paul de Pessemier 's Gravendries	proza
Fikry El Azzouzi	proza
Gretel Van den Broek	proza
Hazim Kamaledin	proza
Paul Jacobs	proza
Paul Mennes	proza
Yannick Ottoy	proza
Wim Menheer	proza
Jos Dewit	proza
Chris Ceustermans	proza
Philip Le Bon	proza
Dominique Biebau	proza, poëzie
Anissa Boujdaini	slamdichter
Bardthesque	slamdichter

SUBSIDIES EN PROJECTEN

Sascha Reunes	slamdichter
Seckou Ouologuem	slamdichter
Philip Meersman	slamdichter
Mon	slamdichter
Fritz Van den Heuvel	strip
Marc Legendre	strip
Rik Dewulf	strip

2.1.2 Binnenland projecten

— 2.1.2.1. Poëziepromotie

Gedichtendagessay

In 2015 werd samen met dichter Peter Holvoet-Hanssen gewerkt aan een nieuwe versie van het Gedichtendagessay, dat gelanceerd zal worden in de Poëzieweek van 2017. Vernieuwend is dat de tekst, waarvan een eerste draft klaar is, op verschillende manieren zal worden uitgegeven om de uiteenlopende doelgroepen te bereiken en de niche van poëzielezers uit te breiden.

Het VFL lanceerde het Gedichtendagessay in 2008, maar besloot dat het na vijf succesvolle edities aan evaluatie toe was. Na de eerste ‘Staat van de poëzie’ in maart 2013 beseften de aanwezige spelers dat samenwerking van fundamenteel belang is om de toekomst van de poëzie te ondersteunen. Die samenwerking kreeg gestalte in onder meer een nieuwe visie op het Gedichtendagessay.

Poëzieplatform

Er werd gewerkt aan een conceptnota over een *poëzieplatform*, een digitaal platform voor alle vormen van poëzie en alle bij poëzie betrokken middenveldorganisaties. Het platform moet hét referentiepunt worden voor Nederlandstalige poëzie, nieuw en bestaand poëtisch werk optimaal ter beschikking stellen, en tegemoetkomen aan de nood aan informatie en genrekennis. Daarbij is het uitdrukkelijk de bedoeling dat gebruikers op termijn betalen voor content met meerwaarde, de aanbiedende partners de mogelijkheid krijgen inkomsten te genereren en het platform mogelijk zelfvoorzienend wordt.

Het VFL en het Poëziecentrum werken nauw samen om de haalbaarheid van een dergelijk project te toetsen, alle mogelijke partners in binnen- en buitenland te consulteren, en het platform in verschillende fasen gestalte te geven. Na een analyse van de digitale mogelijkheden die al bestaan, stelden ze een lijst samen van digitale wensen, op basis waarvan offertes werden opgevraagd en gesprekken plaatsvonden met de belangrijkste spelers.

Poëzietafel

De poëzietafel is een Nederlands-Vlaams orgaan waarin een aantal spelers geregeld overleg plegen over agendapunten rond poëzie en de Poëzieweek.

Op verzoek van het Nederlands Letterenfonds werkt het VFL mee aan de boekhandelsbrochure. In die brochure worden tien poëziebundels voorgesteld aan de boekhandelaar, samen met nieuws over de Poëzieweek. De boekhandelaren ontvangen de brochure ruim voor het begin van de Poëzieweek. Het VFL verzorgt de input en de teksten over de bundels uit Vlaanderen.

In de Boekhandelsbrochure voor de Poëzieweek van 2016, die eind 2015 werd gemaakt, verschenen teksten over:

- Roland Jooris, *Sculpturen* (Poëziecentrum)
- Charlotte Van den Broeck, *Kameleon* (De Arbeiderspers)
- Maud Vanhauwaert, *Wij zijn evenwijdig* (Querido)
- Paul Van Oevelen, *Mijn moeder verzamelt vaders* (Vrijdag)

— 2.1.2.2 Literaire vertalers

Literaire Vertaaldagen

Op 11 en 12 december vond in Amsterdam de zeventiende editie van de Literaire Vertaaldagen plaats, het jaarlijkse ontmoetingsevenement voor vertalers uit en in het Nederlands.

Op de symposiumdag op vrijdag waren er lezingen en debatten met als thema 'Verzinnen wat er staat'. Soms heb je als vertaler geen idee wat er in je brontekst staat en valt daar evenmin achter te komen, bijvoorbeeld omdat de auteur je vraag niet begrijpt of overleden is. En soms weet je heel goed wat er staat maar kun je dat in je eigen taal niet zomaar letterlijk opschrijven. In het eerste geval zal je gewoon moeten verzinnen wat er staat, in het tweede zal je een vrij maar geloofwaardig equivalent moeten verzinnen. Het aloude vertalersadagium 'Vertalen wat er staat' blijkt dus niet altijd werkbaar. Aai Prins (vertaler Russisch-Nederlands), Luk Van Haute (vertaler Japans-Nederlands), Marjolijn Storm (vertaalwetenschapper), Harrie Lemmens (vertaler Portugees-Nederlands) en Harm Damsma en Niek Miedema (vertaalduo uit het Engels) lieten hun licht schijnen op het thema.

Zaterdag was traditioneel gewijd aan vertaalworkshops. Het VFL maakt deel uit van het programmatie- en organisatie team van de Vertaaldagen. Vlaamse vertalers die deelnemen aan de Vertaaldagen kregen hun reiskosten vergoed door het VFL.

→ BUDGET: € 4.657,60

— 2.1.2.3 Literair middenveld

Voor het VFL vervullen de literaire organisaties een of meerdere deelfuncties in een literair veld dat voortdurend in ontwikkeling is. De intermediaire, ondersteunende en producerende organisaties evolueren immers mee met het lezerspubliek, het aanbod en de literaire infrastructuur.

De kerngroep van het platform literair middenveld (Passa Porta, Behoud de Begeerte, Poëziecentrum, Strip Turnhout, PEN Vlaanderen, Schrijverspodium en VONK & Zonen) kwam in 2015 drie keer samen. Op de agenda stonden onder meer de nieuwe beheersovereenkomst van het VFL, het nieuwe meerjarige subsidiereglement 2017-2020 voor literaire organisaties, het gebruik van de UitPas door literaire organisaties en de verkiezing van een nieuwe vertegenwoordiger van het literaire middenveld in het BoekenOverleg.

De brede groep van het platform literaire middenveld kwam in het najaar van 2015 één keer samen. Tijdens die bijeenkomst werden de taken, functies en doelstellingen van het literaire middenveld bepaald en werd er een vertegenwoordiger van het literaire middenveld verkozen. De aanwezige literaire actoren verkozen Luc Coorevits (Behoud de Begeerte) als de hun vertegenwoordiger voor de periode 2016-2017. Stefaan Goossens (Poëziecentrum) zal hem praktisch bijstaan.

— 2.1.2.4 Staat van het Boek

Op 23 maart organiseerde het BoekenOverleg voor de vijfde keer de 'Staat van het Boek'. Tijdens dit symposium geven prominente sprekers hun visie op de dynamiek van het boekenvak en de letterensector. De 'Staat van het Boek' is een uitgelezen ontmoetingsmoment voor auteurs, vormgevers, uitgevers, boekverkopers, leesbevorderaars, bibliothecarissen, opiniemakers, beheersvennootschappen, organisatoren van literaire evenementen, politici, beleidsverantwoordelijken en lezers. De Staat van het Boeklezen bijdragen aan onze mentale gezondheid?

Centrale spreker was psychiater Dirk De Wachter. Hij stelde: 'Kunstenaars, in het bijzonder schrijvers, voelen de problemen van deze tijd veel beter aan dan wetenschappers. Als ik wil weten hoe mijn patiënten de maatschappij ervaren, heb ik veel meer aan een hedendaagse roman dan aan een jaargang van *The American Journal of Psychiatry*.'

Andere sprekers waren onder meer Chokri Ben Chikha, Mieke Van Hecke, Rachida Lamrabet, Charles Ducal en Marita de Sterck.

De praktische organisatie van de Staat van het Boek was in handen van een stuurgroep die bestond uit het VFL, Boek.be, LOCUS en Iedereen Leest. Naast inhoudelijke en logistieke steun investeerde het VFL ook € 790 in de organisatie van het evenement.

→ BUDGET: € 790

— 2.1.2.5 Scholenproject Boekenbeurs

Boek.be, Iedereen Leest, CANON Cultuurcel en het VFL ontwikkelden samen een belevingstocht met auteursontmoetingen op de boekenbeurs. De boekenbeurs vond in 2015 plaats van 31 oktober tot en

SUBSIDIES EN PROJECTEN

met 11 november. Het scholenprogramma liep, wegens de grote overlapping met de herfstvakantie, enkel op maandag 9 en dinsdag 10 november voor leerlingen van de eerste graad secundair onderwijs. Het programma duurde telkens van 10.00 tot 15.00 uur. In totaal namen ongeveer 2.500 leerlingen deel aan de belevingstocht.

Iedere leerkracht van de ingeschreven klassen ontving een lesmap om het bezoek aan de Boekenbeurs met de leerlingen voor te bereiden. Ook ontvingen ze auteursportretten, zodat ze heel concreet de geplande auteursontmoetingen konden voorbereiden. De studenten uit de lerarenopleiding kregen ter voorbereiding op de belevingstocht een auteurslezing van Meneer Zee of van Kathleen Vereecken.

Tijdens de belevingstocht op de Boekenbeurs, die ongeveer twee uur duurde, maakten leerlingen op een inhoudelijke en verdiepende manier kennis met het recente boekenaanbod. Bij aankomst werden ze door medewerkers van het animatieteam Casa Blanca op een ludieke manier verwelkomd. De begeleiding van de leerlingen gebeurde door studenten van de lerarenopleiding (HoWest uit Brugge en HoGent uit Gent). De leerlingen legden onder begeleiding van een student in kleine groepjes een parcours af rond het thema strips. Ieder groepje ontmoette twee auteurs of illustratoren en vervulde een aantal opdrachten. Iedere dag maakten 31 auteurs hun opwachting op de beurs. Zij zaten verspreid over verschillende standen en gaven gedurende een kwartier een auteurslezing: een voorleesmoment, een kort interview, een speelse quiz of een live tekensessie. Elke auteur ontmoette op die manier acht verschillende groepjes leerlingen per dag.

Het VFL ondersteunde 62 auteurslezingen voor een bedrag van € 100 per lezing (€ 6.200). Daarnaast droeg het VFL ook bij in de algemene kosten van de belevingstocht (€ 752).

→ BUDGET: € 6.952

— 2.1.2.6 Archivering theaterteksten

Toneelliteratuur is een belangrijk genre, dat het VFL graag ondersteunt. Tot en met 2014 subsidieerde het VFL Schrijverspodium als literaire organisatie voor de archivering van theaterteksten. Die organisatiesubsidie werd in 2015 stopgezet. Het is echter belangrijk dat de opgebouwde verzameling theaterteksten en informatie over theaterliteratuur in de toekomst behouden blijft. Het VFL kende daarom een subsidie van € 30.000 toe aan Schrijverspodium om de bestaande website in stand te houden en eventueel nieuwe teksten te digitaliseren. Samen met Schrijverspodium bekeek het VFL in 2015 een aantal sporen om de website op een duurzame manier onder te brengen bij een andere organisatie. Er kwam voorlopig nog geen oplossing uit de bus.

→ BUDGET: € 30.000

— 2.1.2.7 Dynamische canon

2015 stond in het teken van de dynamische canon van de Nederlandstalige literatuur vanuit Vlaams perspectief. In samenwerking met de KANTL, werd een jaar lang aandacht en zichtbaarheid gecreëerd voor de canon. De canon is een verzameling van hoogtepunten uit de Nederlandstalige literatuur. Hij is een belangrijke schakel in een beleid van leesbevordering, en fungeert als leidraad voor leraren, leesclubs, bibliothecarissen, uitgevers, theatermakers, cultuurministers, televisiemakers en andere lezers. De canon toont aan welke boeken er in Vlaanderen als essentiële werken uit de Nederlandstalige literatuur worden beschouwd.

Op de lijst staan alleen oorspronkelijk Nederlandstalige literaire werken voor volwassenen. Ze hebben een publicatiedatum vóór 1990 en zijn geschreven door auteurs die op het ogenblik van het samenstellen van de lijst overleden waren. De canon is een lijst van vijftig titels. Toch zijn er 51 werken in de canon opgenomen, omdat de commissie op de valreep *Gangreen 1 (Black Venus)* van Jef Geeraerts aan de lijst heeft toegevoegd. Geeraerts' onverwachte overlijden tussen het voltooiën van het commissiewerk en de lancering van de canon noopte in extremis tot die aanvulling. De KANTL en het VFL hebben niet de pretentie om met deze canon de hoogtepunten van de Nederlandse literatuur eens en voor goed vast te leggen. De lijst wordt bijgevolg op geregelde tijdstippen geëvalueerd en zo nodig aangepast.

Op 1 juli 2015 werd de lijst van 50+1 canonwerken gepresenteerd. Tegelijkertijd werd een overzichtelijke en didactische website over de literaire canon gelanceerd. Deze twee evenementen werden

feestelijk gevierd in het kasteel van Beauvoorde met tal van muzikale en literaire optredens in het teken van de canon (o.m. Tom Lanoye, Anne Provoost, Chokri en Walid Ben Chikha, Elvis Peeters en Peter Verhelst). Er waren meer dan 300 aanwezigen, en dit evenement kreeg ruim aandacht in de pers, waaronder het VRT-journaal.

Parallel met de website literairecanon.be werd ook een boek uitgegeven waarin de canon wordt voorgesteld. *De canon. De 50+1 mooiste literaire werken uit de Nederlanden*, uitgegeven door Vrijdag, werd op 12 oktober 2015 gepresenteerd in de perszaal van het Vlaams Parlement.

→ BUDGET: €30.000

— 2.1.2.8 Slam poetry

Slam 't stad - videoproject

In het kader van het ENTER-festival organiseerde DEMOS voor de eerste maal de literaire manifestatie 'Slam 't Stad'. Journalist Ng Sauw Tjhoi maakte samen met enkele jongeren video-opnames van de kandidaten met als doel het fenomeen slam poetry in beeld te brengen in de vorm van een reportage. Het VFL stelde een deel van de middelen ter beschikking voor het maken van de film.

→ BUDGET: €1.000

Slamlezingen

Na het geslaagde slamlezingentraject dat liep in 2015, waarvoor Sascha Reunes, Mon, Bardthesque, Seckou Ouologuem, Anissa Boujdaini en Philip Meersman werden geselecteerd, werd in november 2015 een nieuwe oproep gelanceerd. Op basis van een positieve evaluatie besliste het VFL om vanaf 2016 maximaal 6 nieuwe slamdichters de kans te bieden om gesubsidieerde lezingen te geven. Via het slamlezingenproject biedt het VFL een podium aan slamdichters in het reguliere circuit waar op dit moment voornamelijk 'klassieke auteurslezingen' doorgaan, zoals scholen, bibliotheken, woonzorgcentra of culturele centra. De deadline voor het indienen van kandidaturen viel op 15 december, de jury maakte begin 2016 haar selectie bekend.

2.2 BUITENLAND

2.2.1 Buitenland subsidies

Het VFL helpt de literatuur uit Vlaanderen op de wereldkaart te zetten, en doet dat onder meer via subsidies voor uitgevers en organisatoren:

- Het VFL ondersteunt buitenlandse uitgeverijen die literair werk van Vlaamse auteurs, stripauteurs of illustratoren uitgeven met vertaalsubsidie. Voor theaterteksten, geïllustreerde boeken (prentenboeken en strips) en poëzie gelden bijzondere voorwaarden.
- Het VFL vergoedt de reiskosten van auteurs die naar het buitenland reizen om hun vertaalde werk te promoten. Een buitenlandse organisator kan hiervoor een *travel grant* aanvragen.

Vertalers uit het Nederlands zijn niet alleen de beste ambassadeurs voor onze literatuur in het buitenland. Een vertaald boek staat of valt met de kwaliteit van hun vertaling. Daarom hecht het VFL veel belang aan zijn netwerk van geaccrediteerde vertalers – in samenwerking met het Nederlands Letterenfonds – en aan een degelijke ondersteuning van het werk van vertalers. Voor vertalers uit het Nederlands bestaan twee subsidieregelingen:

- Vertalers uit het Nederlands die werken aan de vertaling van een Nederlandstalig boek, kunnen gedurende een maand verblijven in het Vertalershuis in Antwerpen.
- In 2015 lanceerde het VFL – voorlopig nog als experiment – een projectsubsidie voor vertalers die een fragment uit een literair werk van een Vlaamse auteur uit het Nederlands willen vertalen en onder de aandacht willen brengen van een uitgever.

In 2015 werden 128 subsidieaanvragen goedgekeurd voor de vertaling van Vlaamse literatuur (alle regelingen en genres), of 16 minder dan in 2014. In totaal werd een bedrag van € 313.307 besteed aan subsidies voor de vertaling van Vlaamse literatuur, ruim hoger dan de € 242.272 in 2014. Daarin zit ook € 30.000 die het VFL reserveerde voor *vertaaltvouchers* voor Vlaamse uitgevers in het kader

SUBSIDIES EN PROJECTEN

van het gastlandschap op de Frankfurter Buchmesse in 2016 (zie 2.2.2.1). Daarbij moet worden opgemerkt

- dat de regeling productiesubsidies geïntegreerd werd in de regeling voor vertaalsubsidies. In 2014 werden 13 aanvragen voor productiesubsidie goedgekeurd, wat in de praktijk betekent dat het aantal aanvragen in 2015 nagenoeg even hoog was;
- dat in 2015 slechts twee vertalingen van prentenboeken in het Chinees werden gesteund, waar dat er in 2014 nog 21 waren. Het is te vroeg om daar conclusies uit te trekken, maar dit trekt het aantal aanvragen uiteraard sterk naar beneden. Voor het eerst sinds een paar jaar staat Chinees hierdoor ook niet meer in de top 3 van de doeltalen.
- dat het gemiddelde bedrag per subsidie ruim hoger lag in 2015 (€ 2.467) dan in 2014 (€ 1.682,44). Dat is vooral te wijten aan de daling van het aantal dossiers voor prentenboeken en de stijging van het aantal dossiers voor proza en poëzie – waarbij de subsidiebedragen sowieso hoger liggen dan bij geïllustreerde boeken door de grotere hoeveelheid te vertalen tekst.

De belangrijkste doeltalen waren Duits (31), Frans (25) en Engels (16). Daarbij valt een aanzienlijke stijging op van het aantal Duitse (van 13 naar 31) en Franse (van 11 naar 25) vertalingen. De stijging van het aantal Duitse vertalingen ligt in de lijn van de verwachting, gezien het feit dat Nederland en Vlaanderen in 2016 gastland zijn op de Frankfurter Buchmesse. De stijging van de Franse en Engelse (van 12 naar 16) vertalingen is evenzeer goed nieuws: grote taalgroepen maken de vertaalde boeken immers toegankelijk voor andere taalgebieden. In 2015 zakt Chinees van doeltaal nummer één naar vier, met ‘slechts’ 8 vertalingen, tegenover 24 in 2014.

VERTALINGEN UIT HET NEDERLANDS

Taal/genre	Proza	Poëzie	Non-fictie	Kinder- en jeugdliteratuur		Toneel	Strips	Totaal
				Fictie	Prentenboeken			
Duits	9	4	1	4	7	3	3	31
Frans	2	8	2	2	6		5	25
Engels	9	1			6			16
Vereenvoudigd Chinees					2		6	8
Pools	2		1	1	1		1	6
Koreaans	1		1		3			5
Italiaans		1			3			4
Zweeds	3	1						4
Hindi					3			3
Sloveens	1			1	1			3
Spaans	2(+1)	1						3(+1)
Afrikaans	2							2
Arabisch	1				1			2
Deens				1	1			2
Russisch	1(+1)				1			2(+1)
Amhaars	1							1
Bulgaars	1							1
Catalaans	1							1
Grieks			1					1

Japans			1					1
Kroatisch	1							1
Macedonisch			1					1
Servisch			1					1
Tsjechisch	1							1
Turks						1		1
Totaal 2015	38(+2)	16	9	9	35	4	15	126 (+2)
Totaal 2014	33(+10)	10(+1)**	10(+2)	8	49	5	16	131(+13)
Totaal 2013	23(+7)	4(+4)	9(+1)	8	34	1	12(+1)	91(+13)
Totaal 2012	18(+3)	10(+1)	9	11(+2)	29	6	9	92(+6)
Totaal 2011	19(+3)	10(+4)	7(+1)	23	18	12	14	103(+8)
Totaal 2010	35 (+8)	8 (+2)	5 (+2)	10	26	9	9	102 (+12)
Totaal 2009	28 (+9)	19 (+2)	3 (+1)	14 (+1)	18*	6 (+2)	9	97 (+15)
Totaal 2008	24 (+2)	12	6	5 (+16)		11	1 (+4)	59 (+22)
Totaal 2007	24	9	1	11		7	0	52
Totaal 2006	12	15	1	9		3	1	41
Totaal 2005	19	10	3	7		4	-	43
Totaal 2004	17	6	3	5		1	-	32
Totaal 2003	12	9	4	11		3	-	39
Totaal 2002	14	4	7	8		-	-	33
Totaal 2001	8	1	4	11		1	-	25
Totaal 2000	13	4	1	16		1	-	35

*Nieuw sinds 2009: aparte subsidieregeling voor geïllustreerde boeken.

**Nieuw sinds 2014: aparte subsidieregeling voor poëzie.

Vertaalprojecten waarvoor ook een productiesubsidie werd toegekend, zijn tussen haakjes vermeld.

— 2.2.1.1 Vertaalsubsidies

Een *translation grant* of vertaalsubsidie is bedoeld om het economische risico te verminderen van de buitenlandse uitgever die investeert in het vertalen van literatuur van Vlaamse auteurs. Bij de beoordeling van de aanvragen wordt rekening gehouden met de relevantie van het te vertalen werk voor de beeldvorming en de uitstraling van literair werk uit Vlaanderen, de positie van de uitgever in de plaatselijke markt en zijn fondslijst, de kwaliteit van de voorgestelde vertaler (zo nodig wordt een proefvertaling gevraagd) en een voor het betrokken land gebruikelijke vergoeding voor de vertaler.

Vertaalsubsidies kunnen worden aangevraagd voor de genres proza, non-fictie, theater en jeugdliteratuur. Voor geïllustreerde kinderboeken, strips en poëzie geldt een aparte regeling, waarbij niet alleen rekening wordt gehouden met vertaalkosten, maar ook met productiekosten (zie verder).

De subsidie kan tot maximaal 60% van de reële vertaalkosten bedragen. Voor uitgevers uit economische groeilanden kan de subsidie tot maximaal 80% van de reële vertaalkosten opgetrokken worden. Van klassiekers worden in principe de volledige vertaalkosten gesubsidieerd om dit moeilijker verkoopbare genre extra te ondersteunen. Theaterauteurs en theatergezelschappen kunnen een vertaalsubsidie aanvragen voor opvoeringen in het buitenland en/of presentaties op festivals van dramaturgen of op professionele ontmoetingen van theatermakers. Een vertaalsubsidie kan nooit meer bedragen dan € 8.000.

In 2015 werden in totaal 59 aanvragen ingediend: over 8 aanvragen, ingediend in 2014 en 1 aanvraag, ingediend in 2012, werd op basis van aanvullende gegevens in 2015 beslist; 5 dossiers, waarvan 1 uit 2014, werden niet gehonoreerd; 5 dossiers, waarvan 3 uit 2015, 1 uit 2014 en 1 uit 2013, zijn nog in behandeling.

Voor 60 projecten werd een vertaalsubsidie toegekend voor een totaalbedrag van € 174.719 of gemiddeld € 2.911,98 per project. Het gaat om 38 prozaprojecten, 9 literaire non-fictieboeken of -teksten, 9 jeugdromans en 4 toneelteksten.

SUBSIDIES EN PROJECTEN

VERTAALSUBSIDIES

Auteur	Titel brontekst	Vertalers	Uitgever (land)	Subsidie
Duits				
Paul Baeten Gronda	<i>Straus Park</i>	Marlene Müller-Haas	Luchterhand (DE)	4.900
Louis Paul Boon	<i>Mieke Maaike's obscene jeugd</i>	Ilja Braun	Alexander Verlag Berlin (DE)	1.860
Jan De Cock	<i>Hotel Pardon</i>	Bärbel Jänicke	Kunth Verlag (DE)	3.600
Saskia de Coster	<i>Wij en ik</i>	Isabel Hessel	Tropen (DE)	5.040
Jan De Leeuw	<i>Vijftien wilde zomers</i>	Rolf Erdorf	Gerstenberg (DE)	1.912
Gerda Dendooven	<i>Cowboys huilen niet</i>	Barbara Buri	Theaterstückverlag (DE)	795
Marian De Smet	<i>Rotmoevie</i>	Andrea Kluitmann	Gerstenberg (DE)	1.585
Kristien Dieltiens	<i>Kelderkind</i>	Eva Schweikart	Urachhaus (DE)	5.185
Jolien Janzing	<i>De Meester</i>	Wibke Kuhn	LangenMüller (AT)	3.900
Tom Lanoye	<i>Koningin Lear</i>	Rainer Kersten	Verlag der Autoren (DE)	3.676
Jan Lauwereyns	<i>Monkey Business</i>	Helga van Beuningen	Axel Dielmann Verlag (DE)	2.970
Yves Petry	<i>De Maagd Marino</i>	Gregor Seferens	Luftschacht (AT)	3.840
Arne Sierens	<i>Meiskes en Jongens</i>	Barbara Buri	Verlag der Autoren (DE)	815
Rudy Soetewey	<i>Getuigen</i>		Bibliothek der Provinz-Verlag (AT)	Geen [^]
Peter Terrin	<i>Monte Carlo</i>	Christiane Kuby, Herbert Post	Berlin Verlag (DE)	1.685
Hilde Vandermeeren	<i>Het uitzonderlijke leven van Violetta Vonk</i>	Eva Schweikart	Urachhaus (DE)	980
Kris Van Steenberge	<i>Woesten</i>	Waltraud Hüsmert	Klett-Cotta (DE)	5.040
Jos Verhulst	<i>De Rubens Code</i>	Ramon Brüll	Info3-Verlagegesellschaft (DE)	Geen
Diverse auteurs	<i>Lichtungen</i>	Diverse vertalers	Lichtungen - Verein für Literatur & Kunst (AT)	1.127
Engels				
Jolien Janzing	<i>De Meester</i>	Paul Vincent	World Editions (NL)	5.115 [^]
Tom Lanoye	<i>Gelukkige slaven</i>	Michele Hutchison	World Editions (NL)	5.070 [^]
Saskia de Coster	<i>Wij en ik</i>	Nancy Forest-Flier	World Editions (NL)	3.250
Stefan Hertmans	<i>Oorlog en terpentijn</i>	David McKay	Harvill Secker (VK)	6.110
Tom Lanoye	<i>Sprakeloos</i>	Paul Vincent	World Editions (NL)	5.905
Peter Terrin	<i>Post Mortem</i>	Laura Watkinson	MacLehose (VK)	3.760
Jan Vantoortelboom	<i>Meester Mitraillette</i>	Vivien D. Glass	World Editions (NL)	1.850
Annelies Verbeke	<i>Dertig dagen</i>	Liz Waters	World Editions (NL)	2.880
Peter Verhelst	<i>Geschiedenis van een berg</i>	David Colmer	Peirene Press (VK)	1.270
Dimitri Verhulst	<i>De laatkomer</i>	David Colmer	Portobello Books (VK)	IB
Frans				
Els Beerten	<i>Allemaal willen we de hemel</i>	Maurice Lomré	Editions La Joie de Lire (FR)	3.000
Marian De Smet	<i>Rotmoevie</i>	Emmanuèle Sandron	Actes Sud (FR)	2.170

Jan Fabre	<i>Nachtboek 1985-1991</i>	Michèle Deghilage	L'Arche Editeur (FR)	IB
Guido Fonteyn	<i>Vlaanderen, Brussel, Wallonië: un ménage à trois</i>	Micheline Goche	Editions du Cerisier (FR)	1.800
Stefan Hertmans	<i>Oorlog en terpentijn</i>	Isabelle Rosselin	Gallimard (FR)	5.500
Tom Lanoye	<i>Gelukkige slaven</i>	Alain van Crugten	la Différence (FR)	4.225
Guy Verhofstadt	<i>De ziekte van Europa</i>	Alain van Crugten	Editions Plon (FR)	5.520
Pools				
Stefan Hertmans	<i>Oorlog en terpentijn</i>	Alicja Oczko	Marginesy (PL)	1.850
Joseph Pearce	<i>Land van belofte</i>	Jadwiga Jedryas	Akademickiego Dialog (PL)	2.980
Sylvia Vanden Heede	<i>Vos en Haas en de dief van lek</i>	Jadwiga Jedryas	Dwie Siostry (PL)	350
David Van Reybrouck	<i>Congo. Een geschiedenis</i>	Jadwiga Jedryas	Foksal (PL)	5.940
Arabisch				
Jan Caeyers	<i>Beethoven. Een biografie</i>	Khaled Tobar	Sphinx Agency (EG)	IB^^
Peter Terrin	<i>De bewaker</i>	Ahmed Schalaby	Golden Pony (EG)	IB^
Peter Verhelst	<i>Tongkat</i>	Mohamed Magdy Abdelfattah - Hermes	Al Kotob Khan (EG)	3.515
Deens				
Dirk Bracke	<i>De bruid</i>	Birthe Lundsgaard	Turbine Forlaget (DK)	Geen
Linda van Mieghem	<i>Blauw voor Leonore</i>	Birthe Lundsgaard	Turbine Forlaget (DK)	Geen
Do Van Ranst	<i>Die foto waar ik niet op sta</i>	Aino Roscher	Turbine Forlaget (DK)	875
Zweeds				
Willem Elsschot	<i>Het dwaallicht</i>	Per Holmer	CKM Förlag (SE)	1.240
Kristien Hemmerechts	<i>De vrouw die de honden eten gaf</i>	Olov Hyllienmark	Ramus (SE)	3.360
Stefan Hertmans	<i>Oorlog en terpentijn</i>	Ingrid Wikén Bonde	Norstedts (SE)	5.485
Afrikaans				
Diane Broeckhoven	<i>De buitenkant van meneer Jules</i>	Christine Barkhuizen le Roux	Naledi (ZA)	695
Tom Lanoye	<i>Gelukkige slaven</i>	Daniel Hugo	Protea Boekhuis (ZA)	2.960
Koreaans				
Willem Elsschot	<i>Kaas</i>	Jong-Dae Park	Open Books / Mimesis (KR)	730^
David Van Reybrouck	<i>Tegen verkiezingen</i>	Yang Young Ran	Galapagos Publishing (KR)	2.045
Servisch				
Stefan Hertmans	<i>Steden</i>	Jelena Stakic	Karpos (RS)	2.675^^^
Jelica Novakovic-Lopusina, Sven Peeters	<i>Wat kwam er uit een schot</i>	Jelica Novakovic-Lopusina	Clio Publishing Company (RS)	Geen
Sloveens				
Els Beerten	<i>Allemaal willen we de hemel</i>	Stana Anzelj	Cankerjeva Zalozba (SI)	3.225

SUBSIDIES EN PROJECTEN

Stefan Hertmans	<i>Oorlog en terpentijn</i>	Stasa Pavlovic	Beletrina Academic Press (SI)	2.760 [^]
Spaans				
Peter Terrin	<i>Post Mortem</i>	Maria Rossich Andreu	Rayo Verde Editorial (ES)	1.230
Paul van Ostaijen	<i>Grotesken</i>	Goedele De Sterck	Solar Servicios Editoriales (MX)	4.500 ^{*^}
Amhaars				
Peter Verhelst	<i>Tongkat</i>	Asnake Tsegaw	Hohe (ET)	2.635
Bulgaars				
Peter Verhelst	<i>Tongkat</i>	Aneta Dantcheva-Manolova	SONM Publishers (BG)	3.515
Catalaans				
Peter Terrin	<i>Post Mortem</i>	Maria Rossich Andreu	Rayo Verde Editorial (ES)	1.230
Grieks				
Guy Verhofstadt	<i>De ziekte van Europa</i>	Margarita Bonatsou	Eksodeis Kyriakos Papadopoulos (GR)	1.560
Japans				
An van Dienderen en Didier Volckaert	<i>A dog of Flanders. Een nooit geziene kijk op Vlaanderen</i>	Kaori Shiozaki	Iwanami Shoten (JP)	1.734
Kroatisch				
Saskia de Coster	<i>Wij en ik</i>	Maja Weikert-Lozica	HENA COM (HR)	3.715
Macedonisch				
Geert Van Istendael	<i>Het Belgisch labyrint</i>	Eli Pujovska	Matica Makesonska (MK)	2.700 [^]
Noors				
Louis Paul Boon	<i>Mijn kleine oorlog</i>	Fons Brusselmans	Lava Forlag (NO)	IB
Russisch				
Hugo Claus	<i>De koele minnaar + 3 verhalen</i>	Irina Grivnina	Optimum Publishers (UA)	2.635 ^{*^}
Tsjechisch				
Griet op de Beeck	<i>Vele hemels boven de zevende</i>	Adéla Elbel	Host (CZ)	1.760
Turks				
Eric De Volder	<i>Achiel De Baere</i>	Saban Ol	Mitos Boyut (TR)	485
TOTAAL				174.719

* Ook productiesubsidie

[^] Dossiers 2014 met voortgang in 2015

^{^^} Dossiers 2013 met voortgang in 2015

^{^^^} Dossiers 2012 met voortgang in 2015

— 2.2.1.2 Productiesubsidies

Uitgeverijen in economische groeielanden konden tot eind 2014 een *production grant* of productiesubsidie van maximaal € 1.400 aanvragen voor de publicatie van de vertaling van Nederlandstalig literair werk. Het subsidiebedrag werd bepaald door een weging van relevante elementen, zoals de positie van de buitenlandse uitgever in de literaire markt, de inspanningen voor distributie en promotie, de uitgavevorm, het economische risico en de literaire betekenis van de vertaalde titel.

In 2015 werd de productiesubsidie geïntegreerd in de regeling voor vertaalsubsidies: uitgeverijen uit economische groeielanden kunnen daarbij een hoger percentage van de vertaalkosten recupereren. Wel werden in 2015 nog twee dossiers voor prozaititels behandeld die in 2014 werden ingediend. Beide werden goedgekeurd, voor een totaalbedrag van € 1.478 (gemiddeld € 739 per dossier).

PRODUCTIESUBSIDIES VERTALINGEN			
Auteur	Titel brontekst	Uitgever (land)	Subsidie
Hugo Claus	<i>De koele minnaar + 3 verhalen</i>	Optimum Publishers (UA)	1.138 [^]
Paul van Ostaijen	<i>Grotesken</i>	Solar Servicios Editoriales (MX)	340 [^]
TOTAAL			1.478

[^] Dossiers 2014 met voortgang in 2015

— 2.2.1.3 Vertalingen van poëzie

Een *poetry grant* of poëziesubsidie bedraagt 100% van de reële vertaalkosten en tot 25% van de directe productiekosten voor de eerste twee vertalingen van werk van dezelfde auteur bij dezelfde buitenlandse uitgeverij. Voor een derde respectievelijk vierde titel bedraagt de subsidie maximaal 75% en 60% van de vertaalkosten en tot 25% van de productiekosten. Een *poetry grant* kan in totaal niet meer bedragen dan € 8.000.

In 2015 werden 15 aanvragen ontvangen, waarvan 1 werd ingetrokken. 2 dossiers uit 2014 kenden voortgang in 2015. 16 aanvragen werden goedgekeurd voor een totaalbedrag van € 41.430 (gemiddeld € 2.589 per dossier).

VERTALINGEN POËZIE				
Auteur	Titel brontekst	Vertaler	Uitgever (land)	Subsidie
Duits				
Els Moors	Bloemlezing uit het poëziewerk	Christian Filips	Brueterich Press (DE)	2.615
Diederic van Assenede	<i>Floris ende Blancefloer</i>	Johan H. Winkelmann	Agenda Verlag (DE)	3.135
Paul Bogaert, Marc Kregting, Els Moors, Tom Van de Voorde	Themanummer <i>poet</i> over poëzie uit Vlaanderen	Stefan Wieczorek	Poetenladen Verlag / poet (DE)	1.285
Ruth Lasters, Peter Verhelst	Themanummer <i>Ostragehege</i> over poëzie uit Vlaanderen en Nederland	Stefan Wieczorek	Literarische Arena (DE)	530
Engels				
Paul van Ostaijen	<i>Bezette Stad</i>	David Colmer	Smokestack Books (VK)	5.930
Italiaans				
Willem Roggeman	<i>Notities voor een poëtica van de tijd</i>	Giovanni Nadiani	Cartacanta Editore (IT)	2.585
Frans				
Paul Bogaert	<i>La collection 'De Flandre': de Slalom soft</i>	Daniel Cunin	Tétras Lyre (BE)	790

Charles Ducal	<i>La collection 'De Flandre': bloemlezing uit het poëziewerk</i>	Bart Vonck, Katelijne De Vuyst, Danielle Losman, Pierre Geron	Tétras Lyre (BE)	2.700
Els Moors	<i>La collection 'De Flandre': Liederen van een kapseizend paard</i>	Kim Andringa	Tétras Lyre (BE)	2.290
Inge Braeckman, Maarten Inghels, Mark Insingel, Sylvie Marie, Jan H. Mysjkin, Dirk van Bastelaere, Claude van de Berge, Lies Van Gasse, Stijn Vranken	Themanummer <i>Poésie Première</i> over poëzie uit Vlaanderen	Jan H. Mysjkin, Pierre Gallissaires	Poésie Première (FR)	2.125
Maarten Inghels, Jan Lauwereyns, Bart Moeyaert, Els Moors, Geert van Istendael	Themanummer <i>La Traductière</i> over poëzie uit België	Jan H. Mysjkin, Pierre Gallissaires	Association franco-anglaise de poésie (FR)	1.500
Christine D'haen, Peter Holvoet-Hanssen, Patrick Lateur, Claude van de Berge, Hubert van Herreweghen, Anton van Wilderode	Themanummer <i>NUNC revue</i> over poëzie uit Vlaanderen	Daniel Cunin	Editions Corlevour (FR)	3.050
Johan de Boose, Delphine Lecompte, Jan H. Mysjkin	Bloemlezing uit het poëziewerk	Jan H. Mysjkin, Pierre Gallissaires	Editions du Murmure (FR)	3.290 [^]
Paul Bogaert, Johan de Boose, Roger M.J. De Neef, Peter Ghysaert, Stefan Hertmans, Hilde Keteleer, Delphine Lecompte, Jan H. Mysjkin, Frank Pollet, Renaat Ramon, Peter Theunynck, Claude van de Berge, Michaël Vandebriel, Lies Van Gasse, Christophe Vekeman	Bloemlezing uit het poëziewerk	Jan H. Mysjkin, Pierre Gallissaires	L'Arbre à paroles (BE)	3.420 [^]
Roemeens				
Jan H. Mysjkin	<i>Enz., enz...</i>	Jan H. Mysjkin, Constantin Abaluta	Editura Limes (RO)	IG
Zweeds				
Tom Van de Voorde	<i>Liefde en aarde</i>	Per Holmer	Ramus (SE)	2.225
Spaans				
Hugo Claus	Verzamelde gedichten	Ronald Brouwer	Huerga y Fierro Editores (ES)	3.960
TOTAAL				41.430

[^] Dossiers 2014 beslist in 2015

— 2.2.1.4 Vertalingen van geïllustreerde boeken

De *grant for illustrated books* of vertaalsubsidie voor geïllustreerde boeken is bedoeld voor buitenlandse uitgeverij die een vertaling van een prentenboek of een strip willen uitbrengen. Deze subsidie moet de vertaling en publicatie van prentenboeken van Vlaamse illustratoren en strips van Vlaamse stripteekenaars bevorderen.

Voor de subsidieberekening baseert het VFL zich niet alleen op de vertaalkosten. Die liggen wegens de beperkte tekstomvang meestal erg laag in vergelijking tot de overige kosten. Daarom wordt ook rekening gehouden met de productie- en promotiekosten.

In 2015 werden 50 subsidies voor de publicatie van geïllustreerde boeken in vertaling toegekend. Er gingen 35 subsidies naar prentenboeken en 15 naar strips, voor een totaal bedrag van € 65.680 of gemiddeld € 1.313,60 per project. 3 dossiers werden niet gehonoreerd, 5 dossiers, waarvan 1 uit 2013 en 3 uit 2011, zijn nog in behandeling. Het aantal dossiers daalt gevoelig tegenover 2014 (65 dossiers), wat vooral te maken heeft met een sterke daling van het aantal aanvragen voor de Chinese vertaling van prentenboeken (van 21 in 2014 naar 2 in 2015). In 2016 zal moeten blijken of 2014 of 2015 uitzonderlijk was.

Op het gebied van het ondersteunen van strips en prentenboeken, van stripauteurs en illustratoren, is het VFL pionier in de wereld. De meeste literatuurfondsen rekenen geïllustreerde boeken niet tot de literatuur. Uit de grote interesse in de Vlaamse stripauteurs en illustratoren, en de vele lof over de artistieke kwaliteit die ze brengen, blijkt dan ook dat Vlaanderen hier erg sterk staat.

VERTALINGEN PRENTENBOEKEN					
Auteur	Illustrator	Titel brontekst	Vertalers	Uitgever (land)	Subsidie
Duits					
Stefan Boonen	Melvin	<i>Hier waakt oma</i>	Verena Kiefer	Arena Verlag (DE)	1.100
Anna Castagnoli	Carll Cneut	<i>De gouden kooi</i>	Ulrike Schimming	Bohem Press (CH)	1.185
Peter Goes	Peter Goes	<i>Tijdljn</i>	Verena Kiefer	Beltz & Gelberg (DE)	2.800
Jean-Paul Mulders	Jacques & Lise	<i>Het prullalamonster</i>	Rolf Erdorf	Bohem Press (CH)	1.170
Aline Sax	Ann De Bode	<i>Het meisje en de soldaat</i>	Mirjam Pressler	Jacoby & Stuart (DE)	1.625
Toon Tellegen	Ingrid Godon	<i>Ik denk</i>	Birgit Erdmann	Mixtvision (DE)	2.800
Edward van de Vendel	Anton Van Hertbruggen	<i>Het hondje dat Nino niet had</i>	Rolf Erdorf	Bohem Press (CH)	1.090
Engels					
Peter Goes	Peter Goes	<i>Tijdljn</i>	Bill Nagelkerke	Gecko Press (NZ)	2.800
Laïla Koubaa	Mattias De Leeuw	<i>Azizi en de kleine blauwe vogel</i>	David Colmer	Book Island (NZ)	755
Toon Tellegen	Ingrid Godon	Vijf gedichten uit <i>Ik wou</i>	David Colmer	Modern Poetry in Translation (VK)	700
Sylvia Vanden Heede	Marije Tolman	<i>Hond weet alles en Wolf niets</i>	Bill Nagelkerke	Gecko Press (NZ)	1.000
Edward van de Vendel	Anton Van Hertbruggen	<i>Het hondje dat Nino niet had</i>	Laura Watkinson	Eerdmans Books (VS)	1.200
Guido Van Genechten	Guido Van Genechten	<i>Kleine kangoeroe</i>	Arundhati Deosthale	A & A Book Trust (IND)	2.515
Frans					
Anna Castagnoli	Carll Cneut	<i>De gouden kooi</i>	Maurice Lomré	Pastel, l'école des loisirs (BE)	2.800
Pieter Gaudesaboos	Pieter Gaudesaboos	<i>Dieren</i>	geen vertaler	Editions La Joie de Lire (CH)	330
Pieter Gaudesaboos	Pieter Gaudesaboos	<i>Kleuren</i>	geen vertaler	Editions La Joie de Lire (CH)	330
Pieter Gaudesaboos	Pieter Gaudesaboos	<i>Tellen</i>	geen vertaler	Editions La Joie de Lire (CH)	490
Pieter Gaudesaboos	Pieter Gaudesaboos	<i>Voertuigen</i>	(geen vertaler)	Editions La Joie de Lire (CH)	490
Toon Tellegen	Ingrid Godon	<i>Ik denk</i>	Maurice Lomré	Editions La Joie de Lire (CH)	1.645

Arabisch					
Aline Sax	Caryl Strzelecki	<i>De kleuren van het getto</i>	Tine Lavent	Sefsafa (EG)	IB
Guido Van Genechten	Guido Van Genechten	<i>(G)een spook onder mijn bed</i>	Zeina Idriss	Thaqafa (AE)	geen
Guido Van Genechten	Guido Van Genechten	<i>Kleine kangoeroe</i>	Zeina Idriss	Thaqafa (AE)	560
Klaas Verplancke	Klaas Verplancke	<i>Appelmoes</i>	Khaled Tobar	Sphinx Agency (EG)	IB (^)
Italiaans					
Stefan Boonen	Melvin	<i>Hier waakt oma</i>	Laura Pignatti	Sinnos (IT)	960
Anna Castagnoli	Carll Cneut	<i>De gouden kooi</i>	(geen vertaler)	Topipittori (IT)	1.200
Kristien In-'t-Ven	Mattias De Leeuw	<i>De zeepridder</i>	Laura Pignatti	Sinnos (IT)	1.025
Hindi					
Jan De Kinder	Jan De Kinder	<i>Rood, of waarom pesten niet grappig is</i>	Arundhati Deosthale	A & A Book Trust (IND)	1.990
Carl Norac	Carll Cneut	<i>O monster, eet me niet op!</i>	Arundhati Deosthale	A & A Book Trust (IND)	1.830
Guido Van Genechten	Guido Van Genechten	<i>Kleine kangoeroe</i>	Arundhati Deosthale	A & A Book Trust (IND)	2.285
Koreans					
Kim Crabeels	Sebastiaan Van Doninck	<i>Magnus en de kakado</i>	Myong-Suk Chi	Gimm-Young Publishers (KP)	760
Edward van de Vendel	Anton Van Hertbruggen	<i>Het hondje dat Nino niet had</i>	Jin Young Choi	Jiyangsa (KP)	890
Kathleen Vereecken	Eva Mouton	<i>Ik heet Jan en ik ben niets bijzonders</i>	Seok Sun Sihm	Blue Wing (KP)	1.030
Afrikaans					
Marc de Bel	Frieda Van Raevens	<i>Roesty Spetter. De Bal van Bill Jart</i>	Zandra Bezuidenhout	Protea Boekhuis (ZA)	geen
Marc de Bel	Frieda Van Raevens	<i>Roesty Spetter. Kitnapping bij vollemaan</i>	Zandra Bezuidenhout	Protea Boekhuis (ZA)	geen
Vereenvoudigd Chinees					
Mattias De Leeuw	Mattias De Leeuw	<i>De steltenloper</i>	woordeloos	Xiaoduo (CN)	700
Siska Goeminne	Sebastiaan Van Doninck	<i>Kat met hoofdletter K</i>	Liu Zhe	People's Oriental Publishing & Media Co. (CN)	1.920
Deens					
Aline Sax	Ann De Bode	<i>Het meisje en de soldaat</i>	Birthe Lundsgaard	Turbine Forlaget (DK)	1.010
Pools					
Guido Van Genechten	Guido Van Genechten	<i>Klein wit visje</i>	Iwona Maczka	Mamania (PL)	1.215
Russisch					
John Porter	Mattias De Leeuw	<i>Het grote treinenboek</i>	Sergei Filin	Mann, Ivanov and Ferber (RU)	845

Sloveens

Jan De Kinder	Jan De Kinder	<i>Rood, of waarom pes- ten niet grappig is</i>	Stana Anzelj	Sodobnost International (SI)	1.290
---------------	---------------	---	--------------	---------------------------------	-------

TOTAAL **46.335**

^ Dossiers 2013 met voortgang in 2015

VERTALINGEN STRIPS

Auteur	Illustrator	Titel brontekst	Vertalers	Uitgever (land)	Subsidie
--------	-------------	-----------------	-----------	--------------------	----------

Duits

Simon Spruyt	Simon Spruyt	<i>Junker</i>	Rolf Erdorf	Carlsen Comics (DE)	1740
Olivier Schrauwen	Olivier Schrauwen	<i>Arsène Schrauwen</i>	Helge Lethi	Reprodukt (DE)	1885
Ben Gijsemans	Ben Gijsemans	<i>Hubert</i>	Maria Holtrop en Edmund Jacoby	Jacoby & Stuart (DE)	1080

Frans

Kamagurka	Herr Seele	<i>Cowboy Henk: L'Art Actuel</i>	Daniel Cunin	Fremok (BE)	2800
Willy Linthout	Willy Linthout	<i>De jaren van de olifant</i>	Daniel Cunin	Presque Lune (FR)	2800
Olivier Schrauwen	Olivier Schrauwen	<i>Arsène Schrauwen</i>	Charlotte Miquel	L'Association (FR)	2800
Ben Gijsemans	Ben Gijsemans	<i>Hubert</i>	Monique Nagielkopf	Dargaud Benelux (FR)	2175
Brecht Evens	Brecht Evens	<i>Panter</i>	Brecht Evens & Thomas Gabison	Actes Sud (FR)	1790

Pools

Serge Baeken	Serge Baeken	<i>Sugar</i>	Beata Brzezowska	Timof Comics (PL)	535
--------------	--------------	--------------	------------------	----------------------	-----

Vereenvoudigd Chinees

Frodo De Decker	Frodo De Decker	<i>Otto 1: Blijven roeien</i>	woordeloos	Shen Yang Fang Zhou Culture Media Co. (CN)	325
Frodo De Decker	Frodo De Decker	<i>Otto 2: 'Op hete kolen'</i>	woordeloos	Shen Yang Fang Zhou Culture Media Co. (CN)	325
Frodo De Decker	Frodo De Decker	<i>Otto 3: 'De uitverkorene'</i>	woordeloos	Shen Yang Fang Zhou Culture Media Co. (CN)	220
Laurent Letzer	Luc Cromheecke	<i>Plunk 1: 'I love plunk!'</i>	woordeloos	Shen Yang Fang Zhou Culture Media Co. (CN)	325
Laurent Letzer	Luc Cromheecke	<i>Plunk 2: '100% pure Plunk'</i>	woordeloos	Shen Yang Fang Zhou Culture Media Co. (CN)	325
Laurent Letzer	Luc Cromheecke	<i>Plunk 3: ' Generation Plunk'</i>	woordeloos	Shen Yang Fang Zhou Culture Media Co. (CN)	220

TOTAAL **19.345**

SUBSIDIES EN PROJECTEN

— 2.2.1.5 Auteursbezoeken

Buitenlandse literaire organisatoren die schrijvers, vertalers, illustratoren of stripauteurs uit Vlaanderen uitnodigen, kunnen in aanmerking komen voor een bijdrage in de reiskosten, met een maximum van € 500 per subsidie. De lezing, de presentatie van de vertaling of de deelname aan een literaire manifestatie moet in principe betrekking hebben op een beschikbare publicatie in de taal van het gastland. Met deze regeling wil het VFL het directe contact van de vertaalde Vlaamse auteur met de buitenlandse lezers, de media en het literaire milieu bevorderen.

Uitnodigingen kunnen uitgaan van organisatoren van literaire festivals, van uitgeverijen die vertalingen van literaire Vlaamse auteurs presenteren, van media en van lectoraten Nederlands in het buitenland, op voorwaarde dat de beoogde doelgroep een algemeen lezerspubliek is.

Er werden 53 dossiers behandeld in 2015, waarvan 2 aanvragen werden ingetrokken en 1 nog in behandeling was. In totaal werden 47 aanvragen (tegenover 41 in 2014) gehonoreerd voor een bedrag van € 15.573 (gemiddeld € 331,34 per auteursbezoek).

AUTEURSBEZOEKEN			
Auteurs	Plaats	Project/festival	Subsidie
Serge Baeken	PL, Warschau	Festiwal Komiksowa Warszawa	486
Els Beerten	DE, Frankfurt am Main	Auf zur Buchmesse 2016!	144
Paul Bogaert	RO, Sibiu	Festival International de Poezie de la Sibiu	396
Paul Bogaert	AT, Linz	linzer notate	223
Stefan Brijs	FR, Cognac	Litteratures Européennes Cognac	418
Carll Cneut	IT, Milaan	Promotour	341
David Colmer	VK, Londen	Voorstelling <i>Geschiedenis van een berg</i>	250
Daniel Cunin	FR, Cognac	Litteratures Européennes Cognac	286
Mattias De Leeuw	CN, Beijing	Promotie <i>De steltenloper</i>	500
Pieter De Poortere	FR, Saint-Malo	Quai des Bulles	429
Charles Ducal	DE, Frankfurt am Main	Auf zur Buchmesse 2016!	158
Ephameron	VS, Riverside	International Comics & Medicine Conference: <i>Spaces of Care</i>	Geen
Ben Gijsemans	FR, Angoulême	Festival International de la Bande Dessinée	145
Ingrid Godon	FR, Moulins	Festival des Illustrateurs	211
Peter Goes	NZ, Auckland	Auckland Writers Festival	500
Kristien Hemmerechts	DE, Stockholm, Umea en Göteborg	Voorstelling <i>De vrouw die de honden eten gaf</i>	340
Stefan Hertmans	IT, Venetië	Incroci di Civiltà	500
Stefan Hertmans	IT, Mantova	Voorstelling <i>Oorlog en terpentijn</i>	296
Maarten Inghels	HR, Pula en Liznjan	Kod Marula	122
Rachida Lamrabet	DE, Frankfurt am Main	Auf zur Buchmesse 2016!	105
Tom Lanoye	FR, Straatsburg, Lyon, Parijs, Toulouse en Perpignan	Meetings in verschillende bookshops	674
Willy Linthout	FR, Angoulême	Festival International de la BD	IG
Erwin Mortier	VK, Edingburgh	Edinburgh International Book Festival	245
Erwin Mortier	HU, Boedapest	Lezing <i>Gestameld liedboek</i> + diverse activiteiten	500
Erwin Mortier	VK, Londen	Prijzuitreiking <i>Independent Foreign Fiction Prize</i>	169

Tine Mortier	AT, Wenen	Award ceremony <i>Jury of Young Readers</i>	298
Jan H. Mysjkin	MD, Chisinau	Primavara europeana al poetilor	388
Philip Paquet	IT, Bari	Jazz Comics (Medimex)	IG
Stasa Pavlovic	SI, Ljubljana	FABULA 2015	198
Willem Roggeman	IT, Milaan	Voorstelling dichtbundel	292
Mark Schaevers	DE, Frankfurt am Main	Auf zur Buchmesse 2016!	Geen
Olivier Schrauwen	IT, Bologna	BilBOlbul	350
Herr Seele	DK, Kopenhagen	Copenhagen Comics	250
Simon Spruyt	CA, Montréal	Festival BD de Montréal	500
Chika Unigwe	ZA, Bloemfontein	Vrystaat Internasionale Literêre Fees	500
Michaël Vandebril	RO, Bistrita	Poezie e la Bistrita	500
Stefaan van den Bremt	AR, Buenos Aires	VIII Festival Latinoamericano de Poésia en el Centro	IB
Brecht Vandenbroucke	VS, Bethesda	Small Press Expo	500
Brecht Vandenbroucke	FI, Helsinki	Helsinki Comics Festival	300
Brecht Vandenbroucke	CH, Luzern	Fumetto - Internationales Comix-festival Luzern	430
Tom Van de Voorde	CA, Trois-Rivières	31e Festival International de la Poésie	385
Guido Van Genechten	CN, Xi'an	China-Europe Educational Congress	500
Maud Vanhauwaert	SI, Ptuj, Jeruzalem, Maribor, Kog en Velicane	Days of Poetry and Wine 2015 + vertaal-workshop	500
Miriam Van hee	DE, Frankfurt am Main	Festival della Poesia Europea	168
Anton Van Hertbruggen	FR, Douchy Les Mines	Uitreiking <i>Prix Sorcières</i>	Geen
Judith Vanistendael	ES, Salamanca	25 jaar Nederlands in Salamanca - Week van het Nederlands	147
Judith Vanistendael	PL, Warsaw	Festiwal Komiksowa Warszawa	177
Judith Vanistendael	DE, Frankfurt am Main	Auf zur Buchmesse 2016!	137
Geert van Istendael	BG, Sofia, Veliko Tarnovo - MK, Skopje, Tetova - XK, Pristina - AL, Shkodra en Tirana	Voorstelling <i>Het Belgisch Labyrint</i>	258
Geert van Istendael	SI, Ptuj, Jeruzalem, Maribor, Kog en Velicane	Days of Poetry and Wine 2015 + vertaal-workshop	500
David Van Reybrouck	IT, Mantova	Voorstelling <i>Congo. Een geschiedenis</i>	337
David Van Reybrouck	DK, Kopenhagen	Bogforum 2015	120
Dimitri Verhulst	RS, Belgrado	18th Opening of the Belgrade Book Fair	400
TOTAAL			15.573

— 2.2.1.6 Auteurspromotie

Het VFL werkt gestaag aan een uitgebreider presentatiebeleid. Het stuurt daarom geregeld auteurs en illustratoren in opdracht naar het buitenland, waarbij het VFL de reis- en verblijfskosten betaalt, en indien van toepassing ook een dagvergoeding.

De auteurspromotie stond in 2015 helemaal in het teken van het Belgische gastlandschap op de *Marché de la Poésie* in Parijs (zie 2.2.2.7). Er stonden 13 auteurs op initiatief van het VFL in Parijs op het podium in 2015, voor een totaal bedrag van € 4.131,55 (gemiddeld € 317,81 per subsidie).

SUBSIDIES EN PROJECTEN

AUTEURSPROMOTIE

Auteur	Plaats	Project/Festival	Subsidie
Inge Braeckman	FR, Parijs	Marché de la Poésie	306,75
Charles Ducal	FR, Parijs	Marché de la Poésie	305,75
Andy Fierens	FR, Parijs	Marché de la Poésie	324,75
Luuk Gruwez	FR, Parijs	Marché de la Poésie	304,95
Stefan Hertmans	FR, Parijs	Marché de la Poésie	391,75
Peter Holvoet-Hanssen	FR, Parijs	Marché de la Poésie	266,75
Maarten Inghels	FR, Parijs	Marché de la Poésie	399,75
Hilde Keteleer	FR, Parijs	Marché de la Poésie	332,35
Michaël Vandebril	FR, Parijs	Marché de la Poésie	371,75
Lies Van Gasse	FR, Parijs	Marché de la Poésie	292,75
Maud Vanhauwaert	FR, Parijs	Marché de la Poésie	275,75
Miriam Van hee	FR, Parijs	Marché de la Poésie	287,75
Geert Van Istendael	FR, Parijs	Marché de la Poésie	270,75
TOTAAL			4.131,55

— 2.2.1.7 Vertalershuis

Het VFL beheert sinds januari 2009 het Vertalershuis in Antwerpen, met twee kamers waar literaire vertalers uit het Nederlands kunnen verblijven. Het brengt de vertalers dicht bij het VFL-buitenlandteam, waardoor we steeds beter op elkaar kunnen inspelen. De medewerkers van het VFL brengen de vertalers op de hoogte van de nieuwe literaire oogst en regelen desgewenst afspraken met Vlaamse uitgeverij, auteurs en/of illustratoren. Maar alleen al het feit dat het Vertalershuis zich in Antwerpen, dus Vlaanderen, bevindt, is al een goede reden voor vertalers om er een maand lang te verblijven. Want ze zijn meestal niet alleen op zoek naar enkel een rustige werkplek, maar hebben ook behoefte aan een Vlaams cultuur- en taalbad.

Het verblijf is kosteloos en de vertalers komen in aanmerking voor een forfaitair leefgeld van € 885 per maand (pro rata).

In 2015 verbleven 24 vertalers in 10 verschillende talen in het Antwerpse Vertalershuis. Daarnaast resideerden er ook 3 vertalers uit een andere taal in het Nederlands in het Vertalershuis. Aangezien het voor de vertaler uit het Nederlands bijzonder leerrijk en interessant kan zijn om een woon- en werkplek te delen met een native speaker, wordt overwogen om dit in de toekomst vaker open te trekken. Voor 21 vertalers bedroeg de verblijfsperiode een volledige maand, 6 vertalers bleven elk 2 weken.

Er logeerden het afgelopen jaar opvallend veel vertalers in het Duits in het Vertalershuis. Daarnaast waren er ook Amerikaanse, Britse, Bulgaarse, Franse, Japanse, Poolse, Russische, Servische, Sloveense, Turkse en Zweedse vertalers te gast. De bezettingsgraad bedroeg 100%.

Het Vertalershuis is sinds de verhuizing in januari 2013 uitgegroeid tot een echt 'huis', waar vertalers zich meer dan welkom voelen en al eens gasten kunnen worden uitgenodigd. Zo organiseerden we tijdens de publishers tours telkens een ontbijt met onze internationale gasten in het Vertalershuis.

Bovenop de eigen middelen die het VFL voor het Vertalershuis reserveerde, kon het ook opnieuw rekenen op een projectsubsidie van € 5.000 van Antwerpen Boekenstad. Het budget van het Vertalershuis bedroeg in 2015 in totaal € 47.579,72, waarvan € 16.753,84 voor de huur van de kamers en vaste kosten zoals elektriciteit, televisie en internet, € 20.080 leefgeld voor de vertalers en € 10.745,88 werkingskosten, zoals ICT-onderhoud, kantormateriaal, aanvullingen aan de bibliotheek en schoonmaak.

BEZETTING VERTALERSHUIS IN 2015

Maand	Van/tot	Naam	Taal	Leefgeld
Januari	08/01 - 28/01	Marlene Müller-Haas	Duits	885
	08/01 - 28/01	Ira Wilhem	Duits	885
Februari	05/02 - 28/02	Rolf Erdorf	Duits	885
	03/02 - 28/02	Joost Beerten	Frans - NL	885
Maart	03/03 - 22/03	Irina Grivnina	Russisch	770
	06/03 - 15/03	Jelica Novakovic	Servisch	222
	17/03 - 30/03	Monica Götze	Duits	443
April	01/04 - 02/05	Jonathan Reeder	Engels	885
	09/04 - 16/04	Andy Brown	Engels	236
	18/04 - 26/04	Boriana Katarska	Bulgaars	266
Mei	05/05 - 31/05	Stana Anzelj	Sloveens	885
	05/05 - 31/05	Aneta Dantcheva	Bulgaars	885
Juni	02/06 - 27/06	Maria Encheva	Bulgaars	885
	02/06 - 30/06	Sofie Maertens	Noors - NL	885
Juli	06/07 - 31/07	Stefan Wieczorek	Duits	885
	07/07 - 15/07	Astrid Alben	Engels	Geen
	16/06 - 30/06	Jos Vos	Japans - NL	443
Augustus	04/08 - 29/08	Slawomir Paszkiet	Pools	885
	04/08 - 29/08	Rainer Kersten	Duits	885
September	03/09 - 01/10	Daniel Cunin	Frans	885
	07/09 - 01/10	Marianne Holberg	Duits	885
Oktober	05/10 - 31/10	Per Holmer	Zweeds	885
	02/10 - 01/11	Christiane Burkhardt	Duits	885
November	04/11 - 30/11	Barbara Buri	Duits	885
	03/11 - 27/11	Mireille Cohendy	Frans	885
December	02/12 - 29/12	Gül Özlen	Turks	885
	04/12 - 03/01	Ilja Braun	Duits	885
TOTAAL				20.080

— 2.2.1.8 Projectsubsidies fragmentvertalingen

In 2015 lanceerde het VFL een experimentele subsidieregeling voor professionele vertalers die een fragment uit een literair werk van een Vlaamse auteur uit het Nederlands willen vertalen. Met dit initiatief wilde het VFL zowel professionele vertalers ondersteunen in hun verdere ontwikkeling als de promotie van Vlaams literair werk verder ondersteunen en diversifiëren.

Vertalers konden een fragment voorstellen uit een oorspronkelijk Nederlandstalig literair werk van een Vlaamse auteur. Alle genres kwamen daarbij in aanmerking. Op die manier konden vertalers zich verder bekwamen en verdiepen in (het vertalen van) Vlaams literair werk. Daarnaast kon het vertaalde fragment zowel door de vertalers zelf als door het VFL gebruikt worden om het werk onder de aandacht te brengen van buitenlandse uitgevers en mediators (tijdschriftenredacties, bloemlezers, enzovoort).

De regeling stond open voor professionele literaire vertalers uit het Nederlands die zijn geaccrediteerd door het VFL en het Nederlands Letterenfonds. Dat wil zeggen dat hun literair vertaalwerk in het verleden al positief is beoordeeld door de fondsen, en zij op een van de vertalerslijsten staan die de fondsen per doeltaal hanteren.

Een projectsubsidie voor een fragmentvertaling bedraagt 750 euro. 80% (600 euro) daarvan wordt uitbetaald wanneer de vertaler de definitieve versie van de fragmentvertaling indient bij het VFL. De resterende 20% (150 euro) wordt uitbetaald na goedkeuring van een kort werkingsverslag.

SUBSIDIES EN PROJECTEN

In 2015 werd nog geen subsidie uitbetaald. Maar liefst 38 professionele literaire vertalers dienden in totaal 43 aanvragen in voor deze experimentele projectsubsidie. Gezien het beperkte beschikbare budget moesten harde keuzes worden gemaakt. Dat was niet makkelijk: de aanvragers, allen professionele vertalers met duidelijke plannen en ambities, dienden sterke dossiers in. Bij de toekenningen streefde het VFL naar een evenwicht wat betreft doeltalen, genres, bronteksten en vertalers. Uiteindelijk kende het VFL 15 projectsubsidies toe.

PROJECTSUBSIDIE FRAGMENTVERTALINGEN				
Vertaler	Taal	Titel	Auteur	Genre
Maria Encheva	Bulgaars	<i>Godenslaap</i>	Erwin Mortier	Proza
Jaap Sie	Chinees	<i>Kom hier dat ik u kus</i>	Griet op de Beeck	Proza
Andrea Kluitmann	Duits	<i>Het vlindereffect</i>	Margot Vanderstraeten	Proza
Janet Blanken	Duits	<i>Hier woon je</i>	Jeroen Theunissen	Poëzie
Daniel Cunin	Frans	<i>Bloeiende Agatha</i>	Frank Vande Veire	Proza
Kim Andringa	Frans	<i>Tsjip/ De Leeuwentemmer</i>	Willem Elsschot	Proza
Andrea Radai	Hongaars	<i>Zetels van goud</i>	Rachida Lamrabet	Theater
Franco Paris	Italiaans	<i>Marcel</i>	Erwin Mortier	Proza
Hedda Vormeland	Noors	<i>Rosie en Moussa</i>	Michael De Cock	Kinderboek
Natalia Karpenko	Oekraïens	<i>De helaasheid der dingen</i>	Dimitri Verhulst	Proza
Irina Vasilachi	Roemeens	<i>De helaasheid der dingen</i>	Dimitri Verhulst	Proza
Jan H. Mysjkin (i.s.m. Doina Ioanid)	Roemeens	<i>Het gevang in de hemel</i>	Paul van Ostaijen	Proza
Olivera Petrovic - van der Leeuw	Servisch	3 essays	Patricia De Martelaere	Non-fictie
Gonzalo Fernández Gómez	Spaans	<i>Oorlog en terpentijn</i>	Stefan Hertmans	Proza
Ronald Brouwer	Spaans	<i>Revue Ravage</i>	Tom Lanoye	Theater

In 2016 zal het VFL deze experimentele regeling en de voorlopige resultaten ervan evalueren, en beslissen of het een nieuwe - al dan niet bijgestuurde - subsidieronde organiseert.

2.2.2 Projecten buitenland

2.2.2.1 Frankfurt gastland

De voorbereiding van het Vlaams-Nederlands gastlandschap op de Frankfurter Buchmesse in 2016 draaide in het kalenderjaar 2015 op volle toeren en wordt toevertrouwd aan een speciaal Frankfurt-team, waarvoor tijdelijke personeelsleden zijn aangetrokken. Deze Frankfurtmedewerkers werken vanuit de kantoren van het Nederlands Letterenfonds en het VFL, en hebben op regelmatige tijdstippen overleg in beurtelings Amsterdam en Antwerpen. Er werd geen aparte of nieuwe juridische structuur opgericht naast de letterenfonds, maar de krijtlijnen, bevoegdheden en verantwoordelijkheden werden vastgelegd in een bestuursconvenant met betrekking tot de voorbereiding, uitvoering en financiering van het gezamenlijke gastlandschap (zie bijlage 6). Het team wordt aangestuurd door Bas Pauw (zakelijk leider) en Bart Moeyaert (artistiek intendant) en rapporteert aan het dagelijks bestuur, waarin naast de zakelijke en artistieke leiding ook de twee directies van de letterenfonds zitten. Die laatste rapporteren op hun beurt bij elke raad van bestuur over de voortgang van het project.

In 2015 kwam de raad van advies drie keer bijeen. Daarin hebben de belangrijkste partners van het gastlandschap zitting: uitgevers, auteurs, ministeries, Flanders DC, Flanders Investment and Trade (FIT), de NTU en Kunstenpunt). Alle belangrijke inhoudelijke beslissingen en keuzes in verband met het gastprogramma werden voorafgaandelijk met hen besproken om bijkomend advies te krijgen en een zo groot mogelijk draagvlak te creëren.

Om de twee maanden vindt een coördinatorenoverleg plaats, waarin het Frankfurtteam en de coördinatoren van het binnen- en buitenlandteam van de beide letterenfondszen zitten. Dit overleg zorgt ervoor dat de expertise die bij de fondsen aanwezig is wanneer het aankomt op het organiseren van evenementen in het buitenland, maar ook hun netwerken met buitenlandse uitgeverijen en organisatoren van literaire evenementen, optimaal benut worden. Het gastlandschap in 2016 is niet alleen een manier om de Nederlandstalige literatuur nog beter op de wereldkaart te zetten. De jaren nadien zijn – zeker voor de buitenlandteams van beide fondsen – minstens even belangrijk. In het coördinatorenoverleg worden dan ook de doelstellingen van het buitenlandbeleid van de fondsen bewaakt. Anderzijds is het ook een heel praktisch overleg, waarbij bijvoorbeeld informatie over vertalingen in het Duits die op stapel staan worden uitgewisseld, afspraken worden gemaakt over hoe de fondsmedewerkers in de praktijk kunnen helpen bij de organisatie van het gastlandschap, en de communicatie over het gastlandschap wordt afgestemd.

Verder werd een bijkomend overleg tussen alle betrokken ministeries en de Nederlandse ambassade en de Vlaamse vertegenwoordiging in Berlijn opgestart. Er werden drie vergaderingen georganiseerd met deze samenstelling: directeuren van de letterenfondszen, zakelijke leiding Frankfurtteam, vertegenwoordigers van Nederlandse ministerie van OCW, Media en Creatieve Industrie, ministerie van Buitenlandse Zaken, Nederlandse ambassade Berlijn, raadgevers en vertegenwoordigers van de Vlaamse ministeries van Cultuur en van het kabinet van de minister president, algemene afvaardiging van de Vlaamse Regering in Duitsland en Departement Internationaal Vlaanderen. Deze vergadering heeft als doelstelling informatie te verstrekken, het programma maximaal met elkaar af te stemmen, net als de doelstellingen van alle ministeries en de twee landen, de officiële vertegenwoordiging en de protocollaire aangelegenheden in verband met de opening en de volledige duur van de beurs.

Het programmaconcept werd voorgesteld voor de Vlaamse en Nederlandse media door de artistieke intendant en het team op een persconferentie in het BIM-huis in Amsterdam op 25 september en vervolgens ook op 15 oktober voor de Duitse media tijdens de Frankfurter Buchmesse. Bijzonder is dat het programma al aanvangt in maart 2016 en doorgaat tot november 2016. Behalve Frankfurt worden bovendien ook zeven andere Duitse steden actief mee betrokken in het programma.

Eveneens in 2015 werd, overeenkomstig het contract met de Frankfurter Buchmesse, een Duits pers- en communicatiebureau aangetrokken (Artefakt in Berlijn) en werd ook de openbare procedure voor de creatieve invulling van het paviljoen op de Buchmesse opgestart.

Tot slot waren er ook regelmatig vergaderingen met het gastlandteam van de Frankfurter Buchmesse zelf om via retroplanning, overleg en coördinatie het Vlaams-Nederlandse gastlandteam optimaal gebruik te laten maken van de expertise en knowhow van de Frankfurter Buchmesse.

→ BUDGET: € 509.897

Vertaalsubsidies in het Duits

Uit het aantal aanvragen en toekenningen van vertaalsubsidie voor vertalingen in het Duits bleek duidelijk dat Duitse uitgevers zich in 2015 al aan het voorbereiden waren op Frankfurt 2016. Liefst 31 subsidies werden toegekend voor vertalingen in het Duits, tegenover 13 in 2014. Het gaat om alle genres: proza (9), poëzie (4), non-fictie (1), kinder- en jeugdliteratuur (11), toneel (3) en strips (3).

→ BUDGET: € 76.500

Vertaalvouchers Vlaamse uitgevers

Het VFL reserveerde uit zijn vertaalbudget € 30.000 voor *vertaalvouchers* voor Vlaamse uitgevers. De Vlaamse Uitgevers Vereniging (VUV) selecteerde 30 boekprojecten, waarvoor de uitgever vervolgens telkens € 1.000 kreeg om een (fragment)vertaling te laten maken. Het doel van dit project was om Vlaamse uitgevers op die manier de kans te geven enkele van hun titels op een actieve en professionele manier te promoten in het buitenland, en dan nog in de eerste plaats in Duitsland, met het oog op mogelijke Duitse vertalingen in 2016.

→ BUDGET: € 30.000

SUBSIDIES EN PROJECTEN

Bezoek Duitse festivalorganisatoren

Van 9 tot 14 november waren elf Duitse festivaldirecteuren en programmatoren van literatuur te gast in Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Antwerpen. Dit bezoek bereidde de organisatoren alvast voor op het Vlaams-Nederlandse gastlandschap op de Frankfurter Buchmesse 2016, en vooral op de vele evenementen die in de loop van 2016 gepland worden in heel Duitsland.

Deze Duitse festivaldirecteuren en -programmatoren namen deel aan het programma:

- Regina Dyck, Poetry on the Road
- Antje Flemming, Literaturhaus Hamburg
- Michael Hohmann, Romanfabrik
- Florian Höllner, Literarisches Colloquium Berlin
- Heinz Lehmann, Harbourfront Literaturfestival Hamburg
- Alwin Müller-Jerina, Stadtbibliothek Neuss
- Claudius Nießen, Deutsches Literaturinstitut
- Sophie Gruber, Internationales Literaturfestival Berlin
- Ursula Schröter, Die SK Stiftung Kultur
- Ursula Steffens, Netzwerk der Literaturhäuser e.v.

De Duitse gasten ontmoetten auteurs, uitgevers en literaire organisaties en festivals uit Nederland en Vlaanderen, en brachten een bezoek aan het ministerie van OCW en aan het Crossing Border festival in Den Haag.

Op donderdag 12 november stond een dagje Antwerpen op het programma. Na een uitgebreide kennismaking met Vlaamse festivalorganisatoren maakten de Duitse festivaldirecteuren en -programmatoren een kort auteursprogramma mee, met performances van Saskia De Coster en Inne Eysermans, Tom Lanoye, Andy Fierens, Nix en Simon Spruyt, Geert Buelens, Kaatje Vermeire en Bart Moeyaert. De tour werd georganiseerd door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland in opdracht van het Ministerie van Buitenlandse Zaken en in samenwerking met het VFL en het Nederlands Letterenfonds.

→ BUDGET: € 2.072,81

Publishers tour proza

In het licht van het gezamenlijke gastlandschap op de Frankfurter Buchmesse in 2016 organiseerden het VFL en het Nederlands Letterenfonds van 19 tot 23 januari 2015 een tweede gezamenlijke publishers tour voor proza-uitgevers. Tijdens zo'n publishers tour maken Duitstalige uitgevers uitgebreid kennis met Vlaamse en Nederlandse uitgevers en auteurs en kunnen ze tussendoor proeven van de Nederlandse en Vlaamse cultuur, met uitstappen naar lokale uitgeefhuizen, musea en boekhandels. De buitenlandse uitgevers keren van een publishers tour terug naar huis met een beter zicht op het Nederlandstalige literaire landschap, en doen daarbij ook aan actieve prospectie voor titels die geschikt zouden zijn om bij hun uitgeverij in Duitse vertaling te verschijnen. Op die manier zijn deze publishers tours een instrument om in 2016, wanneer Vlaanderen en Nederland gastland zijn op de Frankfurter Buchmesse, meer Nederlandstalige titels in Duitse vertaling beschikbaar te hebben.

Dit waren de tien deelnemers aan de tweede gezamenlijke publishers tour voor proza:

- Ulrike Ostermeyer, Arche Verlag
- Tom Müller, Aufbau | Blumenbar
- Gesine Treptow, Berlin Verlag
- Maren Arzt, C. Bertelsmann Verlag
- Britta Claus, Deutsche Verlags-Anstalt
- Patrick Sielemann, Kein & Aber
- Michael Zöllner, Klett-Cotta
- Dirk Vaihinger, Nagel & Kimche
- Thomas Tebbe, Piper
- Kristine Kress, Ullstein

Op maandag en dinsdag werden de uitgevers verwelkomd in Antwerpen, waar ze in de VFL-kantoren een openingslezing over Nederlandstalige literatuur bijwoonden, hun uitgeverijen voorstelden aan mensen uit het Vlaamse boekenvak op een receptie in het Antwerpse Stadhuis, speeddates met Vlaamse uitgevers hadden in de Permekebibliotheek, en door Vlaamse auteur werden rondgeleid in het FoMu en het M HKA. Na een brunch in het VFL-Vertalershuis, trok het gezelschap woensdagmid-

dag voor de rest van de week naar Amsterdam, waar ze ook vele ontmoetingen hadden met Nederlandse uitgevers en boekenvakkers.

→ BUDGET: € 8.077,38

Publishers tour non-fictie

Het VFL organiseerde in 2015, in samenwerking met het Nederlands Letterenfonds, ook een publishers tour voor non-fictie-uitgevers in het licht van het Vlaams-Nederlandse gastlandschap op de Frankfurter Buchmesse in 2016. Van 9 tot 13 februari 2015 maakten tien non-fictie-uitgevers uit Duitsland kennis met de bloeiende non-fictieliteratuur uit Vlaanderen en Nederland.

De deelnemers aan de publishers tour non-fictie waren:

- Britta Egetemeier, Albrecht Knaus
- Ludger Ikaas, Carl Hanser
- Ulrich Nolte, C.H. Beck
- Tobias Winstel, Herder
- Andrea Wörle, dtv
- Maren Wetcke, Piper
- Christof Blome, Rowohlt
- Annika Bach, Seemann Henschel
- Christoph Steskal, Ullstein Verlag
- Regine Gamm, WBG

De tour ging in Amsterdam van start met een openingsreceptie waarop de deelnemende Duitse gasten hun uitgeverijen voorstelden. In de loop van de week ontmoetten de Duitstalige gasten verschillende Vlaamse en Nederlandse auteurs en hun uitgevers, die dankzij dit programma de gelegenheid kregen om hun werk en uitgaven voor te stellen. Hoogtepunten van de tour: een historische stadswandeling door Amsterdam, bezoeken aan uitgeverijen in Vlaanderen en Nederland in het gezelschap van auteurs, speeddatingsessies in Amsterdam en Gent; een bezoek aan het Museum Plantin-Moretus in het gezelschap van auteurs.

Naar aanleiding van deze publishers tour verspreidde het VFL via de VUV onder de uitgevers van non-fictie in Vlaanderen eveneens een nota waarin het buitenlandse promotiebeleid voor non-fictie wordt toegelicht.

→ BUDGET: € 3.802,54

Vertalersworkshops Berlijn en München

Het Nederlands Letterenfonds en het VFL organiseerden in het voorjaar van 2015 twee intensieve vertaalworkshops voor literaire vertalers Nederlands-Duits in aanloop naar Frankfurt 2016. Dit initiatief paste, net als de publishers tours die hierboven worden beschreven, in het opzet van beide fondsen om er mee voor te zorgen dat er in 2016 en daarna zo veel mogelijk kwaliteitsvolle vertalingen van Nederlandstalige literatuur op de Duitstalige boekenmarkt verschijnen. Permanente vorming van voldoende literaire vertalers is daarbij belangrijk. Bovendien zijn literaire vertalers belangrijke ambassadeurs van onze literatuur naar uitgevers in hun doeltaal.

De eerste workshop vond plaats van 2 tot 4 februari in het Literarisches Colloquium Berlin aan de Wannsee. Onder leiding van Marlene Müller-Haas bogen 13 vertalers zich over verschillende literaire teksten en vertaalkwesties. Er was ook een programmaonderdeel voor Duitse uitgevers, die een introductie kregen in Nederlandstalige literaire klassiekers en daarna in dialoog gingen met de vertalers en de letterenfondsen. In de marge van de workshop vond ook de publieke uitreiking van de Else Ottenprijs (zie 2.2.2.7.) plaats.

De tweede workshop vond plaats van 16 tot 18 april in het Literaturhaus van München, onder leiding van Hanni Ehlers en Peter Bergsma. Tien vertalers bogen zich onder meer over 'zeer korte verhalen' van A.L. Snijders en Pol Hoste. Op de laatste dag was er opnieuw een sessie voor uitgevers en journalisten, waarin de vertalers elk een Nederlandstalig literair werk aanprezen.

→ BUDGET: € 2.022,03

— 2.2.2.2 Buitenlandse beurzen

Het VFL had in 2015 een stand op de vakbeurzen in Bologna (maart), Londen (april) en Frankfurt (oktober), waar het actief nieuwe titels van Vlaamse auteurs promootte. De VFL-stand is op deze drie

SUBSIDIES EN PROJECTEN

plekken geïntegreerd in een gemeenschappelijke Vlaamse stand, die in goede banen geleid wordt door de VUV, met financiële en logistieke steun van FIT.

De buitenlandmedewerkers hadden daarnaast ook afspraken met internationale uitgevers op het Festival International de la Bande Dessinée in Angoulême (januari), de Leipziger Buchmesse (maart), en het Salon du Livre et de la Presse Jeunesse in Montreuil (november).

In 2015 reisde een buitenlandmedewerker voor de derde keer naar de boekenbeurs in Göteborg, Zweden, de grootste ontmoetingsplaats voor het boekenvak in de Noordse landen, en waren we met twee medewerkers aanwezig op de Guadalajara International Book Fair. Deze Mexicaanse beurs is de belangrijkste boekenbeurs voor Spaanstalige uitgevers en een van de grootste ter wereld.

→ BUDGET: € 48.256

Proza

Het VFL promootte Vlaamse romans op de Leipziger Buchmesse, de London Book Fair, de Göteborg Book Fair, de Frankfurter Buchmesse en de Guadalajara International Book Fair. Persoonlijke contacten met uitgevers van over de hele wereld zijn belangrijk om meer vertalingen te genereren.

Op deze beurzen geven de VFL-medewerkers tijdens afspraken van een half uur informatie over Vlaamse literatuur en over de subsidiemogelijkheden van het VFL, en gaan ze samen met de buitenlandse uitgever op zoek naar welke Vlaamse romans in het fonds van de uitgever zouden kunnen passen. Engelse informatiefiches en fragmentvertalingen helpen de interesse vanuit het buitenland te wekken.

Naast ontmoetingen op beurzen reisden de buitenlandmedewerkers voor proza ook naar Parijs, Berlijn, Stockholm, München en Londen om er uitgeverijen te bezoeken. De actieve promotie van proza in het buitenland zorgt sinds de start in 2003 voor een groeiend aantal vertalingen in diverse talen.

Kinder- en jeugdliteratuur

Voor kinder- en jeugdliteratuur is de vakboekenbeurs in Bologna de belangrijkste jaarlijkse internationale ontmoetingsplek. Het VFL was er voor de negende keer aanwezig om er de Vlaamse kinder- en jeugdliteratuur te promoten. Tijdens vier beursdagen vonden gesprekken plaats met 80 buitenlandse uitgevers van kinder- en jeugdliteratuur, vertalers en festivalorganisatoren.

Door jarenlang aan de weg te timmeren heeft het VFL nu een hecht internationaal netwerk van uitgevers die oprecht interesse tonen voor de literaire romans en artistieke prentenboeken van onze Vlaamse auteurs en illustratoren, buitenland projecten die meer en meer als een 'sterk en uniek merk' worden gezien. Ook op deze beurs werden weer veel concrete plannen gesmeed voor vertalingen. Voor de tweede keer organiseerde het VFL, samen met de VUV, de FIT en de Vlaamse sectie van IBBY een netwerkavond in Bologna. Een twintigtal Vlaamse auteurs en illustratoren die de internationale kinderboekenbeurs in Italië bezochten, werden samen met hun Nederlandstalige uitgever in contact gebracht met een vijftiental internationale uitgevers.

Behalve naar Bologna reisden de buitenlandmedewerkers voor kinder- en jeugdliteratuur ook naar de vakbeurzen in Londen, Göteborg, Frankfurt, Montreuil en Guadalajara.

Poëzie

Het VFL promootte poëzie uit Vlaanderen op de Leipziger Buchmesse, de London Book Fair, de Marché de la Poésie in Parijs en de Frankfurter Buchmesse. Dit jaar werd voor het eerst ingezet op de Marché de la Poésie, en meteen grondig, want België was er gastland (zie 2.2.2.6).

Non-fictie

Zie 2.2.2.4

Strips

De VFL-medewerker die strips promoot, praatte met buitenlandse uitgevers op de internationale boekenvakbeurzen in Londen en Frankfurt. Maar de belangrijkste ontmoetingsplek voor stripuitgevers is zonder twijfel het internationale stripfestival van Angoulême. Sinds Vlaanderen gastland was in 2009, pakte het VFL – in samenwerking met de VUV en met steun van FIT – elk jaar groot uit met een indrukwekkende verkoopstand of een spraakmakende tentoonstelling. Sinds 2013 heeft het VFL de afspraak met de organisatoren van het festival om elke twee jaar een Vlaamse tentoonstelling te presenteren. In 2015 was dat *The Kinky & Cosy Experience* (zie 2.2.2.3). Daarnaast deelde het VFL een stand op de *marché des droits* met het Nederlands Letterenfonds. Daar had de VFL-medewerker

meer dan dertig afspraken met buitenlandse uitgevers en festivalorganisatoren. Er wordt ook telkens een tafeltje gereserveerd waar Vlaamse uitgevers rechtengesprekken kunnen hebben.

— 2.2.2.3 Festival international de la Bande Dessinée d'Angoulême

The Kinky & Cosy Experience

De Vlaamse strip kreeg in 2015 op het stripfestival in Angoulême opnieuw een prominente plek. *The Kinky & Cosy Experience*, een combinatie van een installatie, een striptentoonstelling en een tijdschrift, was een groot succes. Het VFL vroeg stripauteur Nix (Marnix Verduyn) als curator, die ervoor koos om geen tentoonstelling, maar een belevenis te creëren.

De keuze voor Nix was logisch: sinds kort is zijn animatieserie over Kinky en Cosy te zien op de Franse televisie, en bij Le Lombard kwam net een tweede bundeling van de strip uit in een fraai vormgegeven hardcover. Het VFL werkte voor *The Kinky & Cosy Experience* dan ook nauw samen met Nix' Franstalige uitgeverij, die samen met het stripfestival van Angoulême en diverse andere partners 60% van de kosten betaalden.

The Kinky & Cosy Experience werd opgesteld in het Musée d'Angoulême, en is een black box waarin de bezoeker voor korte tijd opgesloten wordt. Hij wordt gebrainwasht, zijn goede opvoeding wordt op wetenschappelijke wijze uitgewist. Vervolgens krijgt hij een nieuw operating system ingeplant, dat van Kinky of Cosy. Om te zien wat dat oplevert, kan de bezoeker zijn nieuwe denkpatroon uitvoerig testen in een trainingszone.

Na Angoulême reisde de expo in containervorm verder naar Napels (Italië), Turnhout en Brussel (België) en Lausanne (Zwitserland). In 2016 krijgt *The Kinky & Cosy Experience* ook een plek in het programma van het Vlaams-Nederlandse gastlandschap op de Frankfurter Buchmesse.

Tijdschrift Kinky & Cosy

Ter gelegenheid van de première van *The Kinky & Cosy Experience* in Angoulême 2015 werd ook een tijdschrift gemaakt: het zogenaamd vijfhonderdste nummer van het 'legendarische' magazine *Le journal de Kinky & Cosy*, 'de Vlaamse tegenhanger van Spirou'. Dat tijdschrift, dat uiteraard voor het eerst en eenmalig verscheen, bood spannende strips voor jongeren, knotsgekke grappen, avontuurlijke verhalen en aartsmoeilijke spelletjes. Twaalf Vlaamse stripauteurs werkten mee aan het tijdschrift, dat op de eerste dag van het festival op liefst 50.000 exemplaren werd gedrukt en verdeeld door de krant Charente Libre. (Zie ook 6.3.3)

In het Musée d'Angoulême werd een tentoonstelling opgesteld, naast *The Kinky & Cosy Experience*, waar alle tekenaars werden voorgesteld in het licht van de (verzonnen) geschiedenis van het tijdschrift.

Behalve Nix, de auteur van *Kinky & Cosy*, reisden ook Simon Spruyt, Bart Schoofs en Floris De Smedt mee, die alle drie een bijdrage maakten voor het tijdschrift. Zij promootten ter plekke hun werk bij Franse uitgevers. Van Simon Spruyt verschenen net twee vertalingen in het Frans: *Junker* bij Cambourakis en *SGF* bij Môme Pas Mal.

Budget

The Kinky & Cosy Experience kostte in totaal € 105.428,52, waarvan € 80.155,24 ging naar de creatie van de expo, € 17.484,59 naar het tijdschrift (van auteursrechten tot drukkosten), en € 7.788,69 naar omkadering (prospectie, meereizende auteurs, vernissage, enzovoort). Het VFL investeerde in totaal € 42.903,52 in dit project, waarvan € 31.481,55 in 2015. Daarnaast kon het rekenen op bijdragen van het Festival International de la Bande Dessinée d'Angoulême (€ 30.000), uitgeverij Le Lombard (€ 29.040), de Auteurs (€ 2.180), de Vlaamse vertegenwoordiger in Parijs (€ 705) en de vertegenwoordiger in Bordeaux van Flanders Investment and Trade (€ 600).

→ BUDGET: € 31.481,55

— 2.2.2.4 Buitenlandpromotie non-fictie

In 2015 werd het buitenlandse promotiebeleid voor kwaliteitsvolle Vlaamse non-fictie voortgezet op de internationale beurzen van Londen, Frankfurt en Guadalajara. Het pilootproject dat drie jaar eerder werd aangevat om na te gaan of en hoe het VFL de actieve promotie van non-fictie kan opnemen in zijn buitenlandwerking, leidde ook in 2015 tot enkele concrete vertaalprojecten (zie 2.2.1.1). De

SUBSIDIES EN PROJECTEN

structurele verhoging van de middelen voor non-fictie vanaf 2016 maakt het mogelijk om verder actief en uitgebreid in te zetten op de promotie van non-fictie in het buitenland.

Op verzoek van de Frankfurter Buchmesse organiseerde het VFL in samenwerking met de VUV tijdens de Buchmesse 2015 op de Frankfurt 2016-stand een non-fictie-evenement. Uitgevers uit Vlaanderen konden hun belangrijkste non-fictietitels in korte presentaties pitchen voor een internationaal uitgeverspubliek.

→ BUDGET: € 817,52

— 2.2.2.5 Publishers tour proza

Een van de meest succesvolle instrumenten van het VFL om Vlaamse literatuur internationaal te promoten is de publishers tour, waarbij een tiental uitgevers uit de hele wereld een midweek in Vlaanderen worden uitgenodigd om onze boekenwereld van binnenuit te leren kennen. In 2015 vond een derde editie plaats voor proza-uitgevers, na eerdere tours in 2010 en in 2013.

Tien internationale uitgevers kwamen van 1 tot 5 juni 2015 naar Antwerpen om er de bruisende literaire wereld te leren kennen. Het VFL bood hen een Vlaams cultureel en (re)creatief programma aan van een midweek. De uitgevers kregen een literaire rondleiding in Antwerpen en leper, ontmoetten auteurs, uitgevers, boekenorganisaties, enzovoort. Dit waren de internationale gasten:

- Caroline Ast, Belfond (Frankrijk)
- Jasmin Düring, S. Fischer Verlage (Duitsland)
- Will Evans, Deep Vellum (VS)
- Styrbjörn Gustafsson, Tranan (Zweden)
- Sinan Kılıç, Alef (Turkije)
- Filip Modrzejewski, Foksal (Polen)
- Peter Reichenbach, Mairisch Verlag (Duitsland)
- Daniel Seton, Pushkin Press (VK)
- Martín Solares, Tusquets (Mexico)
- Guðrún Vilmundardóttir, Bjartur (IJsland)

Hun programma was behoorlijk vol, met speed dates met Vlaamse en Nederlandse uitgevers en een bezoek aan het Vertalershuis van het VFL. Vertalers pitchten hun favoriete Vlaamse auteur in het Plantin-Moretus museum, auteurs Fikry El Azzouzi, Erik Vlaminc, Kris Van Steenberge en Elvis Peeters toonden de buitenlandse uitgevers hun favoriete plek in Antwerpen. In Gent ontmoetten ze Peter Terrin in boekhandel Limerick, nam Peter Verhelst hen mee naar het NTGent, woonden ze een auteursprogramma bij in de KANTL en leidde Dimitri Verhulst hen rond in de stad.

→ BUDGET: € 14.024

— 2.2.2.6 Poëzieprojecten

Poetry International Web

Het VFL ging enkele jaren geleden een partnerschap aan met The Poetry International Web Foundation (PIW) en lanceerde de Belgische domeinnaam belgium.poetryinternational.org. Het vult die site jaarlijks aan met actuele poëzie-informatie en nieuwe vertalingen van gedichten van dichters uit Vlaanderen. Inmiddels staan er meer dan veertig dichters uit Vlaanderen op de website.

In 2015 werden een bijdrage over Maud Vanhauwaert en Albert Bontridder en een artikel over Roland Jooris toegevoegd. Daarnaast werd gestart met een systematische update van alle beschikbare lemma's

Er werd ook een partner gevonden om de Franstalige poëzie uit België een plaats te geven onder de domeinnaam 'België'. Die partner voegde in november 2015 de dichters Serge Delaive, Elke De Rijcke, Anne Penders en Vincent Tholomé toe.

→ BUDGET: € 2.373

Lyrikline

Lyrikline.org is een internetplatform waarop gedichten beschikbaar zijn om te beluisteren en te le-

zen, in hun oorspronkelijke talen en in verschillende vertalingen. De website lijkt nog het meest op een concert in verzen gesproken door de stemmen en de talen van de auteurs.

Lyrikline.org presenteert momenteel 862 dichters, 7.844 gedichten, 58 moedertalen en 10.660 vertalingen in 55 talen. Het VFL is een partner en verantwoordelijk voor de presentatie van Nederlandstalige dichters uit Vlaanderen.

In 2015 werden teksten van Jan Mysjkin en Andy Fierens toegevoegd, en werd gestart met een systematische update van alle beschikbare lemma's.

VersSchmuggel

Sinds meer dan 15 jaar organiseert Literaturwerkstatt Berlin, de organisator van het Poesiefestival Berlin en initiatiefnemer van Lyrikline.org, het project 'VersSchmuggel'. Het is een project waarbij dichters uit Duitsland en dichters uit een ander taalgebied bij elkaar komen, duo's vormen en elkaar vertalen op grond van de beschikbare interlineaire vertalingen en gesprekken en op die manier een interculturele dialoog op gang brengen. De vertaalworkshops vinden plaats tijdens het Poesiefestival Berlin. Lyrikline.org is partner van het project, en maakt opnames van de dichters in de originele taal.

Naar aanleiding van het gezamenlijk gastlandschap van Nederland en Vlaanderen op de Frankfurter Buchmesse 2016 werd er in 2015 gekozen voor dichters uit Vlaanderen en Nederland. Een tweetalige publicatie van de vertaalresultaten ziet het licht in 2016.

Deelnemers aan de workshops waren Mustafa Stitou en Jan Wagner; K. Michel en Michael Speier; Anneke Brassinga en Oswald Egger; Els Moors en Daniela Seel; Paul Bogaert en Farhad Showghi; Maud Vanhauwaert en Nora Gomringer.

→ BUDGET: € 7.500

Marché de la Poésie

België was gastland op de Marché de la Poésie in Parijs van 10 tot 14 juni 2015. Organisator Circé liet Franstalig Wallonië en Nederlandstalig Vlaanderen evenredig aan bod komen in het programma. Het VFL organiseerde het Nederlandstalige gedeelte en nam 17 dichters mee naar Brussel en Parijs. Ook het Poëziecentrum werd uitgenodigd en reisde mee.

De Marché de la Poésie omschrijft zichzelf als een unieke jaarlijkse feestelijke ontmoeting, zoals er geen tweede bestaat in de rest van de wereld. Het festival bestaat uit twee delen: de Marché en de Périphérie.

In mei vond een openingsprogramma plaats in Parijs en Brussel. Op de Marché zelf (10-14 juni) presenteerden zo'n 500 poëzie-uitgevers en -tijdschriften zichzelf in standjes op de Place Saint-Sulpice. Het Poëziecentrum had een stand waar de recente Franse vertalingen van dichters uit Vlaanderen verkocht werden. Aan het monument op het plein bevindt zich het hoofdpodium, waarop tijdens de markt poëzielecturen, boekpresentaties, interviews en debatten plaatsvinden. Tijdens de zogenoemde Périphérie, die de hele maand juni plaatsvindt, worden op een 25-tal locaties in heel Parijs niet alleen verschillende poëzieprogramma's gepland, maar ook evenementen rond dans, muziek, performance, film en nieuwe technologieën.

Voor Vlaanderen namen 17 dichters deel aan de Marché de la Poésie: Roland Jooris, Miriam Van hee, Annemarie Estor, Elke de Rijcke, Jan H. Mysjkin, Michaël Vandebriel, Hilde Keteleer, Geert van Istendael, Luuk Gruwez, Charles Ducal, Maud Vanhauwaert, Stefan Hertmans, Inge Braeckman, Peter Holvoet-Hanssen, Lies Van Gasse, Andy Fierens en Maarten Inghels.

Het VFL en het Poëziecentrum hopen met deze deelname aan de Marché de la Poésie de groeiende samenwerking tussen poëzie uit Wallonië en poëzie uit Vlaanderen verder te versterken en het aantal vertalingen in het Frans systematisch te doen toenemen.

→ BUDGET: € 7.704

— 2.2.2.7 Vertaalprijzen

Het VFL bekroont in samenwerking met het Nederlands Letterenfonds tweejaarlijks vertalingen in het Duits, het Engels en het Frans van een Nederlandstalig literair werk.

In 2015 werd de Else Otten Übersetzerpreis uitgereikt. De laureaten waren Rainer Kersten voor zijn Duitse vertaling van *De laatkomer* van Dimitri Verhulst (Luchterhand, 2014) en Bettina Bach voor haar vertaling van *Hotel Linda* van Arjan Visser (dtv, 2014). De juryleden waren Prof. Dr. Heinz Eick-

SUBSIDIES EN PROJECTEN

mans, vertalers Andreas Ecke en Christiane Kuby, en recensent Hermann Wallmann. Aan de prijs is een bedrag van € 5.200 verbonden.

De publieke uitreiking van de prijs vond plaats op 3 februari in het Literarisches Colloquium Berlin. De dag erna traden beide auteurs van de bekroonde vertalingen, Dimitri Verhulst en Arjan Visser, op in het Berlijnse literatuurhuis Lettrétage.

→ BUDGET: € 5.131

— 2.2.2.8 Residenties

Enquête Vertalershuis

Het VFL heeft het Vertalershuis in Antwerpen onder zijn hoede (zie ook 2.2.1.7), waar een jaar lang minstens twee vertalers per maand logeren om te werken aan de vertaling van een Nederlandstalig literair werk in een andere taal.

Na drie jaar in residentie Oostkasteel was het Vertalershuis Antwerpen aan een evaluatie toe. 115 vertalers werd gevraagd een online enquête in te vullen. 52 vertalers, die literatuur uit het Nederlands vertalen in 23 verschillende talen, namen hiervoor de tijd. 31 van hen verbleven al eens eerder in het Vertalershuis Antwerpen, de 21 anderen gingen enkel al naar het Vertalershuis in Amsterdam.

Uit de enquête blijkt dat vertalers uit het Nederlands over het algemeen tevreden tot enthousiast zijn over het Vertalershuis Antwerpen. Maar er komen ook enkele concrete aandachtspunten naar voren, waar het VFL meteen rekening mee houdt in zijn nieuwe reglement voor 2016. Zo krijgen de bibliotheek en het boekenaanbod slechts een voldoende. In de toekomst zal de bibliotheek consequenter worden aangevuld.

Tot nu bedroeg de duur van een verblijf in principe één maand. Enkel indien er geen aanmeldingen waren, werd een verblijf van 2 weken voorgesteld. Uit de enquête blijkt dat er nood is aan meer flexibiliteit. In 2016 zal dan ook een verblijf van twee weken of twee maanden kunnen worden aangevraagd. Omdat dit praktisch heel wat met zich meebrengt, zal het VFL deze maatregel na een jaar opnieuw evalueren.

Het Vertalershuis Antwerpen is een appartement met twee kamers, waarbij de twee vertalers – die elkaar vaak niet (goed) kennen – gedurende een tijd samenleven in een relatief kleine ruimte. Het VFL is zich bewust van de nadelen hiervan en van de gevolgen voor de privacy van de twee vertalers. Op de huidige locatie kan hier echter niet veel aan worden veranderd. Wel wordt het vanaf 2016 mogelijk om een aanvraag samen met een collega-vertaler uit het Nederlands in te dienen, zodat vertalers, indien ze dat wensen, zelf kunnen kiezen met wie ze het Vertalershuis zullen delen.

In het reglement van het Vertalershuis staat dat partners van vertalers niet mogen blijven logeren, net om de privacy van de andere vertaler te garanderen. Voor sommige gasten is dit een drempel om naar het Vertalershuis te komen, voor de meesten echter niet. Daarom besliste het VFL deze regel niet aan te passen. Door een verblijf van twee weken mogelijk te maken, denkt het VFL dit probleem grotendeels opgelost te hebben. Vaak gaat het immers om mensen die het lastig vinden hun partner een maand lang te missen.

Passa Porta

Sinds 2013 valt de residentiewerking voor literaire auteurs onder de bevoegdheid van het VFL. De concrete operationele uitvoering van dit takenpakket werd toevertrouwd aan Passa Porta. Het VFL en Passa Porta hadden in 2015 regelmatig overleg over de beleidslijnen met betrekking tot residentiewerking en de afstemming op het VFL-buitenlandbeleid.

Passa Porta ontvangt 15 tot 20 internationale auteurs in twee flats in het centrum van Brussel. De auteurs krijgen de kans om in alle rust te schrijven en om kennis te maken met schrijvers, literaire professionals en publiek in Vlaanderen.

Daarnaast biedt Passa Porta ook de kans aan Vlaamse auteurs om te genieten van een schrijfverblijf in het buitenland. Op die manier wordt de uitwisseling tussen talen, literaturen en culturen bevorderd. Ook in 2015 deden Passa Porta en het VFL een gezamenlijke oproep naar Vlaamse auteurs om hen de kans te bieden zich aan te melden voor een residentie in het buitenland in 2016. In 2015 verbleven Andy Fierens via deze regeling in het schrijversappartement van het Nederlands Letterenfonds in Amsterdam (Nederland), Jeroen Theunissen aan het Literarisches Colloquium Berlin (Duitsland), David Van Reybrouck en Annelies Verbeke in Ledig House in New York (VS), Shamisa Debroey in een residentie in Pittsburgh (VS) en Yannick Dangre aan de Academia Belgica in Rome (Italië).

In 2015 ging tot slot ook een residentiesysteem voor Vlaamse auteurs in Vlaanderen van start. In

Het Lijsternest verbleven Frank Adam, Marc Reugebrink, Johanna Spaey, Koen Peeters, Bart Jansen, Luuk Gruwez, Rachida Lamrabet, Sylvie Marie en Geert Six. Daarnaast konden auteurs zich ook aanmelden om tegen een kostenvergoeding gedurende een korte periode een werkruimte te huren in Passa Porta (Passa Porta Workspace) of in de Gentse KANTL (Torenpaviljoen).

→ BUDGET: €100.000

Writers in Residence

De Taalunie werkt samen met het Nederlands Letterenfonds en het VFL om een Writers in Residence-programma mogelijk te maken. Bij dit gastschrijverprogramma reist een Nederlandstalige auteur naar een universiteit met een afdeling Nederlands in het buitenland, waar hij als resident verblijft, doceert of workshops geeft, optreedt voor het plaatselijke publiek, enzovoort. Uit Vlaanderen reisde Maud Vanhauwaert in 2015 naar de universiteit van Nottingham en Sheffield in het Verenigd Koninkrijk. Het VFL vergoedde haar reiskosten.

→ BUDGET: €287,50

— 2.2.2.9 Goudfazant netwerk

Het Goudfazant netwerk bundelt een aantal Europese letterenfonds en -organisaties met een vertaalbeleid voor hun nationale of regionale literatuur. Al sinds 2011 ontmoeten ze elkaar een à twee keer per jaar. Tot in 2015 gebeurde dat op vrijwillige basis en had het netwerk een informeel karakter. Bij aanvang bestond het uit een tiental leden, maar inmiddels is het uitgegroeid tot een pan-Europees netwerk waarin de meeste landen en regio's vertegenwoordigd zijn. De 28 huidige deelnemers zijn:

- Books from Lithuania, Vilnius (Litouwen)
- Books in Italy, Milaan (Italië)
- British Arts Council, Cambridge (VK)
- Centre National du Livre, Parijs (Frankrijk)
- Danish Arts Foundation, Kopenhagen (Denemarken)
- Direção-Geral do Livro, dos Arquivos e das Bibliotecas, Lissabon (Portugal)
- Estonian Literature Centre, Tallinn (Estland)
- Finnish Literature Institute, FILI, Helsinki (Finland)
- Frankfurter Buchmesse, Frankfurt (Duitsland)
- Goethe Institut / Übersetzungsförderung, Frankfurt (Duitsland)
- Hungarian Books and Translations Office, Petofi Literary Museum, Boedapest (Hongarije)
- Icelandic Literature Fund, Reykjavik (IJsland)
- Institut Français, Parijs (Frankrijk)
- Institute for the promotion and diffusion of the Basque language, San Sebastián (Baskenland, Spanje)
- Instituto Ramon Llull, Barcelona (Catalonië, Spanje)
- Ireland Literature Exchange, Dublin (Ierland)
- Latvia Literature Centre, Riga (Letland)
- Literature Across Frontiers, Manchester (VK)
- Nederlands Letterenfonds, Amsterdam (Nederland)
- Norla, Oslo (Noorwegen)
- Polish Book Institute, Warschau (Polen)
- Pro Helvetia, Zurich (Zwitserland)
- Service General des Lettres et du Livre, Brussel (België)
- Slovak Centre for Information on Literature, Bratislava (Slowakije)
- Swedish Arts Council, Stockholm (Zweden)
- Traduki c/o Fischer Stiftung, verschillende Oost-Europese landen
- Vlaams Fonds voor de Letteren, Antwerpen (België)
- Wales Literature Exchange, Aberystwyth (VK)

Het netwerk ontleent zijn (voorlopige) naam aan de locatie in Amsterdam waar de eerste tien deelnemers hun allereerste ontmoeting hadden. De voornaamste activiteiten zijn momenteel de uitwisseling van informatie over de vele verschillende ondersteuningsmechanismen voor de vertaling van

SUBSIDIES EN PROJECTEN

literatuur uit de eigen taal in een andere taal, de uitwisseling van globale gegevens om statistische verwerking en algemene comparatieve gegevens mogelijk te maken en de uitwisseling van *best practices* of recente succesvolle en inspirerende acties, campagnes of initiatieven.

Op de lentemeeting in juni 2015 in Boedapest sprak de meerderheid van de deelnemers zich uit om een meer formeel karakter aan het netwerk te verlenen. Het VFL nam in samenwerking met het Centre National du Livre, Ireland Literature Exchange, British Arts Council en het Nederlands Letterenfonds het initiatief voor het uitschrijven van een missie, visie en doelstellingen. De volgende missie, visie en doelstellingen werden goedgekeurd op de vergadering van 17 oktober 2015 op de Frankfurter Buchmesse:

'The members of the xxx network invest in translation support programs in order to give our literatures increased visibility internationally and in our respective countries.

The members of the xxx network strive for a dynamic, diverse and easily accessible literary landscape across and beyond European boundaries. We primarily focus on translators, authors, publishers and readers (in the entire value chain of the book), including other stakeholders.

In order to achieve these goals we share information, invest in research/data collection, engage in mutual advocacy and communication and set up collaboration projects.'

Op die vergadering werd ook afgesproken dat het VFL in nauwe samenwerking met het Instituto Ramon LLull de statuten zou voorbereiden en via een rondvraag bij de leden op zoek zou gaan naar een meer geschikte naam voor het netwerk. Op de volgende vergadering van het netwerk, die plaatsvindt in de marge van de London Book Fair in 2016, worden de statuten besproken en goedgekeurd en zal hopelijk ook overeenstemming over een nieuwe naam worden bereikt.

— 2.2.2.10 IBBY voorzitterschap

Auteur Wally De Doncker werd in november 2014 verkozen tot president van de International Board on Books for Young People (IBBY), een wereldwijd netwerk dat zich inzet voor leesbevordering en geletterdheid. Hij is de eerste Vlaming die deze functie bekleedt. Tot en met 2016 zal hij er met IBBY op toezien dat alle kinderen wereldwijd recht hebben op een levenslange geletterdheid via een bereikbare kwaliteitsvolle literatuur.

Het VFL ondersteunde de kandidatuur van De Doncker in 2014, en engageerde zich om gedurende twee jaar een derde van de geraamde kosten voor 2014 (€ 2.500) en 2015 (€ 5.000) te betalen. Iedereen Leest engageerde zich voor eenzelfde bedrag en IBBY staat zelf in voor het resterende bedrag (minstens 1/3 van de totale kosten).

→ BUDGET: € 5.000

SUBSIDIES EN PROJECTEN

3. SAMENWERKING

3.1 VFL ALS AANSPREEKPUNT LETTEREN

Waar de klemtoon van het VFL-beleid in de beginperiode zonder meer op de ondersteuning van creatie lag, verwachten de overheid en de belangrijkste partners van het BoekenOverleg vandaag een fonds met een visie en een beleid dat het volledige waardenetwerk van auteur tot lezer overspant. Ze verwachten een fonds dat midden in het veld staat, waar nodig proactief initiatieven neemt die als startpunt of katalysator kunnen fungeren, en dat vanuit zijn helikoptervisie het geïntegreerde letterenbeleid bewaakt en bijstuurt.

Het VFL fungeert dan ook in de praktijk als eerste aanspreekpunt voor de letteren, naast de overige relevante spelers in de letterensector, die elk vanuit hun eigenheid, beoogde doelgroep en actiepunten verschillende deelaspecten invullen van de behoefte aan informatie, toeleiding en transparantie:

- De VAV is het eerste aanspreekpunt voor (strip)auteurs en vertalers;
- Boek.be is het eerste aanspreekpunt voor uitgeverijen, importeurs en boekhandelaars, en bijkomend, vanuit de relatie met hun leden, voor auteurs, literaire organisaties, bibliotheken en lezers;
- Het Kunstenloket is de eerste informatiebron voor en ondersteuner van de fiscale, juridische, sociaalrechtelijke en zakelijke aspecten van het kunstenaarschap;
- Iedereen Leest is het eerste aanspreekpunt voor leesbevordering.

Door de vele contacten, de opgebouwde knowhow over alle aspecten die de letteren aanbelangen, de doelgerichte verzameling en beschikbaarstelling van informatie en documentatie en het actief uitgebouwde netwerk, kan het VFL organisaties, individuen en beleidsinstanties ondersteunen met gerichte kennis, praktijkervaring en internationale introducties. Het VFL is daardoor ook een van de aangewezen partners geworden om het beleid te adviseren over federale thema's zoals het auteursrecht en het sociaal en fiscaal statuut van auteurs en vertalers, maar evenzeer over cultuurnabije thema's zoals de relatie met het sociaal-culturele veld, met het openbaar bibliotheekwerk en diverse deelaspecten van het erfgoedbeleid.

3.2 VLAAMSE OVERHEID – DEPARTEMENT CJSM

Het VFL is verantwoordelijk voor de uitvoering van het letterenbeleid. Daarom is rechtstreeks contact met de uitvoerende macht (de minister van Cultuur) en de wetgevende macht (het Vlaams Parlement, meer concreet de Commissie Cultuur) een belangrijk aandachtspunt voor het VFL en in het bijzonder voor de voorzitter en de directeur.

De jaarlijkse ontmoeting met de Commissie Cultuur van het Vlaams Parlement was in 2015 opnieuw een aangename ervaring. De directeur van het VFL overliep het jaarverslag van 2014, en keek ook al vooruit naar de nieuwe beheerovereenkomst met Vlaams minister van Cultuur Sven Gatz voor 2016-2020. Opvallend is telkens weer hoezeer de commissieleden betrokken zijn bij de Vlaamse literatuur en bij het dossier van het VFL. Dat bleek uit de zeer gerichte, opbouwende kritische vragen.

De directeur en voorzitter van het VFL kwamen in de loop van 2015 geregeld samen met het kabinet-Gatz om te onderhandelen over de nieuwe beheerovereenkomst voor 2016-2020. Het *Voorstel Meerjarenplan* was daarbij de leidraad.

Het departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media (CJSM) was het aanspreekpunt voor de technische begeleiding van begrotingsprocedures, de uitwisseling van informatie over dossiers in de overgangszone tussen letteren en andere kunst disciplines en het buitenland. Ook thema's als Frankfurt gastland 2016, digitalisering, de Nederlandse Taalunie, non-fictiebeleid en tijdschriftenbeleid stonden op de agenda.

3.3 NEDERLANDS LETTERENFONDS

Het Nederlands Letterenfonds is een belangrijke partner van het VFL. Beide fondsen werken nauw samen en stemmen hun werking op elkaar af, om op die manier de Nederlandstalige letteren- en boekensector zo goed als mogelijk te ondersteunen en te overzien en samen helder te communiceren over de Nederlandstalige literatuur in binnen- en buitenland.

In 2015 was de samenwerking hechter dan ooit door de voorbereiding voor de gezamenlijke

Vlaams-Nederlandse presentatie op de Frankfurter Buchmesse in 2016. Meer dan ooit werken we samen aan de expansie van Nederlandstalige literatuur in het buitenland, met ambitieuze plannen. Bovendien zit het Frankfurt 2016-team verspreid in Nederland (bij het Nederlands Letterenfonds) en in Vlaanderen (bij het VFL) onder dak, waardoor we elkaar vaker zien. In 2015 werkten de buitenlandsteams van de twee fondsen samen voor twee gemeenschappelijke publishers tours voor Duitse uitgevers: één voor non-fictie en één voor proza. Ook stelden we samen een promotieprogramma op voor tien Duitse festivaldirecteurs en literatuurprogrammatoren. (zie ook 2.2.2.1)

Maar het VFL werkt ook naast de voorbereidingen voor de gastlandpresentatie veel en graag samen met de collega's van het Nederlands Letterenfonds, dat in grote lijnen dezelfde missie en werking heeft als het VFL:

- Samen organiseren de fondsen drie tweejaarlijkse vertalersprijzen (voor het Franse, het Engelse en het Duitse taalgebied).
- De gezamenlijke vertalingendatabank werd verder gevoed tot meer dan 19.200 vertaalde titels uit het Nederlands.
- In 2015 werd het systeem van geaccrediteerde vertalers uit het Nederlands, dat het Nederlands Letterenfonds en het VFL samen beheren, geëvalueerd, en de administratieve afhandeling verfijnd.
- Ook het systeem van beoordelingen van vertalingen werd tegen het licht gehouden, en zal in de loop van 2016 meer worden gestroomlijnd;
- Dagelijks worden informatie, adressen en ervaringen met buitenlandse uitgevers, vertalers en beurzen uitgewisseld.

3.4 EXPERTISECENTRUM LITERAIR VERTALEN

Met de financiële steun van de NTU is het Expertisecentrum Literair Vertalen (ELV) opgezet, een gezamenlijke onderneming van de Universiteit Utrecht en de KU Leuven (vestiging Thomas More Antwerpen). Sinds 2001 verzorgt het ELV de Zomercursus Literair Vertalen. Later kwamen daar de Intensieve Cursussen in het najaar bij. In 2015 stond er voor het eerst een combinatie van de twee op het programma.

Over de prioriteiten in het beleid van het ELV beslist een beleidsraad waarin het Nederlands Letterenfonds en het VFL vertegenwoordigd zijn. Verder heeft het ELV een adviesraad, met daarin vertalers, opleiders en uitgevers, om te kunnen inspelen op de wensen en behoeften van literair vertalers uit en in het Nederlands.

Van 17 tot 28 augustus 2015 organiseerde het ELV in Utrecht voor het eerst een Summer School waarbij zowel literair vertalers in het Nederlands (uit het Duits, Engels, Frans en Italiaans) als uit het Nederlands (in het Engels en Italiaans) samenkwamen. Die formule geeft de cursisten de mogelijkheid om, behalve te leren van een ervaren moderator, ook van elkaar het een en ander op te steken. Naast de Summer School organiseert het ELV ook andere cursussen, workshops en studiedagen voor literair vertalers. Een andere vorm van deskundigheidsbevordering zijn de coachingstrajecten (voor meer ervaren vertalers) en mentoraten (voor beginnende vertalers) van het ELV. Hierbij begeleidt een ervaren vertaler een beginnende collega bij het uitvoeren van een vertaalopdracht.

In 2015 werden twee mentoraten uit het Nederlands gestart en afgerond, in samenspraak met het VFL:

- **Ciro Garofalo**, begeleid door Franco Paris, voor de Italiaanse vertaling van *Het Dreyse incident* van Pieter Aspe;
- **Adela Elbel**, begeleid door Madla de Bruin en Kees Mecks, voor de Tsjechische vertaling van *De keisnijders* van Pieter De Buysser.

Eén mentoraat in het Nederlands werd opgestart in 2014 en afgerond in 2015, in samenspraak met het VFL:

- **Annelies de Hertogh en Gretske de Haan**, begeleid door Helen Saelman, voor de vertaling uit het Russisch van een werk van Vladimir Sorokin.

Verder werkt het VFL samen met het ELV voor ontwikkelingsbeurzen. Die bieden veelbelovende literaire vertalers, voor wie de stap vanuit de opleiding naar een boekvertaling met modelcontract nog te groot is, de kans om zich onder begeleiding van een ervaren collega verder te professionaliseren. In 2014 zette het ELV, in samenspraak met het VFL een ontwikkelingsbeurs op voor Tom Vande Voorde, begeleid door David Colmer, voor de vertaling uit het Engels van *Songs for Sarah* van Michael Palmer. Dit project liep vertraging op en was eind 2015 nog niet afgerond.

Tot slot was het VFL ook nauw betrokken bij de voorbereidende gesprekken voor het beleidsplan 2016-2020 van het ELV en een nieuwe organisatiestructuur, die in de loop van 2016 zal worden ingevoerd.

→ BUDGET: € 6.000 (€ 3.000 VOOR VERTALINGEN IN HET NEDERLANDS EN € 3.000 VOOR VERTALINGEN UIT HET NEDERLANDS)

3.5 NEDERLANDSE TAALUNIE

Door de financiële ondersteuning van het ELV levert de Nederlandse Taalunie (NTU) een belangrijke bijdrage aan de deskundigheidsbevordering van literaire vertalers uit en in het Nederlands. De beide letterenfondsenvormen samen met de Taalunie en het ELV-bureau de beleidsraad waarin het jaarprogramma en de beleidsopties op langere termijn vastgelegd worden (zie 3.4).

De NTU en de twee letterenfondsenvormen werkten in 2015 samen in een beperkt 'Writers in Residence'-programma (zie 2.2.2.8), waarbij Nederlandstalige auteurs voor een kortere periode kunnen verblijven aan een (hoofdzakelijk) Europese afdeling Neerlandistiek.

De NTU heeft ook zitting in de adviesraad voor het Nederlands-Vlaamse gastlandschap op de Frankfurter Buchmesse in oktober 2016.

3.6 BOEK.BE, VUV EN VVB

Samen met de muzieksector is de boekensector binnen de kunstendisciplines het segment met de grootste rol voor de economische actoren. Als organisaties met een economische finaliteit spelen uitgeverijen, importeurs en boekhandels een belangrijke rol in de reproductie en de verspreiding van de literaire creaties en brengen ze materiaal en inhoud aan voor de werking van non-profit literaire organisaties en manifestaties. Het is dan ook logisch dat het VFL direct contact houdt met de koepelorganisatie van de boekensector Boek.be en de deelorganisaties voor uitgeverij, de VUV, en de boekhandels, de Vereniging Vlaamse Boekverkopers (VVB).

Als deelnemers aan het BoekenOverleg en als rechtstreekse betrokkenen bij items als het lees-, leen- en kooponderzoek rond boeken en culturele industrieën, zitten de economische boekenactoren en het VFL regelmatig samen rond de vergadertafel.

Bij de belangrijkste internationale vakbeurzen (Bologna, Londen en Frankfurt) heeft het VFL zijn stand geïntegreerd in de collectieve Vlaamse stand, gecoördineerd door de VUV, om de uitstraling en de betrokkenheid vanuit cultuur en letteren duidelijk zichtbaar te maken. De VFL-directeur gaf les in de cyclus 'Introductie tot het boekenvak' en de algemene cursus 'Inleiding tot cultuurmanagement' aan de Universiteit van Antwerpen en aan de cursus 'Inleiding tot cultuurmanagement' aan VIVES, campus Brugge. Op die manier werkt het VFL mee aan de professionalisering van de sector.

3.7 VLAAMSE AUTEURSVERENIGING (VAV)

Sinds haar oprichting in 2006 ontvangt de Vlaamse Auteursvereniging (VAV) jaarlijks een projectsubsidie van het VFL. In 2015 was dat € 42.000. Een samenwerkingsconvenant bepaalt duidelijk dat het VFL geen invloed kan en zal uitoefenen op de concrete werking en de standpunten van het VAV. Wel ontvangt het VFL jaarlijks een financiële verantwoording van de aanwending van de subsidie. Een regelmatig overleg dient om actuele thema's te bespreken en wederzijds informatie uit te wisselen over topics in de relatie tussen auteurs en het VFL, de overheid en de markt.

De samenwerking tussen het VFL en de VAV bestond in 2015 onder meer uit de gezamenlijke aanpak van de professionalisering van auteurslezingen. Tijdens het VAV-werkcongres organiseerde het VFL opnieuw een masterclass auteurslezingen van en voor auteurs. Vijf 'experts' in het geven van auteurslezingen in verschillende genres deelden hun ervaring met andere genre-auteurs. Bovendien kregen de auteurs de kans om hun lezingen aan elkaar voor te stellen en feedback te krijgen. Kristien Dieltiens was de moderator voor kinder- en jeugdauteurs, Carmien Michels voor dichters, Rachida Lamrabet voor proza-auteurs, Katelijne De Vuyst voor literaire vertalers en Kaatje Vermeire voor illustratoren.

SAMENWERKING

Daarnaast is er ook een semestrieel overleg met de VAV en de VUV om uitdagingen in de samenwerking tussen auteurs en uitgeverijen te bespreken en indien mogelijk proactief op te lossen.

→ BUDGET: € 42.000 (PROJECTSUBSIDIE) + € 1.437,04 (WERKCONGRES)

3.8 BOEKENOVERLEG

Het BoekenOverleg is het platform van alle relevante spelers uit het volledige waardenetwerk van het boek in Vlaanderen. De kerngroep van het BoekenOverleg was behoorlijk actief in 2015. Naast de organisatie van *De Staat van het Boek* vonden vier reguliere vergaderingen plaats over de prioriteiten en acties van het BoekenOverleg, was er een externe vergadering met de VRT-top en de nethoofden en nam de kerngroep ook deel aan een hoorzitting van de Commissie Cultuur van het Vlaams Parlement.

De Staat van het Boek (zie ook 2.1.2.4) vond plaats op 23 maart in het Vlaams Parlement en stond in het teken van leesbevordering. Hoe divers wordt er gelezen? Bereiken we een uiteenlopend publiek? Wat zijn de voorwaarden voor een positief leesklimaat? En hoe kan lezen bijdragen aan onze mentale gezondheid?

In de reguliere vergaderingen kwamen de volgende thema's aan bod :

- Stand van zaken rond het decreet van een gereguleerde boekenprijs;
- Dynamische literaire canon, vanuit Vlaams perspectief;
- Generieke mediacampagne rond lezen, lenen en kopen;
- Decreet lokaal cultuurbeleid en de situatie van de bibliotheken;
- Nieuwe formule cultuurprijzen en gevolgen voor letterenprijzen;
- Auteursrecht in het digitale tijdperk (en de oprichting van een Werkgroep Auteursrecht);
- Discussie en voorstelling van het meerjarenplan van het VFL;
- Beleidsdomeinoverschrijdend leesbevorderingsbeleid door Iedereen Leest (en oprichting werkgroep);
- Vluchtelingen en wat de boeken/letterensector kan doen;
- Diversiteit op de Boekenbeurs.

Op 12 juni had een delegatie van het BoekenOverleg een informatieve vergadering met de VRT-top en de nethoofden in verband met nauwere samenwerking en vooral ook aandacht voor boeken, literatuur en auteurs op de openbare omroep. De thema's die aan bod kwamen waren: Breng diversiteit in de literaire gasten in talkshows.

- Investeer in ambassadeur(s) op radio en tv die je zin doen krijgen in lezen.
- Focus op belangrijke momenten in het literaire jaar.
- Laat schrijvers ook over hun boek spreken en niet alleen over faits divers.

Op 22 juni werd de kerngroep van het BoekenOverleg uitgenodigd door de Commissie Cultuur van het Vlaams Parlement voor een hoorzitting in verband met de gereguleerde boekenprijs. De kerngroep van het BoekenOverleg heeft bij die gelegenheid de standpunten namens Boek.be, de uitgevers, de boekhandelaars, het VFL en de bibliotheken toegelicht en verdedigd en vervolgens de vragen om verduidelijking van de commissie beantwoord.

Op de vergadering van december 2015 nam Ilke Froyen (Passa Porta) afscheid als vertegenwoordigster van het literair middenveld in de kerngroep. Haar plaats werd ingenomen door Luc Coorevits (die voor de periode 2016-2017) de literaire organisaties zal vertegenwoordigen in de kerngroep.

Samenstelling BoekenOverleg:

- Auteursbelangen: VAV
- Bibliotheeksector: Bibnet, LOCUS, Luisterpunt, VVBAD
- Onderwijs: CANON Cultuurcel
- Erfgoed boek & letteren: KANTL, Letterenhuis, Vlaamse Erfgoedbibliotheek
- Commerciële boekensector: Boek.be, VUV, VVB, VBI
- Leesbevordering: Iedereen Leest
- Literair middenveld: Behoud de Begeerte, Passa Porta, PEN Vlaanderen, Poëziecentrum, Schrijverspodium, Stripgids
- Vlaams Fonds voor de Letteren
- Creatief Schrijven

3.9 STEUNPUNTENOVERLEG

Sinds 2008 neemt het VFL regelmatig deel aan het overleg van de kunstensteunpunten. Hoewel het formeel geen steunpunt is, was het voor het VFL belangrijk om de letteren meer centraal in de kunstensector te brengen door aan dit overleg deel te nemen. De expertise en informatie over de dagelijkse werking van de vroegere steunpunten BAM, Muziekcentrum Vlaanderen, VTi en VAI, voortaan Kunstenpunt, zijn voor de VFL-directeur een belangrijke impuls om de letterensector te analyseren en te voeden.

De thema's waar gemeenschappelijk aan wordt gewerkt (een internationaal kunstenebeleid, e-cultuur, een maatschappelijk draagvlak voor de kunsten, de coördinatie en uitvoering van onderzoeken) zijn ook voor het VFL belangrijke aandachtspunten. Voor het VFL spelen die weliswaar in een andere kunstenumgeving met specifieke sectoreigenschappen en moeten ze worden ingevuld vanuit een andere rol in het veld.

3.10 IEDEREEN LEEST

Op 23 maart 2015 tijdens *De Staat van het Boek* in het Vlaams Parlement lanceerde Sylvie Dhaene, nieuwe directeur van Iedereen Leest, het Lezerskabinet. De bedoeling van het lezerskabinet is enerzijds om via participatie van alle belangrijke partners uit het boeken- en letterenveld te komen tot een hernieuwde missie, visie en doelstellingen van het leesbevorderingsbeleid en anderzijds een permanent overlegplatform te creëren in functie van een groter maatschappelijk draagvlak rond deze problematiek.

Op 28 oktober 2015 presenteerde Stichting Lezen haar meerjarenplan *Meer Leesplezier, meer lezers* aan het VFL-bestuur. De voornaamste krachtlijnen van dat nieuwe meerjarenplan 2016-2020 zijn: Naamsverandering naar Iedereen Leest als zichtbaar bewijs voor de koerswijziging

- Een hertekende missie voor de organisatie:
- 'Als referentieorganisatie rond lezen en leesbevordering wil Iedereen Lezen samen met anderen op een dynamische wijze bouwen aan een sterke en brede leescultuur. Als behartiger van een inspirerend leesklimaat streeft Iedereen Leest ernaar om de bewustwording rond het belang en de functie van leesplezier te verhogen'.
- Dat vertaalt zich in vijf strategische doelstellingen:
 - Een domeinoverschrijdend beleid rond *early literacy* heeft ingang gevonden.
 - Uitnodigende en stimulerende leesomgevingen zijn zichtbaarder aanwezig.
 - Het bewustzijn leeft dat leesplezier bijdraagt tot een betere geletterdheid.
 - Structurele leesbevorderingsnetwerken zijn gevormd en actief.
 - Een expertiseplatform is opgericht en werkzaam.
- De rollen en functies van Iedereen Leest zijn voortaan:
 - Iedereen Leest is **coördinator** van een breed gedragen leesbevorderingsbeleid.
 - Iedereen Leest is makelaar van kennisopbouw en -deling over lezen en leesbevordering en wil via **deskundigheidsbevordering** de rol van mediators voor leesbevordering versterken.
 - Iedereen Leest is **motivator en inspirator** om het imago en de sfeer rond lezen positief te beïnvloeden.
 - Iedereen Leest bouwt aan een slagvaardige, reflectieve, zelfkritische en innovatieve organisatie en vervult zo ook de rol van **innovator-cultuurmanager**.

Het VFL-bestuur keurde die grote lijnen goed en verzocht Iedereen Leest om een aantal bezorgdheden verder uit te werken, onder andere een duidelijke monitoring vertrekkend vanuit kwalitatieve en kwantitatief meetbare criteria en een grote aandacht voor kansen- en doelgroepen met voldoende aandacht voor mensen in armoede en/of met een andere etnisch-culturele achtergrond. In 2016 zal met Iedereen Leest een beheersovereenkomst worden afgesloten voor de periode 2016-2020 gebaseerd op hun meerjarenplan in combinatie met de aandachtspunten, geformuleerd door het VFL-bestuur.

Verder neemt Iedereen Leest deel aan de vergaderingen van de adviescommissie Letteren en Samenleving van het VFL die adviseert over de projecten leesbevordering. Dit is een bewuste keuze om op die manier begeleiding en coaching vanuit Iedereen Leest mee mogelijk te maken en om ervoor te zorgen dat Iedereen Leest haar coördinatiefunctie optimaal kan uitbouwen.

In de schoot van het BoekenOverleg werd bovendien een werkgroep opgericht onder leiding van Iedereen Leest om te werken aan een actieplan voor een breed gedragen beleidsdomeinoverschrijdend leesbe-

SAMENWERKING

vorderingsbeleid. Ten slotte werkte het VFL ook samen met Iedereen Leest, CANON Cultuurcel en Boek.be aan het scholenprogramma op de Boekenbeurs.

3.11 FLANDERS INVESTMENT AND TRADE

In 2015 besloot het VFL geen subsidieaanvraag bij Flanders Investment and Trade (FIT) in te dienen voor de ondersteuning van de deelname aan internationale beurzen. De voorbije jaren deed het dat wel, samen met de VUV. De administratieve voorbereiding en opvolging die bij zo'n dossier komt kijken, weegt echter niet op tegen het subsidiebedrag dat daar uiteindelijk tegenover staat.

Het VFL vindt dit jammer, en hoopt dat in de toekomst een betere manier van samenwerken kan worden gevonden. Het boekenvak is immers dé plek waar economie en cultuur samenkomen, en waar twee overheidsorganisaties elkaar zouden moeten kunnen vinden en op een efficiënte manier zouden moeten samenwerken en elkaar versterken.

De stand op de Frankfurter Buchmesse werd in 2015 voor de vijfde keer gecoördineerd en deels gefinancierd door FIT. Het VFL apprecieert dit ten zeerste, en had een plaats op de collectieve stand om de uitstraling en de betrokkenheid vanuit cultuur en letteren duidelijk zichtbaar te maken.

3.12 KANTL

In 2015 werkte het VFL intensief samen met de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde (KANTL) in functie van de realisatie van de dynamische literaire canon vanuit Vlaams perspectief (zie 2.1.2.7).

De KANTL was ook aanwezig op de forumvergadering van het BoekenOverleg tijdens de Antwerpse Boekenbeurs. Met de nieuwe voorzitter van het KANTL-bestuur, Erik Vlaminck, werden daarnaast diverse voorbereidende gesprekken gevoerd over hoe de KANTL vanuit haar specifieke expertise en knowhow nog meer en beter betrokken kan worden in het geïntegreerd letterenbeleid. Het canonproject is daar uiteraard een geslaagd voorbeeld van, maar ook de literair-wetenschappelijke dimensie van de KANTL opent perspectieven in het licht van literatuuronderwijs, leerplannen en daarop afgestemde handboeken.

Verder werd de KANTL gestimuleerd om met de organisaties uit het literaire middenveld nauwer samen te werken rond de presentatie van literatuur. Dat resulteerde onder meer in concrete activiteiten met Poëziecentrum en plannen om in 2016 met Behoud de Begeerte een programma uit te werken rond de canon, dat zou kunnen toeren langs schouwburgen en culturele centra.

Ten slotte brachten het VFL en Iedereen Leest twee werkbezoeken aan het Academiegebouw in Gent om na te gaan of eventuele cohabitatie van VFL, Iedereen Leest en de KANTL een haalbare piste zou zijn in functie van het op te richten Huis van de Letteren in Vlaanderen.

3.13 VERTEGENWOORDIGERS VAN DE VLAAMSE REGERING

Het VFL werkt graag en veel samen met de Vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering (VVR) bij het promoten van Vlaamse literatuur in het buitenland. De VVR zijn diplomatieke vertegenwoordigers voor algemeen-politieke belangen, in onder meer Parijs, Londen, Wenen, New York, Madrid, enzovoort. Zij hebben niet alleen een budget ter beschikking voor de ondersteuning van culturele evenementen ter plekke, maar beschikken samen met hun team over een breed netwerk en de nodige knowhow om organisaties als het VFL te ondersteunen bij activiteiten in het buitenland.

Een keer per jaar komen alle VVR bijeen in Brussel voor de zogenoemde terugkomdagen. Het VFL werd daarbij in 2015 uitgenodigd om met iedereen kennis te maken – voor zover dat nodig was – en om te vertellen over de plannen in 2016 in Duitsland, naar aanleiding van het Nederlands-Vlaamse gastlandschap op de Frankfurter Buchmesse. De interesse bij de VVR om zelf een steentje bij te dragen was groot, en op verschillende plekken zal in 2016 dan ook een literair programma met Nederlandstalige auteurs worden georganiseerd met hun steun.

Dit waren enkele concrete projecten waarbij het VFL in 2015 samenwerkte met de VVR:

- Het VFL investeert € 7.500 in het poëzieproject **VersSchmuggel** (zie 2.2.2.6), de VVR in Berlijn steunt het eveneens voor een bedrag van € 2.500 verspreid over 2015 en 2016.
- Judith Vanistendael reisde in maart naar de universiteit van Salamanca voor de week van

- het Nederlands, en de viering van '25 jaar Nederlands in Salamanca'. Het VFL kende een travel grant toe, de VVR in Madrid vergoedde andere kosten.
- In juni coördineerde het VFL de deelname van Vlaamse dichters aan de **Marché de la Poésie** in Parijs, waar België in 2015 gastland was (zie 2.2.2.6). Het programma werd officieel geopend door de VVR in Parijs en zijn Franstalige collega.
 - Erwin Mortier reisde in november naar Boedapest, onder meer voor een lezing over *Gestmeld liedboek*. Het VFL kende een travel grant toe, de VVR in Wenen betaalde de hotelkosten.
 - In augustus reisden Maud Vanhauwaert en Geert Van Istendael voor het literaire festival Days of Poetry and Wine 2015 en een vertaalworkshop naar Ptuj, Jeruzalem, Maribor, Kog en Velicane. De VVR in Wenen ondersteunde het project, net als het VFL dat een travel grant toekende.

4 FINANCIËEL JAARVERSLAG 2015

4.1 JAARREKENING

4.1.1 Balans 2015

ACTIVA	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2013	31/12/2012
Vaste activa	124.874,76	167.329,99	202.504,77	134.492,58
II. Immateriële vaste activa	31.953,14	71.249,98	90.767,69	35.044,39
III. Materiële vaste activa	78.689,06	81.918,35	97.592,10	85.401,20
C Meubilair en rollend materieel	41.603,06	41.808,53	38.414,75	
E Overige materiële activa	37.086,00	40.109,82	46.157,46	
IV Financiële vaste activa	14.232,56	14.161,76	14.144,98	14.046,99
Vlottende activa	1.508.749,51	2.159.054,69	925.251,04	723.501,51
VII Vorderingen op ten hoogste één jaar	168.461,01	1.292.882,28	123.651,70	4.042,28
A Handelsvorderingen	39.761,01	58.882,28	4.042,28	
B Overige vorderingen / nog te ontvangen saldo dotatie	128.700,00	1.234.000,00		
IX Liquide middelen	578.072,66	0.285,39	136.485,85	127.370,69
X Overlopende rekeningen	762.215,84	855.887,02	665.113,49	592.088,54
TOTAAL	1.633.624,27	2.326.384,68	1.127.755,81	857.994,09

PASSIVA	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2013	31/12/2012
Eigen vermogen	703.544,55	1.057.606,47	253.611,09	99.718,97
IV Reserves				
D Beschikbare reserves	694.932,06	947.216,91	213.400,00	75.000,00
Bestemde reserves				
Algemeen			35.000,00	
Digitaal poëzieplatform	20.000,00	20.000,00	20.000,00	
Frankfurt	528.000,00	692.346	44.000,00	
Databank			11.000,00	
Verhuizing	79.000,00	79.000,00	29.000,00	
Ondersteuning non-fictie	16.292,06	35.870,91	74.400,00	
Projectondersteuning personeel	51.640,00	60.000,00		
Archivering theaterteksten		30.000,00		
Ondersteuning canonproject		30.000,00		
V Overgedragen winst (verlies) (+) (-)	8.612,49	110.389,56	40.211,09	3.718,97
Schulden				
IX Schulden op ten hoogste één jaar	930.079,72	1.268.778,21	829.644,72	758.275,12
B Financiële schulden		242.335,62		
1 Kredietinstellingen		242.335,62		
C Handelsschulden	17.410,78	33.710,91	47.971,74	32.392,39
E Schulden mbt belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	162.638,63	148.180,60	116.119,48	129.512,12
1 Belastingen	21.865,51	21.176,12	20.096,95	26.682,54
2 Bezoldigingen en sociale lasten	140.773,12	127.004,48	96.022,53	102.829,58
F Overige schulden	750.030,31	844.551,08	665.553,50	596.370,61
X Overlopende rekeningen			44.500,00	
TOTAAL	1.633.624,27	2.326.384,68	1.127.755,81	857.994,09

— 4.1.1.1 Activa

- Bij de immateriële vaste activa was er in de periode van 2013 tot en met 2014 een opvallende stijging wegens bijkomende investeringen in de databank en de koppeling aan de website van de auteurslezingen. Dat viel in 2015 terug naar een lager niveau, vergelijkbaar met 2012.
- Bij de materiële vaste activa zijn er nauwelijks wijzigingen wegens gelijkblijvend beleid.
- De financiële vaste activa behelzen de twee uitstaande huurwaarborgen op geblokkeerde bankrekeningen (enerzijds voor het VFL-kantoor en anderzijds voor het Vertalershuis).
- De vorderingen op ten hoogste één jaar bedroegen € 168.461, waarvan € 128.700 toe te schrijven valt aan laattijdige betaling van een deel van de dotatie vanwege de Vlaamse overheid. De handelsvorderingen zijn nog met € 19.000 gedaald ten opzichte van 2014, wat wijst op een betere opvolging van openstaande facturen aan derden.
- Liquide middelen waren eind 2015 erg hoog met € 578.072. Dat heeft alles te maken met de betaling van een extra voorschot van € 528.000 in functie van het Vlaams-Nederlandse gastlandschap op de Frankfurter Buchmesse vlak voor het jaareinde.
- De overlopende rekeningen zijn lager dan vorig jaar door het wegvallen van het eenmalige karakter van 10% saldo voor iedereen Leest, Leesweb en de leesbevorderingsprojecten.

— 4.1.1.2 Passiva

- Door de opname van diverse bestemde reserves (voor de archivering van theaterteksten, een dynamische literaire canon, de ondersteuning van non-fictie, enzovoort), maar vooral door de opname van de bestemde reserve voor het gastlandschap in Frankfurt neemt het eigen vermogen af van € 1.057.606 naar € 703.544 en daalt het saldo van de beschikbare reserves van € 947.216 naar € 694.932.
- De beslissing van het VFL-bestuur (vergadering van 16 maart 2016) met betrekking tot het negatieve resultaat van - € 354.062, opgenomen reserves en te herbestemmen reserves van € 528.000 levert dit op:
 - € 528.000 wordt vastgelegd als bestemde reserve voor het werkingsbudget van het Vlaams-Nederlandse gastlandschap in Frankfurt;
 - Het verlies van - € 101.777 (na verrekening met bestemde reserves) wordt verrekend met € 110.389 (resultaat van vorige boekjaren) en levert een positief bedrag van € 8.612 op.
 - Schulden op ten hoogste één jaar liggen zowat € 300.000 lager dan vorig jaar, wegens geen financiële schulden en het halveren van de handelsschulden (door snelle betaling en het respecteren van betalingstermijnen).
- De overige schulden zijn gedaald van € 844.551 naar € 750.030 wegens de realisatie van meer boeken en vertalingen dankzij het gastlandschap op de Frankfurter Buchmesse, en wegens het vrijvallen van oudere dossiers en subsidietoezeggingen die uiteindelijk niet gerealiseerd worden door buitenlandse partners.

4.1.2 Resultatenrekening 2015

4.1.2.1 OPERATIONELE OPBRENGSTEN	2015	2014	2013	2012
Dotatie Vlaamse overheid	5.582.000	5.969.000	4.659.000	3.760.000
Dotatie Vlaamse overheid voor Frankfurter Buchmesse	528.000	765.000	0	0
Cofinanciering Nederlands Letterenfonds	0	0	55.416	90.209
Geoormerkt mecenaat	0	0	21.000	16.500
Terugbetalingen bijdrage organisatoren auteurslezingen	322.147	296.931	0	0
Terugbetalingen vervoerskosten auteurslezingen	50.019	59.074	0	0
Projectsubsidie non-fictievertalingen uit het NL	16.730	41.514	74.400	0
Projectsubsidie crowdfunding platform	0	33.477	20.000	0
Terugbetaling diensten ifv beurzen + prijzen	8.628	15.761	7.462	7.883
Projectsubsidie 'Ken je bureu'	5.000	17.279	15.000	0
Terugbetaling subsidies auteurslezingen door Iedereen Leest	0	0	7.600	0
Bijdrage Iedereen Leest en CANON Cultuurcel aan scholenproject Boekenbeurs	0	7.500	0	0
Project ondersteuning onafhankelijke boekhandel	0	4.500	0	0
Bijdrage Antwerpen Boekenstad voor Vertalershuis	10.000	0	0	0
Diverse operationele opbrengsten	87.134	65.701	32.597	7.158
TOTAAL	6.609.658	7.275.737	4.892.475	3.881.750

4.1.2.2 KOSTEN	2015	2014	2013	2012
2.1 Subsidies en projecten	5.429.024	5.087.905	3.433.296	2.561.477
Subsidies	4.604.375	4.827.861	3.252.481	2.426.254
Projecten	314.752	187.390	180.815	135.223
Gastlandschap FBM 16	509.897	72.654		
2.2. Werkingskosten	1.380.308	1.312.234	1.153.903	1.079.999
Personeel	1.043.104	936.766	820.787	770.728
Huisvesting	72.515	73.543	73.640	73.338
Administratie, bestuur	103.416	114.989	107.564	110.354
ICT	63.196	81.017	68.280	43.368
Communicatie	33.280	33.879	34.628	36.491
Overige	64.797	72.040	49.004	45.720
2.3 Overige kosten	63.988	70.943	52.874	55.966
Afschrijvingen	63.988	70.943	52.874	55.966
TOTAAL	6.873.320	6.471.082	4.640.073	3.697.442

4.1.2.3 RESULTAAT BOEKJAAR	2015	2014	2013	2012
Operationeel resultaat	-442.926	982.993	252.461	247.807
Financiële opbrengsten	90	17	100	134
Financiële kosten	-858	-676	-702	-770
Over te dragen subsidieregelingen	89.632	178.998	76.968	213.816
TOTAAL	-354.062,00	803.995	174.892	247.171

— 4.1.2.4 Toelichting jaarrekening 2015 en vergelijking met 2014

Opbrengsten

- De basisdotatie van de Vlaamse overheid voor de werking van het VFL zoals omschreven in de beheersovereenkomst, nam in 2015 af met € 387.000. Dat is het gevolg van de besparingen opgelegd door de Vlaamse Regering.
- Daarnaast ontving het VFL van de Vlaamse overheid een extra dotatie van € 528.000 als projectbijdrage voor de organisatie van het Vlaams-Nederlands gastlandschap op de Frankfurter Buchmesse in 2016. De projectbijdrage werd ontvangen eind 2015, maar mag ESR-matig slechts worden uitgegeven vanaf 2016.
- Net zoals in 2014 leveren de auteurslezingen een tweede belangrijke inkomstenbron op voor het VFL. Dit moet wel in de juiste context worden gelezen: het gaat niet zozeer om additionele inkomsten voor de dagelijkse werking van het VFL, maar om opbrengsten die voortkomen uit de één-loketfunctie die het VFL opneemt in de organisatie van auteurslezingen. In 2014 voerde het VFL een belangrijke administratieve vereenvoudiging door. Voortaan ontvangen auteurs de subsidie voor de auteurslezing, de bijdrage van de organisator en de vervoerskosten in één keer, rechtstreeks via het VFL en zonder doorgerekende administratieve kosten. Het VFL inde daartoe bij de organisatoren van auteurslezingen in 2015 voor € 371.647 aan bijdragen (een stijging met € 13.647 ten opzichte van 2014).
- Ondanks het ontbreken van een non-fictieregeling bij het VFL (tot 2015) kon vanuit de bestemde reserve nog € 16.730 worden aangewend voor vertalingen van Vlaamse titels uit het Nederlands in dit genre.
- Bij de uitvoering van zijn promotionele taak op buitenlandse boekenbeurzen verleent het VFL ook op regelmatige tijdstippen logistieke ondersteuning aan de VUV of aan bepaalde uitgevers, bijvoorbeeld in de vorm van standenhuur, verzending van boeken, huren van ho-

tels enzovoort. Na afloop van zo'n beurs worden de kosten gelinkt aan commerciële activiteiten van die partners en vervolgens via facturatie gerecupereerd.

- De projectsubsidie voor 'Ken je bureu' is een positief restant van de eindafrekening van het project in nauwe samenwerking met de Nederlandse Taalunie en het Nederlands Letterenfonds.
- Het VFL ontvangt jaarlijks een bijdrage van € 5.000 van Antwerpen Boekenstad voor het Vertalershuis. Het bedrag van € 10.000 betreft de bijdrage voor 2014 (die pas in 2015 betaald werd) en de bijdrage voor 2015.
- Het VFL screent jaarlijks de openstaande subsidieverplichtingen. Onder diverse operationele opbrengsten vallen subsidies die niet werden uitbetaald of die teruggevorderd werden. Dat kan bijvoorbeeld gaan om vertalingen uit het Nederlands die niet gerealiseerd werden (dit jaar heel concreet wegens het overlijden van een vertaler), toegezegde productiesubsidies waarvan de kosten en dus ook de ondersteuning lager uitvielen dan voorzien. Maar ook over de besteding van subsidies die niet conform de subsidieafspraken is, of een auteur die zijn werkbeurs niet opvraagt.

Kosten

- De totale uitgaven voor subsidies dalen ten opzichte van 2014 met 5,4%. Dat is een rechtstreeks gevolg van de besparing van -7,5% van de basisdotatie. Zoals eerder aangegeven in de inleiding van het jaarverslag steeg de rechtstreekse ondersteuning aan individuele kunstenaars (auteurs, vertalers en illustratoren) wel nog verder met 6,6%. Dat illustreert dat de besparing vooral werd gerealiseerd bij literaire manifestaties en organisaties, bij literaire tijdschriften, organisaties voor leesbevordering, enzovoort.
- We stellen in 2015 een aanzienlijke toename van subsidies voor projectwerking vast van € 260.044 naar € 824.649. Dat volgt consequent de beleidskeuze om als VFL niet alleen de taak van subsidieverstrekker voor individuele kunstenaars te vervullen, maar ook nadrukkelijk zelf initiatieven te nemen in binnen- en buitenland. Voor de buitenlandwerking gaat het voor het grootste gedeelte om eigen projecten, zoals het promoten van Vlaamse literatuur op buitenlandse beurzen. Twee derde van de stijging (een bedrag van € 509.897) is volledig op rekening te schrijven van de voorbereiding van het Vlaams-Nederlandse gastlandschap op de Frankfurter Buchmesse in 2016. Daarvoor zijn in 2015 meer kosten gemaakt dan de reeds uitbetaalde schijven vanwege de Vlaamse overheid voor het project, maar dat zal in 2016 bij de eindafrekening verrekend worden. Het negatieve effect op het operationele resultaat van 2015 zal dan worden gecorrigeerd in 2016. In het kader van het gastlandschap werden ook meer subsidies voor vertalingen in het Duits toegekend. In totaal gaat het om € 106.500 in 2015. De totale kosten voor Frankfurt 2016 bedragen in 2015 € 616.397.
- Ondanks de toename van subsidieverstrekking aan individuele kunstenaars, toegenomen administratieve opvolging, additioneel commissiewerk, de actieve rol van VFL in binnen- en buitenland en vooral het grote Frankfurt-project stijgen de algemene werkingskosten (inclusief de personeelskosten) in absolute cijfers met 5% slechts in beperkte mate. De belangrijkste redenen daarvoor zijn de aanwerving van twee extra projectmedewerkers (met tijdelijk contract tot eind 2016), het honorarium voor de artistiek intendant voor de Frankfurter Buchmesse en de onderhoudskosten voor de website www.auteurslezingen.be. Hoewel de beheersovereenkomst met de Vlaamse overheid (periode 2012-2015) een totale overhead van 27% als streefcijfer hanteert, slagen we erin om de totale werking van het VFL (inclusief Frankfurt) te realiseren voor 18,4% van de globale inkomsten. De loonkosten bedragen slechts 13,9%. Met andere woorden: meer dan 81% van de inkomsten gaan rechtstreeks naar de doelstellingen van het VFL.
- De over te dragen subsidieregelingen (toegekend in 2015, maar slechts te betalen in 2016 of later) bedragen € 89.632. Ten opzichte van 2014 is dat ongeveer een halvering. In dat jaar subsidieerden we Stichting Lezen (nu Iedereen Leest) en Leesweb voor het eerst vanuit het VFL en beïnvloedde dat deze begrotingspost in gunstige zin, omdat het saldo van 10% pas in 2015 moest worden uitbetaald. Vanaf 2015 wordt deze eenmalige meevaller uitgevlakt wegens het jaarlijks terugkerend karakter ervan.
- Sommige uitgaves, zoals *archivering theaterteksten*, *lancering dynamische literaire Vlaamse canon*, *projectsubsidie vertaling non-fictie* werden wegens het uitzonderlijke en eenmalige karakter niet gefinancierd vanuit de normale begroting, maar werden mogelijk gemaakt via bestemde reserves vanuit de balans.

- Bij de subsidies buitenland moeten we opmerken dat de cijfers in onderstaande tabellen een samenspel zijn van beslissingen 2015 en verrekeringen van de voorbije jaren. Dat verklaart de verschillen met de cijfers in 2.2.1.

PROJECTEN	
Project gastlandschap in Frankfurt	509.897
Projecten VFL	314.752
Binnenland	125.496
Vlaamse Auteursvereniging	42.000
Archivering theaterteksten	30.000
Lancering dynamische Vlaamse literaire canon	30.759
Staat van het Boek en BoekenOverleg	1.122
Vertaaldagen	4.657
Expertisecentrum Literair Vertalen	3.000
Projecten auteurslezingen	1.637
Scholenproject Boekenbeurs	7.121
Poëziepromotie	950
Overige projecten binnenland	4.250
Buitenland	189.256
Buitenlandse beurzen	48.256
The Kinky & Cosy Experience	31.482
Marché de la Poésie	7.704
VersSchmuggel	7.500
Publishers tour proza	14.024
Poëziepromotie via vertalers	12.450
Online promotie poëzie	2.373
Promotie Vlaamse literatuur in het buitenland	11.223
Expertisecentrum Literair Vertalen	3.000
Voorzitterschap IBBY	5.000
Else Otten Prijs	5.131
Overige projecten buitenland	41.113
TOTAAL	824.649

OVERZICHT SUBSIDIETOEKENINGEN NAAR HOOFDGROEPEN					
	2015	2014	2013	2012	2011
Subsidies binnenland	4.207.039	4.529.969	2.945.179	2.044.750	2.130.089
Werkbeurzen literaire auteurs (na aftopping)	758.102	835.064	850.342	808.409	755.357
Werkbeurzen stripauteurs (na aftopping)	155.690	147.125	190.000	110.651	135.039
Stimuleringsbeurzen literaire auteurs	22.500	23.500	22.000	31.000	33.500
Biografiebeurzen	0	25.000	12.500	120.000	83.000
Projectbeurzen literaire vertalers	87.900	77.650	96.075	34.959	71.523
Stimuleringssubsidies literaire vertalers	4.700	400	9.200	2.350	9.670
Reisbeurzen	0	2.145	1.098	4.230	2.374
Literaire tijdschriften	203.500	220.000	210.800	226.000	255.500
Productiesubsidies voor (strip)uitgevers	31.211	57.794	75.465	54.612	37.300
Organisaties	960.225	1.030.000	910.000	472.000	557.000

Manifestaties	106.550	149.950	141.500	132.323	125.000
Projecten leesbevordering	172.100	154.582			
Iedereen Leest en Leesweb	984.650	1.034.000			
Residentiewerking (via Passa Porta)	100.000	114.000	114.000		
Stripmanifestaties	12.300	11.000	12.500	5.500	4.000
Boekhandels	0	41.433	61.499	42.716	60.826
Auteurslezingen	607.611	606.326	238.200		
Subsidies buitenland	397.336	300.620	261.077	278.543	286.909
Vertaalsubsidie	237.210	134.376	135.934	149.620	158.689
Vertalingen van poëzie	41.640	20.517			
Productiesubsidies	1.928	9.953	12.159	4.955	8.405
Vertalingen van geïllustreerde boeken	49.990	77.426	54.055	49.917	49.125
Auteursbezoeken	18.988	13.211	11.449	16.030	18.726
Vertalershuis Antwerpen	47.580	45.137	47.480	58.021	51.964
TOTAAL	4.604.375	4.830.589	3.206.256	2.323.293	2.416.998

Resultaat

- Het jaarresultaat van de werking van het VFL voor 2015 komt uit op een negatief saldo van - € 354.062.
- Dat resultaat dient echter voorzichtig en correct te worden geïnterpreteerd en daarvoor zijn de volgende elementen van belang:
 - Het VFL financiert conform de begrotingsopmaak 2015 een aantal projecten vanuit de bestemde reserves op de balans, maar dat heeft een effect op het operationeel jaarresultaat voor consolidatie met de balans:
 - » Project Frankfurter Buchmesse: € 747.404 (waarvan slechts € 692.346 in bestemde reserve zat)
 - » Archivering theaterteksten: € 30.000
 - » Lancering dynamische literaire Vlaamse canon: € 30.000
 - » Projectsubsidie vertaling non-fictie: € 19.579
 - » Project ondersteuning personeel: € 8.360
 - De totale onttrekking van middelen aan de reserve bedraagt op die manier € 780.284,85 en een tekort van € 55.158 (te compenseren in 2016).
 - De projectsubsidie die het VFL eind 2015 ontving voor de Frankfurter Buchmesse bedroeg € 528.000. Op instructie van de Vlaamse overheid mag die echter slechts worden aangewend vanaf 2016.
 - Conform de regels van het rekendecreet moet het saldo van de totale subsidieschuld (€ 738.400, te betalen in 2016 en de volgende jaren) worden overgedragen naar volgend boekjaar. Dat over te dragen saldo is in 2015 € 89.632, ruim minder dan in 2014. Dat betekent dus enerzijds bijkomende kosten voor 2015, maar anderzijds ook een kleinere schuld voor het VFL op balansniveau.
 - Indien we kijken naar de interne begrotingsopvolging en -controle (waarbij we geen rekening houden met transfers tussen boekjaren door over te dragen kosten) gingen we bij de begrotingsopmaak uit van een negatief saldo van - € 81.661 en hebben we in werkelijkheid een resultaat behaald van - € 11.287.

Besluit van het VFL-bestuur

Verslag van de vergadering van het VFL-bestuur op 16 maart 2016:

‘Het VFL-bestuur neemt kennis van de jaarcijfers van 2015 en de toelichting bij de cijfers. Het bestuur neemt verder nota van het officiële verslag van commissaris Nikolas Vandelanotte (Vandelanotte Bedrijfsrevisoren cvba) over de jaarrapportering over het boekjaar afgesloten op 31 december 2015. Deze verklaring over de jaarrapportering werd afgeleverd ‘zonder voorbehoud’ en bevat de volgende conclusie:

“Wij hebben de controle uitgevoerd van de jaarrekening van het Vlaams Fonds voor de Letteren VOI over het boekjaar afgesloten op 31 december 2015, opgesteld op grond van het rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten daarvan, met een balanstotaal van € 1.633.624,27 en waarvan de resultaatrekening afsluit met een negatief saldo van het boekjaar van - € 354.062.

Oordeel zonder voorbehoud

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening conform het rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten een getrouw beeld van het vermogen en de financiële toestand van het Vlaams Fonds voor de Letteren per 31 december 2015, alsook van diens resultaten over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met het rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten daarvan.”

Het VFL-bestuur keurt de balans- en resultatenrekening goed met een negatief resultaat over 2015 van - € 354.062. Samen met de aan de balans onttrokken reserves geeft dat het volgende resultaat:

- € 528.000 wordt toegevoegd aan het eigen vermogen onder bestemde reserve voor het gastlandschap in Frankfurt 2016.
- Na verrekening van de gecumuleerde resultaten van voorgaande boekjaren wordt € 8.612,49 toegevoegd als overgedragen resultaat.’

5 BELEID EN INTERNE WERKING

5.1 MEERJARENPLAN 2016-2020

Bij het begin van de vorige beleidsperiode (2012-2015) kreeg het VFL van de Vlaamse overheid de opdracht te werken aan een geïntegreerd letterenbeleid. Het VFL pakte de versnippering van middelen aan, zorgde voor meer afstemming en samenwerking in het veld en streefde vooral ook een coherente visie na. Dat gebeurde in nauwe samenwerking met alle belangrijke partners uit het boekenvak en het letterenveld. Daarnaast werden ook stappen gezet naar een meer beleidsdomeinen overschrijdende aanpak.

Na een grondige evaluatie van de huidige werking en de periode van de vorige beheersovereenkomst (2011-2015) heeft het VFL diverse gesprekken gevoerd met alle belangrijke spelers uit het boekenvak, het letterenveld, het kabinet van Vlaams minister van Cultuur Sven Gatz en met de Commissie Cultuur van het Vlaams Parlement op de jaarlijkse hoorzitting over de wensen en uitdagingen voor de beleidsperiode 2016-2020. Begin juli 2015 keurde het VFL-bestuur het *Voorstel meerjarenplan 2016-2020* goed, dat nog voor het zomerreces aan de minister van Cultuur werd overhandigd.

In het meerjarenplan werden vijf grote hoofdstukken en prioriteiten of thema's naar voren geschoven. Daarbij vertrokken we steeds vanuit de bestaande werking en activiteiten van het VFL en ontwikkelden dan per thema welke toekomstplannen we daaraan wilden koppelen. De prioriteiten voor die periode zijn:

- de auteur: van creatie tot podium (rechtstreekse en onrechtstreekse steun aan auteurs);
- een dynamisch en divers letterenveld (literaire tijdschriften, manifestaties, organisaties en projecten leesbevordering);
- internationale ambitie (verdere uitbouw van vertaal-, presentatie- en ontwikkelingsbeleid over de landsgrenzen heen);
- breed toegankelijk letterenveld (leesbevordering, superdiverse samenleving en maatschappelijke uitdagingen);
- geïntegreerd en ondernemend beleid (BoekenOverleg, auteurslezingen, productiesubsidies voor uitgevers).

In het meerjarenplan werden twee aparte financiële tabellen opgenomen:

- Een eerste tabel berekent de wenselijke dotatie bij gewone verderzetting van het VFL-beleid zonder bijkomende plannen of opdrachten.
- Een tweede tabel geeft een overzicht van de toekomstplannen met een berekening per keuze/optie van de kostprijs per jaar en voor de volledige periode.

Eind 2015 keurde de Vlaamse Regering de nieuwe beheersovereenkomst voor het VFL voor de periode 2016 tot en met 2020 goed. Inhoudelijk is de beheersovereenkomst grotendeels gebaseerd op het *Voorstel tot meerjarenplan 2016-2020*, evenwel zonder meteen de noodzakelijke middelen te kunnen garanderen voor alle toekomstplannen. De uitbreiding van de beleidsruimte naar non-fictie is de eerste, meest concrete verwezenlijking waaraan het VFL kan gaan werken.

5.2 INTERNE STUDIEPUNTEN

5.2.1. Denkmiddag met bestuurs- en commissieleden

Na een eerste geslaagde editie in 2014 kwamen op 10 december 2015 de verschillende commissies van het VFL, het Beslissingscollege en het VFL-bestuur samen voor een denkmiddag. Uit de dagdagelijkse werking blijkt immers de nood om van gedachten te wisselen over uiteenlopende aspecten die van belang zijn voor zowel het VFL-beleid als voor de concrete commissiewerking, maar de specifieke subsidieregelingen of concrete subsidiedossiers overstijgen.

De namiddag werd ingezet met een uiteenzetting van Delphine Hesters (Kunstenpunt) over expliciete en impliciete beoordelingsmechanismen in peer panels of adviescommissies. Daarna volgde een discussie gemodereerd door VFL-voorzitter Jos Geysels. Tot slot kwamen ook de nieuwe beheer-

sovereenkomst van het VFL en de plannen voor het gastlandschap op de Frankfurter Buchmesse aan bod.

5.2.2. Beleidsontwikkeling non-fictie

In 2015 werden de nodige voorbereidingen getroffen om in 2016 van start te kunnen gaan met een beleid voor kwalitatieve non-fictie. In het voorstel voor een meerjarenplan 2016-2020 (zie 5.1.) werd dit als belangrijkste prioriteit naar voren geschoven.

Non-fictie kreeg tot en met 2015 noodgedwongen slechts op bescheiden wijze aandacht in het VFL. Auteurs konden enkel een werkbeurs aanvragen voor literair essay, of een projectbeurs voor het schrijven van een literaire of culturele biografie. Voorts zette het VFL een proefproject op om een aantal kwaliteitsvolle non-fictietitels in het buitenland vertaald te krijgen. Dankzij een eenmalige projectsubsidie (€ 118.000) van minister Schauvliege slaagde het VFL er twee jaar in om daar nog een vervolg(je) aan te breien. Het Nederlands-Vlaamse gastlandschap op de Frankfurter Buchmesse in 2016 gaf eveneens mogelijkheden om vertalingen uit het Nederlands voor non-fictie te ondersteunen.

Het gebrek aan structurele middelen voor dit genre verhinderde het VFL echter om een volwaardig en duurzaam beleid voor non-fictie in de brede zin van het woord uit te bouwen. Het VFL was hier nochtans vragende partij voor, en wilde daarmee ook kunnen ingaan op een jarenlange verzuiming van het literaire veld zelf: zowel auteurs als uitgevers waren al langere tijd vragende partij voor een ruimer non-fictiebeleid.

In het meerjarenplan werd daarom een gefaseerd voorstel gegeven om een hoogstaand kwaliteitsvol beleid te ontwikkelen, gelijkwaardig aan het bestaande VFL-beleid voor andere literaire genres. Dit betekent onder meer het uitbouwen van een werkbeursregeling voor non-fictieauteurs, ondersteuning van auteurslezingen, productiesubsidies voor uitgevers van commercieel minder evidente non-fictie, subsidies voor vertalingen uit het Nederlands, een plek voor non-fictie-auteurs in de verdere ontwikkeling van het buitenlands presentatie- en residentiebeleid en een op te richten adviescommissie Non-fictie. Aangezien het gaat om een volledig beleid werd ook de nood aan extra personeelsondersteuning gesignaleerd.

De nood die het VFL in het meerjarenplan bij de minister aankaartte, bleef niet zonder gevolg. In de beheersovereenkomst 2016-2020 werd het uitbouwen van een volwaardig ondersteuningsbeleid voor non-fictie mee opgenomen en werd hiervoor € 242.000 vrijgemaakt.

5.3 ACTUALISERING SUBSIDIEREGLEMENTEN

5.3.1 Reglementen binnenland

De VFL-subsidiereglementen worden jaarlijks geëvalueerd en waar nodig bijgesteld. In de zomer en het najaar van 2015 werden de subsidiereglementen voor 2016 voorbereid.

Werkbeurzen voor literaire auteurs en illustratoren

In dit subsidiereglement worden geen substantiële wijzigingen doorgevoerd ten opzichte van 2015:

- Het doel en de inhoud van een werkbeurs blijven dezelfde, maar de precieze omschrijving van het doel van een werkbeurs wordt geherformuleerd: *'[een subsidie] waarmee de auteur tijd kan kopen om kwaliteitsvol nieuw literair werk te maken'*.
- Er wordt explicieter omschreven dat illustratoren optioneel schetsen aan hun werkplan mogen toevoegen als indicatie voor de richting van het geplande werk. Dummy's, ongepubliceerde manuscripten en drukproeven blijven echter uitgesloten van beoordeling.
- Auteurs die voor het eerst een beurs bij het VFL aanvragen, moeten vanaf nu een kopie toevoegen van het uitgavecontract voor hun vorige twee literaire publicaties. Deze toevoeging komt er na overleg met de VAV over de tanende naleving van het Modelcontract voor Nederlandstalige Uitgaven.

Werkbeurzen voor stripauteurs

Ook in dit reglement wordt de omschrijving van een werkbeurs geherformuleerd: *'[een subsidie] waarmee de auteur tijd kan kopen om kwaliteitsvol nieuw stripwerk te maken'*.

De zogenaamde 'hardheidsclausule' die reeds enige jaren in het werkbeurzenreglement voor literaire

auteurs staat, wordt ook opgenomen in het werkbeurzenreglement voor stripauteurs:

'Indien de toepassing van deze regeling, gezien de hoofddoelstellingen van deze regeling leidt tot onbillijkheden of onrechtvaardigheden, kan het dagelijks bestuur van het VFL besluiten om af te wijken van het bepaalde onder hoofdstukken 2 en 3 [dit zijn de formele toelatingsvoorwaarden] van dit reglement.'

Literaire manifestaties en stripmanifestaties

- Literaire tijdschriften die een tijdschriftsubsidie ontvangen van het VFL kunnen geen subsidie voor een literaire manifestatie aanvragen (het nieuwe reglement voor de literaire tijdschriften biedt de mogelijkheid om presentatie van nieuwe nummers en evenementen mee op te nemen in de aanvraag als literair tijdschrift).
- Aan organisatoren van literaire manifestaties die plaatsvinden in steden die werken met de UiTPAS wordt gevraagd om mee te stappen in dit systeem.
- Ook onafhankelijke boekhandels worden formeel toegelaten om een manifestatiesubsidie aan te vragen. Voor boekhandels geldt niet dat zij moeten beschikken over rechtspersoonlijkheid met een niet-commercieel karakter.

Projectbeurzen voor vertalers in het Nederlands

In het reglement wordt nader omschreven op welke manier de kwaliteit van een literaire vertaling bepaald wordt: *'De kwaliteit van een vertaling wordt bepaald aan de hand van de relatie tussen vertaling en brontekst (Hoe gaat de vertaler om met stijl en toon, betekenis, woordgebruik, taalvariaties? Zijn er toevoegingen of weglatingen in de vertaling?)'*. Ook wordt gekeken of de vertaling als een zelfstandig Nederlandse tekst kan functioneren.

Criteria auteurslijst (voor subsidies voor auteurslezingen)

- Er wordt niet langer een onderscheid gemaakt tussen debutanten (die slechts 8 gesubsidieerde lezingen per jaar konden geven) en auteurs met twee publicaties (die er 15 kunnen geven): vanaf 2016 kan iedere auteur op de auteurslijst 15 gesubsidieerde lezingen per jaar geven.
- Het VFL kan steeds contracten opvragen van nieuwe publicaties van auteurs, ook nadat ze op de auteurslijst zijn opgenomen. Auteurs krijgen de tip mee om hun contracten te laten nalezen door de VAV. Deze toevoeging komt er na overleg met de VAV over de tanende naleving van het Modelcontract voor Nederlandstalige Uitgaven. Het VFL heeft dankzij zijn subsidieregelingen gemakkelijk toegang tot het nalezen van contracten. Het VFL brengt steeds de VAV op de hoogte van ernstige inbreuken tegen het Modelcontract en wil zo auteurs mee beschermen.
- Auteurs die vijf jaar geen lezingen (meer) hebben gegeven, kunnen van de auteurslijst worden geschrapt.

Subsidiereglement auteurslezingen

- In het reglement wordt meer informatie opgenomen over de online aanvraagprocedure voor gesubsidieerde lezingen van Vlaamse en Nederlandse auteurs.
- Aan organisatoren van auteurslezingen die plaatsvinden in een gemeente die werkt met de UiTPAS wordt gevraagd om mee te stappen in dit systeem.
- Organisatoren die verschillende kort opeenvolgende auteurslezingen plannen met een of meerdere auteurs (bv. auteurstournee), kunnen een overkoepelende aanvraag indienen voor de verschillende lezingen samen. Dit vermindert de administratieve last voor de organisatoren en voor het VFL. De adviescommissie Auteurslezingen beoordeelt de aanvraag.

Productiesubsidies voor uitgevers

- Er wordt enkel nog vermeld welke genres niet in aanmerking komen, zodat cross-over genres waaraan wel degelijk hoge productiekosten gelinkt zijn, wel ondersteuning kunnen krijgen.
- Bijzondere aandacht gaat naar publicaties die een bijdrage leveren aan de superdiversiteit van het literaire landschap. Dit wordt als algemene bepaling (en niet als genrespecifieke bepaling) opgenomen in het reglement bij wijze van aanmoediging naar de uitgevers om hier oog voor te hebben. Daarnaast zal bekeken worden of er via gerichte trajecten en/of gezamenlijk overleg bijkomende stimulansen kunnen gegeven worden.
- Ook hier is de hardheidsclausule toegevoegd:

- ‘Indien de toepassing van deze regeling, gezien de hoofddoelstellingen van deze regeling leidt tot onbillijkheden of onrechtvaardigheden, kan het Dagelijks Bestuur van het VFL besluiten om af te wijken van het bepaalde onder hoofdstukken 2 en 3 van dit reglement.’

Stimuleringsbeurzen auteurs

De definitie van een stimuleringsbeurs werd als volgt geherformuleerd: ‘Een stimuleringsbeurs is een subsidie aan een beloftevol gedebuteerde auteur om hem/haar te stimuleren bij het werken aan een tweede literaire boekpublicatie of toneeltekst.’

Literaire organisaties 2017-2020

- In 2015 werd ook het nieuwe meerjarige subsidiereglement (2017-2020) voor literaire organisaties voorbereid en bekendgemaakt. De basis voor dit subsidiereglement werd gelegd met het reglement literaire organisaties 2016. Dat reglement gaat uit van de volgende functies voor literaire organisaties: presentatie en spreiding, creatie en ontwikkeling, reflectie en kritiek, informatie en documentatie en tot slot dienstverlening.
- Het is niet meer mogelijk om een eenjarige subsidie als literaire organisatie aan te vragen. De literaire organisaties die een meerjarige subsidie ontvangen, dienen jaarlijks op 15 oktober een geactualiseerd jaarplan en een geactualiseerde begroting in voor het volgende werkingsjaar.
- De adviescommissie Literaire Manifestaties en Organisaties beoordeelt de aanvraagdossiers op inhoudelijke kwaliteit, zakelijk beheer en maatschappelijke en literaire relevantie. De commissie kijkt bij de beoordeling van de aanvraagdossiers ook naar het geheel van het literaire landschap en houdt daarbij ook rekening met eventuele (inhoudelijke en geografische) overlappingen tussen literaire organisaties en (inhoudelijke en geografische) lacunes in het landschap.
- Voor de periode 2017-2020 wordt prioriteit gegeven aan de volgende criteria:
 - uitwisseling tussen Vlaanderen en Nederland;
 - uitwisseling tussen Vlaanderen en Wallonië;
 - digitale en multimediale inzet van literatuur;
 - aandacht voor maatschappelijke thema's: diversiteit, armoedebestrijding, duurzaamheid;
 - publieksverbreding en -diversifiëring, inzetten op kansengroepen;
 - aandacht voor landelijke spreiding en samenwerking met diverse partners;
 - aandacht voor kwetsbare literaire genres.
- Het VFL-bestuur sluit met de literaire organisaties die een subsidie ontvangen in de periode 2017-2020 een beheerovereenkomst af voor dezelfde periode. De beheerovereenkomst is gebaseerd op het inhoudelijke advies van de adviescommissie Literaire Manifestaties en Organisaties, de beslissing van het Beslissingscollege en wordt bekrachtigd door het VFL-bestuur.
- Een organisatie die een VFL-meerjarensubsidie ontvangt, kan onbeperkt een reserve aanleggen met eigen opbrengsten. De reserve die kan aangelegd worden vanuit de VFL-subsidiemiddelen is echter beperkt tot 20% van de VFL-subsidie. De reserve met eigen opbrengsten en de reserve met VFL-subsidies moet apart opgenomen worden in de balans en duidelijk toegelicht worden in de begroting/afrekening.

5.3.2 Reglementen buitenland

In 2015 werden volgende wijzigingen doorgevoerd aan de reglementen buitenland.

Subsidiëring van een vierde boek

Vanaf 2015 kan subsidie worden aangevraagd voor de vertaling van een vierde boek door dezelfde auteur of illustrator. Dat past binnen het beleidsplan ‘Op weg naar een ambitieus en transparant buitenlandbeleid’, dat in 2013 werd opgesteld voor de buitenlandwerking van het VFL. De berekening van de subsidie gebeurt nu als volgt:

- Translation grants:
 - 60% van de vertaalkosten voor het eerste en tweede boek;

- 50% van de vertaalkosten voor het derde boek;
- 40% van de vertaalkosten voor het vierde boek.

- Translation grants, specifiek voor klassiekers:
 - 100% van de vertaalkosten voor het eerste en tweede boek;
 - 75% van de vertaalkosten voor het derde boek;
 - 60% van de vertaalkosten voor het vierde boek.

- Grants for illustrated books, specifiek voor prentenboeken en strips (telkens maximaal 2.800 euro):
 - 100% vertaalkosten + 15% van de productiekosten voor het eerste en tweede boek;
 - 100% vertaalkosten + 10% van de productiekosten voor het derde boek;
 - 100% vertaalkosten + 10% van de productiekosten voor het vierde boek.

- Poetry grants:
 - 100% vertaalkosten + 25% van de productiekosten voor het eerste en tweede boek;
 - 75% van de vertaalkosten + 25% van de productiekosten voor het derde boek;
 - 60% vertaalkosten + 25% van de productiekosten voor het vierde boek.

Production grant geïntegreerd in translation grant

In 2015 werden de productiesubsidies of production grants afgeschaft, of beter geïntegreerd in de vertaalsubsidies of translation grants. Dit wegens de administratieve overlast: een uitgever van een economisch groeiland, met een BNP dat lager ligt dan 60%, kon een productiesubsidie aanvragen, maar deed dat altijd samen met een vertaalsubsidie. Voor één vertaling diende hij dus twee aparte dossiers in te dienen.

Vraagt een uitgever uit een economisch groeiland nu vertaalsubsidie aan, dan passen we de berekening aan, en trekken we de subsidie op van 60% naar 80% van de vertaalkosten voor het eerste en tweede boek, van 50 naar 60% voor het derde boek en van 40 naar 50% voor het vierde boek.

5.4 STAGES EN ONDERZOEKPROJECTEN

In het kader van het behalen van haar Master in de Vergelijkende Letterkunde aan de universiteit Gent deed Julie Coppin een onderzoeksstage bij het VFL. Haar stageverslag maakt een begin aan het onderzoek naar het poëziebeleid van uitgeverijen. Aan de hand van een vragenlijst interviewde ze vier poëzie-uitgevers over hun uitgavebeleid en de knelpunten die ze daarbij ondervonden. De vier interviews werden aangevuld met twee getuigenissen van beginnende uitgevers. Op basis van de verkregen informatie werd een enquête uitgewerkt die het begin kan zijn van een volgend en breder onderzoek.

5.5 DIVERSITEITSBELEID

In 2015 werden de resultaten zichtbaar van een aantal projecten die omwille van hun doelstellingen op het vlak van diversiteit in 2014 ondersteuning kregen vanuit het VFL:

- De middelen die aan **PEN Vlaanderen** werden toegekend om gevluchte schrijvers in hun nieuwe land wegwijs te maken in het letterenveld en kansen te geven om een publiek te vinden, werden geïnvesteerd in de opstart van het **PEN Polyfoon**. Zeven schrijvers krijgen via dit traject de kans om hun literair werk op verschillende Vlaamse podia te presenteren. Vertalingen van hun teksten werden door PEN gebundeld in een publicatie.
- Het project van **Vluchtelingenwerk Vlaanderen**, waarbij zes jeugd auteurs werden geëngageerd om verhalen van jonge vluchtelingen op basis van gesprekken op een literaire manier uit te schrijven, kwam door de recente aankomst van heel wat nieuwe vluchtelingen in Europa in een stroomversnelling. EPO sprong mee op de kar en bundelde de verhalen in de publicatie **'Er zijn geen paarden in Brussel'**. Het VFL steunde de publicatie financieel en bracht ze mee onder de aandacht in scholen. Onder andere via gesubsidieerde lezingen

BELEID EN INTERNE WERKING

- vinden de verhalen van de jonge vluchtelingen vandaag hun weg naar leeftijdsgenoten.
- Het traject dat **Studio SESAM** aflegde met een equipe van schrijvers, illustratoren en vormgevers, resulteerde in een box met tien superdiverse verhalen in vijf prentenboeken. Het VFL investeerde in de coaching van deze auteurs. Het merendeel van hen heeft vandaag ook een plek gevonden op de auteurslezingenlijst en geeft gesubsidieerde lezingen.
- Het **slamlezingentraject** dat i.s.m. Artype vzw met de 6 dichters werd opgestart in 2014, werd in 2015 geëvalueerd. Op basis van een positieve evaluatie door zowel de organisatoren als de slamdichters zelf, besloot de stuurgroep die werd opgericht om het piloottraject op te volgen hen een plaats te geven op de auteurslijst. In oktober 2015 werd een nieuwe oproep gelanceerd. In het ondersteuningsbeleid van het VFL lag de focus daarvoor enkel op geschreven vormen van literatuur.

Deze initiatieven dragen elk op hun eigen manier bij tot een rijkere en diverse invulling van het literaire landschap en hebben de bedoeling kansen te creëren voor stemmen uit andere literaire tradities. Ze zijn gericht op het zoveel mogelijk wegwerken van mechanismen van sociale en culturele uitsluiting. In 2015 werd het diversiteitsbeleid, dat in 2014 werd opgestart, verder verankerd in de werking van het VFL. Waar de werking rond interculturaliteit zich in 2014 vooral concentreerde op de ondersteuning van een aantal projecten, de oprichting van de adviescommissie Letteren en Samenleving en de uitbouw van een breed netwerk, werd in 2015 bewust ingezet op het verankeren van de aandacht voor diversiteit in de gehele werking. Subsidieaanvragen die inspelen op de noden van de superdiverse samenleving worden systematisch doorverwezen naar de bevoegde commissie. Door aanpassingen van reglementen wordt getracht om zoveel mogelijk drempels weg te werken en gelijke kansen te bieden aan verschillende groepen in de samenleving.

Het streven naar meer diversiteit in het letterenveld wordt niet bekeken als een opdracht, maar als een verrijking. Dit resulteerde gaandeweg ook in een grotere verwevenheid en gedragenheid in de eigen organisatie. Een meer representatieve vertegenwoordiging van mensen met een etnisch-cultureel diverse achtergrond in het VFL is, gezien de toenemende diversiteit van de samenleving, niet enkel een noodzaak, maar een evidentie.

Zo werd in 2015 zichtbaar geïnvesteerd in een meer evenwichtige samenstelling van de adviescommissies. De werking van het VFL berust voor een groot deel op de expertise die aanwezig is in de tien commissies die adviezen uitbrengen over subsidieaanvragen. Het is daarom belangrijk om de diversiteit in deze commissies te bewaken. Om de culturele en sociale sensitiviteit van de commissie te vergroten, wordt ernaar gestreefd om mensen van verschillende achtergronden in de commissie een plek te geven. Niet enkel wordt gezocht naar mensen met een andere culturele achtergrond en referentiekader, maar er wordt ook gestreefd naar een gezond man-vrouwevenwicht en variatie in leeftijden.

Door het stelselmatig uitbouwen van een netwerk, vinden nieuwe aanvragers en nieuwe stemmen beter dan voorheen de weg naar het VFL. Het VFL neemt ook deel aan relevant overleg en streeft ernaar om zowel bij het organiseren van eigen evenementen, als bij het geven van input voor externe initiatieven (zoals (Dag van de) Cultuureducatie armoedeoverleg, UiTPAS), voldoende divers uit de hoek te komen.

Vanuit de vaststelling dat bepaalde groepen in de samenleving minder kansen krijgen en meer drempels ervaren, worden specifieke initiatieven genomen die zorgen voor een meer optimale instroom en een betere aansluiting. De zoektocht naar oplossingen voor het gebrek aan diversiteit kreeg op verschillende manieren een vertaling. Deze volgehouden inspanning resulteert in een steeds betere vertegenwoordiging van 'gekleurde' schrijvers en initiatieven, maar er is zeker nog een hele weg af te leggen.

Het is hierbij allerm minst de bedoeling om auteurs met een migratieverleden op te sluiten in een hokje, maar om door gerichte initiatieven te komen tot een meer representatieve vertegenwoordiging bij het ondersteuningsbeleid.

Een geloofwaardig diversiteitsbeleid uitbouwen kan enkel indien er ook in de eigen organisatie voldoende inspanningen worden geleverd om kansen te geven aan mensen met verschillende achtergronden. Een belangrijk aandachtspunt voor 2016 en de jaren nadien is dan ook om stapsgewijs te komen tot een meer evenwichtige samenstelling van zowel het bestuur en als van het team.

6 COMMUNICATIE

In 2015 werd een VFL-medewerker deeltijds coördinator communicatie. Het resultaat daarvan is dat de verschillende communicatiemiddelen – van elektronische nieuwsbrieven over brochures tot sociale media – gestroomlijnder verliepen.

Er werd ook een aanzet tot beleidsplan voor communicatie gemaakt, met als bedoeling het eerder ad-hocbeleid van de voorbije jaren op papier te zetten. Daarbij werd een grondige analyse gemaakt van de uiteenlopende doelgroepen van het VFL en hoe die al dan niet efficiënt bereikt worden. Ook werden een aantal concrete doelstellingen (nieuwe huisstijl, nieuwe website voor binnenlandwerking en buitenlandpromotie, ...) en een stappenplan geformuleerd voor de komende jaren. In het voorjaar van 2016 wordt deze aanzet besproken door het VFL-bestuur, op 2015 heeft het plan nog geen impact.

Hieronder bespreken we de verschillende externe communicatiemiddelen waarop het VFL inzette in 2015. Het zwaartepunt lag daarbij - net zoals de vorige jaren - op communicatie via de websites (zowel VFL als auteurslezingen.be), thematische brochures en nieuwskranten voor de internationale promotie van onze literatuur en het jaarverslag.

6.1 ONLINE COMMUNICATIE

De online communicatie van het VFL spitst zich toe op de websites (vfl.be en auteurslezingen.be), sociale media (Facebook) en elektronische nieuwsbrieven.

6.1.1. Websites

— www.vfl.be

De Nederlandstalige website van het VFL maakt informatie beschikbaar over subsidieregelingen, over de deadlines voor die regelingen en over het VFL in het algemeen, kondigt literaire evenementen in binnen- en buitenland aan en rapporteert regelmatig over subsidietoekenningen en boeken die gerealiseerd worden met de steun van het VFL. Om bepaalde regelingen of activiteiten in de kijker te zetten, verschijnen geregeld nieuwsberichten op de VFL-website. Op de Engelstalige website wordt bovendien bericht over vertalingen uit het Nederlands en de activiteiten die het VFL opzet om Vlaamse literatuur internationaal te promoten.

De website werd in 2015 46.014 keer bezocht, gemiddeld 126 keer per dag. Er waren 30.956 gebruikers, van wie 11.175 terugkerende bezoekers, en 108.870 paginaweergaven. Per bezoek werden gemiddeld 2,37 pagina's bezocht en een sessie duurde gemiddeld 1 minuut en 47 seconden. Van alle bezoekers vond 22,4% rechtstreeks de weg naar www.vfl.be; 13,7% van de bezoekers kwam op de site terecht via een link op een andere website; 13% via een link op sociale media (waarvan 98,73% via Facebook); 50,9% vond de weg naar de site via een zoekmachine; 4% klikte door op een link in een e-mailbericht.

— www.auteurslezingen.be

De website www.auteurslezingen.be is in de eerste plaats een digitaal aanvraagloket, waarbij organisatoren voor een auteurslezing een subsidie kunnen aanvragen. Op de website staan profieltjes van alle auteurs die op de auteurslijst staan – en voor wie een subsidie mogelijk is – met alle nodige contactgegevens en informatie over het soort lezing of workshop die ze geven. Geregeld worden ook nieuwsberichten over auteurslezingen op de website geplaatst, bijvoorbeeld wanneer nieuwe namen aan de lijst worden toegevoegd of wanneer er een themabrochure is gemaakt om een bepaalde groep auteurs in de kijker te zetten (zie ook 6.3.6).

De website werd in 2015 41.005 keer bezocht, gemiddeld 112 keer per dag. Er waren 23.734 gebruikers, van wie 10.751 terugkerende bezoekers, en 157.995 paginaweergaven. Per bezoek werden gemiddeld 3,58 pagina's bezocht en een sessie duurde gemiddeld 3 minuten en 5 seconden. Van alle bezoekers vond 23,2% rechtstreeks de weg naar www.auteurslezingen.be; 22,8% van de bezoekers kwam op de site terecht via een link op een andere website; 1,6% via een link op sociale media; 52,3% vond de weg naar de site via een zoekmachine.

6.1.2 Facebook

Het VFL beheert vier Facebook-pagina's:

- **Vlaams Fonds voor de Letteren – 1.445 likes**
 - Deze Nederlandstalige pagina is vooral gericht op professionelen in de Nederlandstalige boekenwereld, van auteurs en illustratoren over uitgevers tot organisatoren van literaire manifestaties en pers. Berichten van op de Nederlandstalige VFL-website worden hier gedeeld, alsook boekennieuws dat gelinkt is aan het VFL-beleid, bijvoorbeeld als het gaat om een auteur die subsidie van het VFL heeft ontvangen.
- **Flemish Literature Fund – 4.659 likes**
 - Deze Engelstalige pagina richt zich vooral op een internationaal professioneel boekenvakpubliek. Berichten van op de Engelstalige VFL-website worden hier gedeeld, maar ook nieuwtjes over internationaal bekende Vlaamse auteurs, of auteurs die we internationaal willen helpen op de kaart te zetten. Andere mogelijke onderwerpen zijn recente vertalingen van Vlaamse auteurs, mooie internationale recensies van hun werk, fotoreportages van publishers tours, Engelstalige persartikels over de werking van het VFL of interviews met collega's, enzovoort.
- **Vertalershuis Antwerpen – 337 likes**
 - Deze Nederlandstalige pagina richt zich in de eerste plaats op vertalers uit het Nederlands. Maandelijks wordt een bericht gepost over de vertalers die in het Vertalershuis verblijven, aangevuld met (prijzen)nieuws over vertalers uit het Nederlands. We zetten er deadlines voor subsidieregelingen (bijvoorbeeld voor fragmentvertalingen) op, of berichten wanneer er nog een kamer in het Vertalershuis beschikbaar is in de nabije toekomst.
- **Auteurslezingen.be - 453 likes**
 - Deze Nederlandstalige pagina is bedoeld voor organisatoren van auteurslezingen en auteurs die auteurslezingen geven. Berichten van op www.auteurslezingen.be worden hier gedeeld, maar ook nieuws over auteurs die op de auteurslezingenlijst staan, aankondigingen van evenementen met auteurs, foto's van auteurslezingen die het VFL heeft ondersteund, enzovoort.

6.1.3 Elektronische nieuwsbrieven

Het VFL verstuurt drie soorten nieuwsbrieven:

- **Een Nederlandstalige nieuwsbrief**, rechtstreeks via de website www.vfl.be, die voornamelijk informeert over (deadlines voor) binnenlandse subsidieregelingen, projecten die het VFL ondersteunt of waarbij het VFL (een van de) initiatiefnemer(s) is, wie verblijft in het Vertalershuis Antwerpen, literaire evenementen in binnen- en buitenland, en over activiteiten of resultaten van de internationale promotie van Vlaamse literatuur door het VFL. In 2015 verstuurde het VFL 12 Nederlandstalige nieuwsbrieven.
- **Een Engelstalige nieuwsbrief**, rechtstreeks via de website www.vfl.be, met een buitenlands doelpubliek van vooral professionelen (uitgevers, festivalorganisatoren, enzovoort). Deze nieuwsbrief besteedt aandacht aan nieuws over Vlaamse auteurs en boeken (zoals belangrijke prijzen of internationale successen), maar bericht ook over activiteiten van het VFL op buitenlandse beurzen en festivals, over het Vertalershuis Antwerpen, over boeken die met steun van het VFL in vertaling verschenen, en over evenementen met Vlaamse auteurs in het buitenland. In 2015 verstuurde het VFL 5 Engelstalige nieuwsbrieven.
- **Nieuwsbrieven verstuurd om auteurslezingen te promoten**, in 2015 voor het eerst via Mailchimp. Er werden drie nieuwsbrieven verstuurd naar organisatoren van auteurslezingen, met als onderwerp:
 - Haal de wereld binnen met auteurslezingen van literaire vertalers (augustus en november)
 - Auteurs vertellen het verhaal van jonge vluchtelingen (augustus)
 - Auteurs brengen superdiverse kinderverhalen (december)

6.2 PERS

Het VFL koos er in 2015 voor om slechts sporadisch algemene persberichten te versturen. Er is immers regelmatig persoonlijk contact met journalisten gespecialiseerd in literatuur. Bovendien wordt vaker afgewogen of het niet efficiënter is een nieuwsbericht op de website te plaatsen (eventueel met een link op Facebook en/of via de elektronische nieuwsbrief). In 2015 werden deze 8 persberichten verspreid:

- 28 januari: Slam poetry van Limburg tot West-Vlaanderen
- 30 april: Non-fictieboek Mark Schaevers wint Gouden Boekenuil
- 8 mei: 112 auteurs ontvangen werkbeurs van VFL
- 18 mei: België gastland op de Marché de la Poésie 2015 (ook in het Frans verstuurd)
- 1 juli: Literaire canon bekendgemaakt (samen met de KANTL)
- 1 oktober Laura Watkinson en Donald Gardner winnen Vondel Translation Prize 2015 (samen met het Nederlands Letterenfonds)
- 16 oktober: Nooit eerder zoveel Duitse vertalingen in de pijplijn
- 18 december Nieuwe beheersovereenkomst VFL ondersteunt ambities Vlaamse letteren-sector

6.3 PUBLICATIES

Naast de online communicatie verschijnen jaarlijks ook papieren VFL-publicaties, die overigens ook online te consulteren zijn. In 2015 waren dat:

- **Jaarverslag 2014:** een van de belangrijkste en omvangrijkste publicaties van het VFL. Het jaarverslag biedt een gedetailleerd overzicht van de subsidietoekenningen, de gerealiseerde projecten, de lopende onderzoeken en alle initiatieven en inspanningen voor de promotie van de literatuur uit Vlaanderen in binnen- en buitenland. Het is erg uitgebreid, en dat is bewust. Het VFL streeft immers een maximale transparantie na. Het jaarverslag 2014 werd op 120 exemplaren gedrukt, en verzonden naar het kabinet-Gatz, VFL-commissie- en bestuursleden, leden van de Commissie Cultuur en belangrijke partners van het VFL.
→ BUDGET: € 3.860,60
- **Voorstel meerjarenplan 2016-2020:** In 2015 schreef het VFL, met input van de volledige boekensector, een voorstel tot meerjarenplan voor Vlaams minister van Cultuur Sven Gatz. Er werden 150 papieren exemplaren van dit boekje gedrukt, die werden verzonden naar het kabinet-Gatz, VFL-commissie- en bestuursleden, leden van de Commissie Cultuur en relevante spelers in de boekensector. Zie 5.1 voor meer informatie.
→ BUDGET: € 2.435,13
- **Auteursfiches en fragmentvertalingen buitenland:** Engelstalige fiches met alle informatie over Vlaamse boektitels die potentieel hebben om vertaald te worden, en fragmenten uit die titels, vertaald in het Engels door professionele vertalers. De fiches en fragmenten zijn bedoeld voor buitenlandse uitgevers, en worden in die zin ook op kleine oplage gedrukt, en beschikbaar gesteld op de website van het VFL. De fiches bevatten een synopsis van het boek, een biografie van de auteur en eventueel de illustrator, praktische informatie (formaat, aantal pagina's, oorspronkelijke titel en uitgever, enzovoort) en informatie over prijzen en verkochte rechten. Zie 6.3.1 voor een overzicht van de fiches en fragmentvertalingen per genre die in 2015 werden gemaakt en verspreid.
→ BUDGET: € 5.149,36
- **Brochure *Bookshelf Essentials 2*:** themabrochure over moderne Vlaamse prozaklassiekers. Geregeld stelt het buitenlandteam van het VFL themabrochures samen, om een bepaald (deel van een) genre of een thematiek in de Vlaamse literatuur onder de aandacht te brengen van internationale uitgevers. Eerder waren dat bijvoorbeeld (oudere) Vlaamse prozaklassiekers,

COMMUNICATIE

literatuur met als thema Wereldoorlog I of Vlaamse non-fictie. Zie 6.3.2 voor meer informatie.

→ BUDGET: € 5.040,43

- **Brochure *Haal de wereld binnen. Auteurslezingen van literaire vertalers***: themabrochure over literaire vertalers in het Nederlands. Geregeld stelt de medewerker Auteurslezingen een themabrochure samen om auteurs van een bepaald genre of een bepaalde discipline in de kijker te zetten. In 2015 waren dat de literaire vertalers. Zie 6.3.4 voor meer informatie.

→ BUDGET: € 2.224,22

- **Le journal de Kinky & Cosy**: Gelegenheidspublicatie. Dit Franstalige striptijdschrift werd gemaakt in functie van de tentoonstelling die het VFL in 2015 presenteerde (samen met het festival zelf en Le Lombard) op het internationale stripfestival van Angoulême. Zie 2.2.2.3 en 6.3.3 voor meer informatie.

→ BUDGET: € 17.484,59

- **News & Views**: enkele keren per jaar verschijnt een Engelstalige nieuwskrant, opnieuw met een internationaal publiek van professionelen als doelpubliek. In 2015 werd drie edities gemaakt, naaraanleiding van de Bologna, London en Frankfurt Book Fairs. Zie 6.3.5 voor meer informatie.

→ BUDGET: € 1.624,20

6.3.1 Informatiefiches buitenland

Voor **proza** werden in 2015 tien informatiefiches gemaakt. Van de meeste van deze titels werd ook een Engelse fragmentvertaling gemaakt, vaak in (ook financiële) samenwerking met de respectieve uitgeverij van de betrokken auteurs. Dit zijn de titels waarover het gaat:

- *Dertig dagen* van Annelies Verbeke
- *Drarrie in de nacht* van Fikry El Azzouzi
- *Monkey Business* van Jan Lauwereyns
- *De kunst van het crashen* van Peter Verhelst
- *Hotel Rozenstok* van Christophe Vekeman
- *Val* van Roderik Six
- *Wat alleen wij horen* van Saskia de Coster
- *Maan en zon* van Stefan Brijs
- *Cinderella* van Michael Bijnens
- *Jacht* van Elvis Peeters

Poëziepromotie maakte gebruik van kleine, monografische brochures in het Engels, Frans, Duits of Spaans. In 2015 werden geen nieuwe brochures meer gedrukt, maar werden wel fragmentvertalingen gemaakt en gepubliceerd op LyrikLine (zie ook 2.2.2.5) en bijdragen geschreven voor Poetry International Web (zie ook 2.2.2.5). Het gaat om vertalingen van en bijdragen over het werk van Maud Vanhauwaert, Albert Bontridder, Jan Mysjkin, Roland Jooris en Andy Fierens.

Voor **non-fictie** werden in 2015 de bestaande losse fiches alle in eenzelfde stramien gelay-out en aangevuld met fiches voor de volgende titels:

- *De Jihadkaravaan* van Alde'emeh Montasser en Pieter Stockmans
- *Illusies voor gevorderden* van Maarten Boudry
- *Dit is mijn hof* van Chris De Stoop
- *Borderline Times* van Dirk De Wachter
- *Het bedenkelijke. Over het obscene in de cultuur* van Stefan Hertmans
- *Autoriteit* van Paul Verhaeghe

In samenwerking met hun respectieve uitgevers werden fragmentvertalingen gemaakt van de boeken van Chris De Stoop, Dirk De Wachter, Stefan Hertmans en Paul Verhaeghe.

Voor **kinder- en jeugdliteratuur** werden een fragmentvertaling en auteursfiche gemaakt van Paard met laarzen van Jef Aerts en van Babel van Jan De Leeuw, en auteursfiches van Vallen van

Anne Provoost en Grensgangers van Aline Sax. In samenwerking met hun respectieve uitgevers werden fragmentvertalingen gemaakt van *Een mens is genoeg* van Els Beerten en van *Is liefde lastig?* van Reine De Pelseneer. Voor prentenboeken werden geen fiches of vertalingen gemaakt. Buitenlandse uitgevers laten zich meestal veeleer leiden door de illustraties in het boek dan door een synopsis van het verhaal. De oorspronkelijke uitgevers hebben daarbij vaak de gewoonte om meteen een Engelse vertaling van de tekst te maken, wat extra ondersteuning door het VFL hier overbodig maakt.

Voor **strips** geldt hetzelfde als voor prentenboeken. Het visuele karakter van dit genre maakt dat buitenlandse uitgevers zich in eerste plaats door de tekeningen of illustraties laten leiden. Daarbij komt het feit dat het werk van Vlaamse stripauteurs vaak snel in het Duits, Frans of het Engels worden vertaald. Daardoor kunnen andere internationale uitgevers het boek meestal integraal zelf lezen, waardoor een informatiefiche of fragmentvertaling overbodig wordt.

6.3.2 Brochure Bookshelf Essentials 2

Op de London Book Fair presenteerde het VFL deel twee van de brochure Bookshelf Essentials. Nadat deel één 22 oudere prozaklassiekers in de verf zette, zoomt deel twee in op hedendaagse prozaklassiekers, geschreven tussen 1984 en nu, van Brief aan Boudewijn van Walter van den Broeck tot Oorlog en terpentijn van Stefan Hertmans. Volgende titels werden in de brochure opgenomen:

- *Brief aan Boudewijn* van Walter van den Broeck
- *De vermaledijde vaders* van Monika van Paemel
- *De man die werk vond* van Herman Brusselmans
- *De hoed van tante Jeannot* van Eric de Kuyper
- *Wit is altijd schoon* van Leo Pleysier
- *Het verkoolde alfabet* van Paul de Wispelaere
- *Kerst en andere liefdesverhalen* van Kristien Hemmerechts
- *High Key* van Pol Hoste
- *Tongkat* van Peter Verhelst
- *De plaag* van David Van Reybrouck
- *Slaap!* van Annelies Verbeke
- *Omega minor* van Paul Verhaeghen
- *Het onverwachte antwoord* van Patricia de Martelaere
- *De engelenmaker* van Stefan Brijs
- *De helaasheid der dingen* van Dimitri Verhulst
- *Godenslaap* van Erwin Mortier
- *De bewaker* van Peter Terrin
- *Sprakeloos* van Tom Lanoye
- *De maagd Marino* van Yves Petry
- *Oorlog en terpentijn* van Stefan Hertmans

De twintig titels die werden geselecteerd, toegelicht en gesitueerd, worden elk aangeprezen door nationale en internationale professionals, onder wie gerenommeerde uitgevers en vertalers, maar ook Vlaams minister van Cultuur Sven Gatz. Hun aanbeveling maakt deze selectie extra bijzonder. Zo vergelijken ze onze auteurs bijvoorbeeld met toppers als Proust (Eric de Kuyper, Erwin Mortier), Kafka (Annelies Verbeke, Peter Terrin), W.G. Sebald (Stefan Hertmans) en Richard Powers (Paul Verhaeghen).

Het hoofddoel van de brochure is om buitenlandse uitgevers te informeren welke Vlaamse klassiekers vandaag nog interessant kunnen zijn om te vertalen voor een buitenlands lezerspubliek. De brochure werd en wordt op internationale vakbeurzen aan geïnteresseerden uitgedeeld, en is ook op de website van het VFL te vinden.

6.3.3. Le journal de Kinky & Cosy

Ter gelegenheid van de première van *The Kinky & Cosy Experience* in Angoulême 2015 werd een tijdschrift in elkaar gestoken: het zogenaamd vijfhonderdste nummer van het 'legendarische' magazine *Le journal de Kinky & Cosy*, 'de Vlaamse tegenhanger van Spirou' (Zie ook 2.2.2.3). Nix, curator van de expo, verzorgde samen met Toon Horsten, onder meer ook hoofdredacteur van *Stripgids*, de

hoofdredactie. Fred Felder en Daniel Cunin vertaalden in het Frans. Op de eerste dag van het festival werd het op liefst 50.000 exemplaren verdeeld door de krant Charente Libre. Twaalf Vlaamse stripauteurs en scenaristen werkten mee aan het tijdschrift:

- Serge Baeken (verstripping van de inleiding door directeur Koen Van Bockstal);
- Nix (interview en diverse *Kinky & Cosy* en andere strips);
- David Van Baelen (*The Kinky & Cosy Observer*);
- Simon Spruyt (*Rostov*);
- Reinhart (*Hunker Bunker*);
- Peter Moerenhout en Charlotte Dumortier (*Petit Pétasses*);
- Ben De Wever (*Harry*);
- Bart Schoofs (*Victor & Verbiest*);
- Floris (*Capitaine Anchois*);
- Judith Vanistendael (*Inner self*);
- Cromheecke & Letzer (*Plunk*)

6.3.4. Inspiratiebrochure auteurslezingen literaire vertalers

Het VFL zorgt naast financiële ondersteuning en bemiddeling voor auteurslezingen, ook voor promotie en aandacht voor auteurslezingen. Dit jaar zette het VFL in op auteurslezingen van literaire vertalers. Literaire vertalers komen vaak onterecht in de vergetelheid terecht. Nochtans zou zonder hen voor het gros van de lezers de schatkamer van de literatuur ophouden aan de landsgrenzen.

In de brochure Haal de wereld binnen – auteurslezingen van literaire vertalers inspireren we organisatoren van auteurslezingen met lezingen van vertalers over diverse werken uit de wereldliteratuur. De brochure presenteert 18 vertalers die uit het Japans, Chinees, Latijn, Grieks, Italiaans, Frans, Spaans, Duits, Engels, Pools of Portugees in het Nederlands vertalen. Onder meer Patrick Lateur, Els Snick, Luk Van Haute en Marijke Arijs stellen hun werk en lezingen voor.

De themabrochure werd digitaal aan meer dan 3.500 organisatoren (scholen, bibliotheken, sociale en culturele verenigingen) bezorgd. Alle bibliotheken en sociaal-culturele koepels ontvingen bovendien een papieren exemplaar met de post. De brochure is integraal online raadpleegbaar. In de periode na het verspreiden van de brochure was een duidelijke stijging merkbaar van het aantal boekingen voor lezingen van literaire vertalers.

6.3.5 News & Views

Het nieuwskrantje *News & Views* brengt buitenlandse uitgevers en andere contacten in een aantrekkelijke vormgeving korte berichten over nieuwe literatuur uit Vlaanderen. Het informeert over publicaties met een potentieel in het buitenland, over realisaties die tot stand kwamen met steun van het VFL en over beleidsopties die het VFL neemt. Het krantje verschijnt in 'specials' naar aanleiding van de belangrijkste boekenbeurzen. Hieronder een overzicht van de artikels in de drie edities van 2015.

Bologna Book Fair Special 2015

- 'A great deal has happened since we last took Frankfurt by storm'
- Four Dutch-language titles nominated for Deutscher Jugendliteraturpreis
- Postcards announce guest of honour Frankfurt 2016
- Carll Cneut continues to excel and reinvent himself
- What does the FLF do for foreign publishers?
- German publishers out and about in Flanders and the Netherlands
- Indian children read Flemish picture books
- Recent translations published with FLF support

London Book Fair Special 2015

- 'A great deal has happened since we last took Frankfurt by storm'
- New voice: Fikry El Azzouzi
- *Kinky & Cosy* in Angoulême: hilarious from beginning to end
- What does the FLF do for foreign publishers?
- 'Organ Man' by Mark Schaevers shortlisted for major award
- Twenty 'bookshelf essentials' that will snap at your heels

- Recent translations published with FLF support

Frankfurt Book Fair Special 2015

- Top illustrator Carll Cneut wins Flemish literary award
- Poets from Flanders in Paris
- New publisher Polis focuses on 'the curious reader'
- Anton Van Hertbruggen wins Silver Medal in the US
- Flanders & The Netherlands Guest Of Honour
- Connected by the North Sea
- Interest in classic authors
- Prize-winning children's books
- New comics magazine
- Spotlight on nonfiction from Flanders
- In the picture: Timeline by Peter Goes
- Recent translations published with FLF support

7 UITDAGINGEN VOOR 2016

Los van de normale werking van het VFL, vastgelegd in het oprichtingsdecreet, en in opvolging van de nieuwe beheersovereenkomst 2016-2020 met de Vlaamse overheid, werden de volgende prioriteiten vastgelegd en goedgekeurd door het VFL-bestuur. Er wordt daarbij een onderscheid gemaakt tussen belangrijke interne, beleidsmatige en externe prioriteiten.

7.1 INTERNE PRIORITEITEN

7.1.1 Huis van de Letteren

De huidige huisvesting van het VFL stoot al een tijdje tegen de grenzen van het haalbare en wenselijke. De rol van katalysator of bemiddelaar in het boeken- en letterenveld zorgt voor een exponentiële aangroei van het aantal vergaderingen en overlegondes, die nog slechts met moeite in de beschikbare ruimtes kunnen doorgaan. Ook de verdere aangroei van medewerkers stelt ons voor een logistiek probleem. Bij Iedereen Leest, de belangrijkste organisatie voor leesbevordering, stelt zich een vergelijkbare problematiek.

In de nieuwe beheersovereenkomst met de Vlaamse overheid lezen we op pagina 3:

'In het kader van het geïntegreerd letterenbeleid biedt een gezamenlijke huisvesting van het VFL en Iedereen Leest (en eventueel andere organisaties) in een nieuw 'Huis van de Letteren' een bijkomende kans tot afstemming en samenwerking aan gemeenschappelijke doelstellingen. Het VFL en Iedereen Leest realiseren dit – binnen de perken van de daartoe in de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap ingeschreven kredieten – in 2017 of 2018.'

- **DOELSTELLING 1:** EEN GROOT EN GEZAMENLIJK LETTERENHUIS ALS ONTMOETINGSPLEK VOOR DE SECTOR, MET SEMIPUBLIEK KARAKTER, IS DE PERFECTE BELICHAMING VAN HET GEÏNTEGREERDE LETTERENBELEID. HET HUIS MOET TOELATEN OM VEEL MEER FACILITEREND TE WERKEN. BOVENDIEN MOET HET DE SAMENWERKING BEVORDEREN TUSSEN BELANGRIJKE PARTNERS DOOR MEER INFORMEEL CONTACT, OVERLEG EN SAMENWERKINGSPROJECTEN ROND GEMEENSCHAPPELIJKE DOELSTELLINGEN.
- **DOELSTELLING 2:** EEN GEZAMENLIJK HUIS VAN DE LETTEREN ZOU IDEALITER OP TERMIJN OOK KOSTENBESPAREND KUNNEN WERKEN OF MINSTENS DE SYNERGIE TUSSEN DE SAMENWONENDE ORGANISATIES BEVORDEREN. WE WILLEN KANSSEN BENUTTEN OM INFRASTRUCTUUR, LOGISTIEK, NUTSVoorzieningen en faciliteiten samen aan te kopen en het gebruik ervan te delen.

7.1.2 Communicatiebeleid

Het VFL heeft in zijn 15 jaar lange geschiedenis een aantal belangrijke fases doorlopen. De eerste prioriteit was het opzetten en uitbouwen van een degelijk, betrouwbaar en transparant binnenlandbeleid, vergelijkbaar met zusterletterenfondsen in Nederland en andere Europese landen. In een volgende fase werd het buitenlandbeleid op een voorzichtige en pragmatische wijze uitgebouwd. Een beleidsmatige aanpak van dat buitenlandbeleid werd in 2014 door het VFL-bestuur goedgekeurd en wordt nu in fases en volgens de budgettaire mogelijkheden verder uitgerold. Daarnaast ontwikkelde het VFL zelf steeds meer activiteiten en samenwerkingen, die zich stapsgewijs vertaalden in een visie op en een methodiek van een geïntegreerd letterenbeleid en het opnemen van de secretariaatsrol van het BoekenOverleg. Een van de blijvende lacunes bij het VFL is een duurzame oplossing rond communicatie.

Hoewel de buitenwereld ervaart dat het VFL een goed en helder communicatiebeleid voert, is de interne realiteit toch minder evident. Het blijft een te versnipperd takenpakket van meerdere teamleden. In 2015 werd een teamlid deeltijds verantwoordelijk voor de aansturing van alle communicatie, maar dit slechts als onderdeel van een verder uitgebreid takenpakket. Een door het VFL-bestuur besproken en goedgekeurde beleidsvisie met de nodige financiële middelen en een stappenplan dringen zich op.

- **DOELSTELLING:** EEN HELDER COMMUNICATIEBELEID OP MAAT VAN DE ORGANISATIE EN HAAR VELE DIVERSE DOELGROEPEN EN PARTNERS MET VAAK VERSCHILLENDE BELANGEN EN VERWACHTINGEN.

UITDAGINGEN VOOR 2016

7.2 BELEIDSMATIGE PRIORITEITEN

7.2.1 Non-fictiebeleid

Het VFL ondersteunt van bij zijn oprichting een heel divers gamma aan genres. Daarbij gaat het om fictie, poëzie, essayistiek, theaterteksten, kinder- en jeugdliteratuur, prentenboeken, strips en vertaalde literatuur. Alleen op het vlak van non-fictie is er door een gebrek aan financiële beleidsruimte tot 2016 nooit een duurzame vorm van ondersteuning geweest. De enige uitzonderingen daarop werden gevormd door het genre essayistiek en de beperkte mogelijkheid om een werkbeurs aan te vragen voor literaire biografieën of biografieën van algemeen cultureel belang.

In de nieuwe beheersovereenkomst met de Vlaamse overheid lezen we op pagina 3 bij paragraaf 2, puntje h: *'uitbouwen van een volwaardig ondersteuningsbeleid voor non-fictie'*.

- **DOELSTELLING:** HET INVOEREN EN ONTWIKKELEN VAN EEN DUURZAAM **NON-FICTIEBELEID** OP BASIS VAN HELLERE CRITERIA EN REGLEMENTERING, VOLLEDIG NAAR ANALOGIE MET ALLE ANDERE DOOR HET VFL VOLWAARDIG ONDERSTEUNDE GENRES.

7.2.2 Veranderende opdracht van de provincies

In de beheersovereenkomst met de Vlaamse overheid lezen we op pagina 4, art.7 §8:

'In het kader van de interne Vlaamse staatshervorming is het de bedoeling dat de provincies vanaf 2017 geen persoonsgebonden taken meer uitoefenen. De provinciale instellingen, taken en bevoegdheden zullen desgevallend worden overgeheveld naar het lokale of het Vlaamse niveau. De provinciale instellingen, taken en bevoegdheden binnen het letteren- en het leesbevorderingsbeleid kunnen daarbij geïntegreerd worden in de werking van het VFL. De exacte invulling en modaliteiten van die additionele opdrachten zullen desgevallend voorwerp uitmaken van een aparte overeenkomst, die als addendum bij deze beheersovereenkomst kan worden gevoegd.'

Om dit alles in goede banen te leiden zullen we in 2016 de nodige voorbereidende gesprekken voeren met het kabinet van Vlaams minister van Cultuur Sven Gatz en in een later stadium ook met bepaalde betrokken provincies en instellingen.

- **DOELSTELLING:** HET MAXIMAAL VRIJWAREN VOOR EN INPASSEN IN DE DOELSTELLINGEN VAN HET GEÏNTEGREERD LETTERENBELEID EN DE AMBITIES GEFORMULEERD IN HET MEERJARENPLAN VAN HET VFL EN DE BEHEERSOVEREENKOMST MET DE VLAAMSE OVERHEID VAN DE PROVINCIALE SUBSIDIES EN WERKINGSMIDDELEN VOOR LETTEREN, LITERAIRE PRIJZEN EN LEESBEVORDERING.

7.2.3 Verdere integratie van letteren en middenveld

In de vorige beleidsperiode werd door Vlaams minister van Cultuur Joke Schauvliege een eerste grote beweging naar een meer geïntegreerd letterenbeleid ingezet. Zowat alle belangrijke literaire organisaties worden nu gefinancierd vanuit het VFL en opereren binnen het kader van een meerjarige beheersovereenkomst. Naast het vroeger toegevoegde Vertalershuis kwamen ook de binnen- en buitenlandse residentiewerking onder de vleugels van het VFL. Tot slot kreeg het VFL ook de secretariaatsfunctie van het BoekenOverleg en de belangrijke taak van leesbevordering toebedeeld.

In de volgende beleidsperiode (2016-2020) zal deze beweging tot een meer inhoudelijke afstemming en samenwerking verder worden verfijnd vanuit gedeelde doelstellingen, focuspunten en objectieven.

Hoewel het VFL niet de bedoeling heeft om zich met de operationele keuzes van de betreffende organisaties of manifestaties te bemoeien, wil het wel nadrukkelijk meer aansturen en stimuleren op de hoofdlijnen en belangrijke aandachtspunten.

Grote aandacht moet daarbij gaan naar het verder operationaliseren en het leren samenwerken van de vele diverse spelers. Daarbij hoort vooral openlijk het gesprek aangaan over duidelijke kerntaken, complementariteit, doelstellingen en prioriteiten en de afbakening van het takenpakket. Daarnaast moeten we blijvend aandacht opbrengen voor de mogelijkheid dat de ondersteuning van bestaande organisaties de noodzakelijke en wenselijke dynamiek van het literaire middenveld in de

weg staat en onmogelijk maakt. Het verdient daarbij ook aanbeveling om zoveel mogelijk inhoudelijke overlapping en/of duplicatie van bestaande concepten te vermijden.

Daarnaast stelt de beheersovereenkomst met de Vlaamse overheid op p.4, Art.7 §5:

‘Binnen het kader van die afstemming en samenwerking van andere organisaties die actief zijn op vlak van letteren, en al dan niet ondersteund worden door de Vlaamse Gemeenschap, zal onder meer ook worden onderzocht of er in nauw overleg met de Koninklijke Academie voor Taal- en Letterkunde (KANTL) een traject kan worden opgestart met als doel een verregaande structurele samenwerking. Het uitgangspunt hierbij is om bepaalde activiteiten / structuren van en binnen de huidige KANTL omwille van hun specifieke positie en knowhow, een actiever rol toe te bedelen in het geïntegreerd letterenbeleid.’

- **DOELSTELLING 1:** VIA HECHTERE SAMENWERKING BINNEN HET LETTERENVELD WERKEN AAN EEN NOG BETER AFGESTEMD EN GEÏNTEGREERD LETTERENBELEID IN FUNCTIE VAN GEMEENSCHAPPELIJKE DOELSTELLINGEN.
- **DOELSTELLING 2:** EEN VERREGAANDE STRUCTURELE SAMENWERKING MET DE KANTL REALISEREN VIA EEN ACTIEVERE ROL VAN DIE ORGANISATIE IN EEN GEÏNTEGREERD LETTERENBELEID.

7.2.4 Duurzaam geïntegreerd tijdschriftenbeleid

In 2015 heeft het VFL in samenwerking met de afdeling Kunsten en de afdeling Erfgoed meegewerkt aan diverse gesprekken op het kabinet van Vlaams minister van Cultuur Sven Gatz rond de *Toekomstpaden voor de Vlaamse culturele, literaire en erfgoed-tijdschriften*. Die gesprekken zijn gebaseerd op de gelijknamige studie door de Antwerp Management School en hadden tot doel om een zo goed mogelijke afstemming met de algemeen culturele en erfgoedtijdschriften te realiseren.

- **DOELSTELLING 1:** REALISEREN VAN EEN DUURZAAM GEÏNTEGREERD TIJDSCHRIFTENBELEID VOOR ZOWEL CULTURELE, LITERAIRE ALS ERFGOEDTIJDSCHRIFTEN BINNEN EEN VLAAMSE CONTEXT.
- **DOELSTELLING 2:** ANTWOORD BIJEN AAN DIVERSE LOGISTIEKE, ADMINISTRATIEVE PROBLEMEN EN UITDAGINGEN IN VERBAND MET HET DAGELIJKS BEHEER VAN TIJDSCHRIFTEN VIA EEN GEZAMENLIJK PLATFORM.

7.2.5 Armoede en de superdiverse samenleving

In de beheersovereenkomst 2012-2015 van het VFL werd voor het eerst nadrukkelijk aandacht gevraagd voor algemeen maatschappelijke thema's als armoede en interculturaliteit. Ook in het addendum op de beheersovereenkomst met de Vlaamse overheid, dat betrekking had op de wens tot nauwere samenwerking met Stichting Lezen (nu Iedereen Leest), werden uitdrukkelijk deze twee thema's naar voor geschoven als prioritaire aandachts- en werkpunten voor beide organisaties. Sindsdien heeft het VFL een stafmedewerker in dienst die deeltijds specifiek met deze thematiek bezig is.

In de nieuwe beheersovereenkomst met de Vlaamse overheid staat het volgende onder artikel 8 §4:

‘De meer algemene maatschappelijke ontwikkelingen, zowel op het vlak van welzijn als van diversiteit in de meest brede zin van het woord, zijn voor het VFL een inspiratiebron én een uitdaging om de letteren maatschappelijk breder te verankeren en een grote dynamiek en draagvlak te bezorgen. (Kans)armoedebestrijding, kinderrechten, maatschappelijke participatie en een inclusieve benadering van doelgroepen binnen alle bestaande VFL-subsidielijnen zijn daarbij aandachtspunten.’

- **DOELSTELLING 1:** HET VFL LEVERT VANUIT ZIJN SPECIFIEKE PLAATS IN HET LETTERENVELD EEN DUIDELIJKE EN CONCRETE BIJDRAGE TOT MAATSCHAPPELIJK BELANGRIJKE THEMA'S ALS ARMOEDE EN DIVERSITEIT IN DE BREDE ZIN VAN HET WOORD.
- **DOELSTELLING 2:** HET VFL STREEFT EEN BREDE MAATSCHAPPELIJKE VERANKERING, EEN GROTE DYNAMIEK EN DRAAGVLAK VOOR DE LETTEREN NA, REKENING HOUDEND MET KANSEN- EN DOELGROEPEN.

7.3 EXTERNE PRIORITEITEN

7.3.1 Succesvol Vlaams-Nederlands gastlandschap

In 2014 hebben de Vlaamse en Nederlandse regering een contract ondertekend met de directie van de Frankfurter Buchmesse om in oktober 2016 gemeenschappelijk op te treden als gastland. De volledige verantwoordelijkheid voor de operationalisering en realisatie van dit gastlandschap werd toevertrouwd aan de beide het Nederlands Letterenfonds en het VFL. De strategische, inhoudelijke en operationele hoofdlijnen zijn uitgebreid beschreven en vastgelegd in het bid book en vormen de onderliggende verantwoording voor dit gastlandschap. Daarnaast hebben beide letterenfonds ook een samenwerkingsconvenant afgesloten waarin heldere werkafspraken zijn gemaakt over de samenstelling van het Frankfurtteam, de financiële verantwoordelijkheden en de diverse beslissingsstructuren.

- **DOELSTELLING 1:** ER IS EEN TOENAME VAN HET AANTAL VERTALINGEN IN HET DUIJS EN HET AANTAL VERTALINGEN IN ANDERE TALEN, VERSPREID OVER ALLE GENRES (FICTIE, POËZIE, THEATER, KINDER- EN JEUGDLITERAATUUR, NON-FICTIE EN STRIPS).
- **DOELSTELLING 2:** HET GASTLANDSCHAP FOCUST OP DE BREDERE CULTUUR VAN VLAANDEREN EN NEDERLAND (ANDERE KUNSTDICIPLINES) EN ZIET LITERAATUUR NADRUKKELIJK ALS EEN ONDERDEEL VAN CULTUUR.
- **DOELSTELLING 3:** DE MOGELIJKHEDEN EN DE KRUIJBESTUIVING VAN DE CREATIEVE INDUSTRIEËN WORDEN GEPRESENTEERD VANUIT 'THE ART OF STORYTELLING'.
- **DOELSTELLING 4:** HET GASTLANDSCHAP STAAT NIET LOS VAN DE MARKT OF DE ECONOMISCHE REALITEIT EN DRAAGT BIJ AAN EEN POSITIEVE BEELDVORMING VAN ONZE REGIO VIA CULTURELE EN ECONOMISCHE DIPLOMATIE.

7.3.2 Opvolging Frankfurter Buchmesse en samenwerking met Nederland

Na afloop van het Vlaams-Nederlands gastlandschap in oktober 2016 zal de opvolging van de resultaten nog lang doorwerken. Enerzijds zal de afhandeling van alle Duitse vertalingen en de nauwere relatie met het Duitse uitgeverysvak speciale aandacht vragen van het buitenlandteam. Anderzijds mag ook worden verwacht dat dit gastlandschap een sterk verhoogde belangstelling van uitgevers uit andere, grote taalgroepen als het Engels, Frans en Spaans (naast tal van andere talen) zal teweegbrengen. In de jaren na 2016 moeten we daarom ook consequent verder bouwen op die opportuniteit, om het momentum – ook en vooral – naar de rest van de wereld zo lang mogelijk te laten duren.

Daarnaast zal de samenwerking met het Nederlands Letterenfonds in functie van het gastlandschap worden geanalyseerd, en zullen sterktes en zwaktes in de aanpak van dit ambitieuze project worden benoemd. De sterktes kunnen we samen verder systematisch uitbouwen en de zwaktes of de lacunes moeten aandachtig worden ontleed en bijgestuurd of geredieerd in de toekomst.

- **DOELSTELLING 1:** HET POSITIEVE IMAGO VAN EN DE AANDACHT VOOR NEDERLANDSTALIGE LITERAATUUR ZO LANG MOGELIJK VERLENGEN IN EEN INTERNATIONALE CONTEXT.
- **DOELSTELLING 2:** VERSTERKTE SAMENWERKING MET NEDERLAND REALISEREN VANUIT HET LEERPROCES VAN HET GASTLANDSCHAP.

7.3.3 Beleidsdomeinoverschrijdend leesbevorderingsbeleid

In het regeerakkoord van de nieuwe Vlaamse Regering en de algemene beleidsnota van minister Vlaams van Cultuur Sven Gatz staat het beleidsdomeinoverschrijdend leesbevorderingsbeleid ingeschreven als een belangrijke prioriteit. In een geïntegreerd letterenbeleid verwacht hij van iedereen Leest een voortrekkersrol inzake de coördinatie van een breed gedragen, vernieuwend beleid rond leesbevordering dat de volledige bevolking ten goede komt.

In de beheersovereenkomst met de Vlaamse overheid staat onder artikel 7, §2:

'Het VFL is in het kader van een geïntegreerd letterenbeleid ook verantwoordelijk voor leesbevordering. Die opdracht wordt ingevuld door:

- a. De structurele ondersteuning van een organisatie, specifiek voor leesbevordering (Iedereen Leest)
- b. Het verlenen van projectsubsidies aan projecten die een grote voorbeeldfunctie en bovenregionaal karakter hebben
- c. Een diversiteitsbeleid mbt leesbevordering in functie van diverse kansengroepen (Iedereen Leest)
- d. Bewaken en stimuleren van een breed gedragen beleidsdomein overschrijdend leesbevorderingsbeleid ism departementen Onderwijs, Jeugd, Media en Welzijn. De uitwerking en implementatie is een kerntaak van de structureel ondersteunde organisatie (Iedereen Leest).'

- **DOELSTELLING 1:** EEN RESULTAATSGERICHT LEESBEVORDERINGSBELEID DAT BREED GEDRAGEN WORDT DOOR DE PARTNERS VAN HET BOEKENOVERLEG EN DE VOLLEDIGE BEVOLKING TEN GOEDE KOMT MET SPECIFIEKE AANDACHT VOOR KANSEN- EN DOELGROEPEN.
- **DOELSTELLING 2:** DE REALISATIE EN INVOERING VAN EEN BELEIDSDOMEINOVERSCHRIJDEND LEESBEVORDERINGSBELEID MET CONCRETE SAMENWERKING TUSSEN DE BELEIDSDOMEINEN CULTUUR, ONDERWIJS, INNOVATIE, WELZIJN EN ECONOMIE.

7.3.4 Voortzetten initiatieven canon

Het VFL heeft aan de KANTL gevraagd om te werken aan een dynamische canon van de Nederlandstalige literatuur vanuit Vlaams perspectief. Die opdracht past in het geïntegreerde letterenbeleid van de Vlaamse overheid en in een ruimere visie op leesbevordering en erfgoedbeleid. De beheersovereenkomst met de Vlaamse overheid zegt daarover onder artikel 5, §2:

'De operationele doelen en taken van het VFL zijn :
... I. het verder opvolgen en blijvend dynamiseren van de Vlaamse Literaire Canon'

- **DOELSTELLING:** DE CANON MAAKT DUIDELIJK WELKE TEKSTEN DOOR HET LITERAIRE VELD IN VLAANDEREN ALS ESSENTIËLE NEDERLANDSTALIGE LITERATUUR WORDEN BESCHOUWD EN MOET EEN NUTTIG INSTRUMENT WORDEN VOOR HET ONDERWIJS, DE OVERHEID, DE UITGEVERIJEN EN HET BREDE LEZERSPUBLIEK.

BIJLAGE 1: SAMENSTELLING VFL-BESTUUR EN ANDERE ORGANEN

De functie en de werking van het bestuur en de commissies staan toegelicht in hoofdstuk 1 van dit jaarverslag. Een korte biografie van elk commissielid staat op de website van het VFL.

VFL-BESTUUR

Voorzitter: Jos Geysels

Ondervoorzitter: Rita De Graeve

Leden: Geertrui Daem, Martine de Clercq*, Dirk De Geest (voorzitter van Beslissingscollege/adviseerend), Johan de Koning, Christine Depuydt (vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering), Geert Lernout, An Renard, Joachim Pohlmann*, Jan Renders, Annick Schramme, Vincent Stuer*, Peter Theunynck, Koen Van Bockstal (directeur/adviseerend), Rik Vandecaveye

DAGELIJKS BESTUUR

Voorzitter: Jos Geysels

Leden: Rita De Graeve, Koen Van Bockstal (directeur/adviseerend), Rik Vandecaveye

ADVIESCOMMISSIES

Adviescommissie Proza

- Voorzitter: Willem Bongers-Dek
- Leden: Marijke Arijns*, Toon Horsten*, Britt Kennis, Bert Van Raemdonck

Adviescommissie Poëzie en Essay

- Voorzitter: Elke Brems
- Leden: Anneleen De Coux, Jeroen Dera, Laurens Ham, Sarah Posman*

Adviescommissie Kinder- en Jeugdliteratuur

- Voorzitter: Lien Fret
- Leden: Patrick Jordens*, Aline Sax, Iris Vansteelandt, Geert Vervaeke

Adviescommissie Theater

- Voorzitter: Patrick Allegaert
- Leden: Peter Anthonissen, Tuur Devens, Erwin Jans*, Elsemieke Scholte

Adviescommissie Strips

- Voorzitter: Gert Meesters
- Leden: Serge Baeken, Michel De Dobbeleer, Ann Jossart*, Gert Jan Pos

Adviescommissie Tijdschriften

- Voorzitter: Hilde Keteleer
- Leden: Hans Cottyn, Barbara Delft, Patrick Lateur, Tom Van Imschoot

Adviescommissie Literaire Manifestaties en Organisaties

- Voorzitter: Paul Hermans
- Leden: Martine Balcer, Carolina Maciel de França*, Lieve Peeters, Marc Reugebrink, Peter Van den Eede, Martine Vandermaes

Adviescommissie Vertalingen in het Nederlands

- Voorzitter: Jeanne Holierhoek
- Leden: Inge Arteel, David Colmer*, July De Wilde, Vincent Hunink (tot en met mei 2015)

Adviescommissie Auteurslezingen

- Voorzitter: Luk Van Haute
- Leden: Marleen Lippens, Joseph Pearce, Ann Schatteman, Geert Swaenepoel

Adviescommissie Letteren en Samenleving

- Voorzitter: Michael De Cock

* is nieuw in 2015

BIJLAGEN

- **Leden:** Fikry El Azzouzi, Marja Hermans, Hai-Chay Jiang, Birsen Taspinar, Tania Van Acker, Frederika Van Wing

BESLISSINGSCOLLEGE

Voorzitter: Dirk De Geest

Leden: de voorzitters van de tien adviescommissies

BEROEPSCOMMISSIE

Voorzitter: Vanessa Joosen

Leden: Erwin Penning, Michel Price, Dirk Slagmolen, Ingrid Vander Veken

BIJLAGE 2: ORGANIGRAM VFL-TEAM

Het VFL-team telde eind 2015 17 collega's en 15,7 voltijdse equivalenten (inclusief de medewerkers voor Frankfurt 2016). De werking van het team wordt intern opgedeeld in een algemene cel, een cel binnenland, een cel buitenland en een cel Frankfurt 2016. Sommige collega's vervullen taken in verschillende cellen, wat duidelijk wordt in de tabel hieronder.

Algemeen		100%	Koen Van Bockstal	Directie	
		80%	Karolien Verguts*	Secretariaat	
		100%	Koen De Smedt	Financieel beheer en IT	
		40%	Els Aerts	Coördinator communicatie	
		20%	Lara Rogiers	Verantwoordelijke databanken, website	
		20%	Jo Michiels	Ondersteuning communicatie	
	Binnenland	Coördinatie	20%	Lara Rogiers	Coördinator binnenland
Staf		60%	Lara Rogiers	Theater, poëzie en essay, literaire manifestaties en organisaties, vertalingen in het Nederlands	
		50%	Michiel Scharpé	Proza, debuterende auteurs	
		100%	Noemi De Clercq	Illustratie, kinder- en jeugdliteratuur, strips, literaire tijdschriften, leesbevordering, productiesubsidies uitgevers, interculturaliteit en armoedebestrijding, BoekenOverleg	
		100%	Marieke Roels	Auteurslezingen	
Ondersteuning		80%	Anja Goyens	Dossiermedewerker binnenland	
		40%	Georgia De Winter	Dossiermedewerker binnenland en buitenland	
		20%	Jo Michiels	Ondersteunend medewerker	
		Buitenland	Coördinatie	30%	Els Aerts
Staf			30%	Els Aerts	Promotie strips
	100%		Elise Vanoosthuysse	Promotie proza en prentenboeken	
	50%		Michiel Scharpé	Promotie proza	
Ondersteuning	100%		Patrick Peeters	Promotie poëzie, theater en non-fictie	
	40%		Lien Devos	Promotie jeugdliteratuur in het buitenland	
	60%		Lien Devos	Project- en dossiermedewerker buitenland	
	100%		Karen Thys	Dossiermedewerker buitenland, Vertalershuis	
	10%		Georgia De Winter	Dossiermedewerker	
	20%		Jo Michiels	Ondersteunend medewerker	
Frankfurt 2016		100%	Ine Pisters	Coördinator projecten	
		100%	Sonja Peters	Coördinator communicatie	

* werd in de periode november-december 2015 vervangen door Nanne de Viet

BIJLAGE 3: REALISATIES 2015

Bijna dagelijks verschijnt er een boek of gaat er een theaterstuk in première dat het VFL heeft ondersteund. Hier volgt een overzicht van in 2015 verschenen of opgevoerde werken die mee dankzij de financiële steun of bemiddeling van het VFL tot stand zijn gekomen.

Werkbeurzen voor literaire auteurs

Proza

- Michael Bijnens *Cinderella* (Atlas Contact)
- Saskia de Coster *Wat alleen wij horen* (Prometheus)
- Joris Note *Van de wereld* (De Bezige Bij)
- Elvis Peeters *Jacht* (Uitgeverij Vrijdag)
- Yves Petry *Liefde bij wijze van spreken* (De Bezige Bij)
- Hilde Vandermeeren *Stille grond* (Uitgeverij Q)
- Willem Van Zadelhoff *De nachten van Hofman* (Atlas Contact)
- Annelies Verbeke *Dertig dagen* (De Geus)

Poëzie

- Paul Claes *Ziel van mijn ziel* (De Bezige Bij)
- Jess De Gruyter *Zo meteen gaat deze kogel een hoop rotzooi aanrichten* (Het Balanseer)
- Annemarie Estor *Dit is geen theater meer* (Wereldbibliotheek)
- Luuk Gruwez *De eindelozen* (De Arbeiderspers)
- Luuk Gruwez *Garderobe. Een keuze uit zijn gedichten* (De Arbeiderspers)
- Maarten Inghels *Nieuwe rituelen* (De Bezige Bij)
- Bart Meuleman *Mijn soort muziek* (Querido)
- Elvis Peeters *Nu* (Voetnoot)
- Max Temmerman *Zondag acht dagen* (Vrijdag)
- Jeroen Theunissen *Hier woon je* (De Bezige Bij)
- Marc Tritsmans *Aanrakingen* (Nieuw Amsterdam)
- David Troch *Bianca Blues* (Poëziecentrum)
- Lies Van Gasse *Zand op een Zeebed* (Wereldbibliotheek)

Essay

- Benno Barnard *Mijn gedichtenschrift* (Atlas Contact)
- Chris de Stoop *Dit is mijn hof* (De Bezige Bij)
- Hans Groenewegen *De lezer: van poëzie en mystiek* (Wereldbibliotheek)
- Joris van Parys *Gelukkig en vol droefenis. De werelden van Raymond Brulez* (Houtekiet)
- Pascal Verbeke *Duistere wegen* (De Bezige Bij)

Toneelliteratuur

- Adriaan Van Aken *Sabine Sabine Sabine* (Braakland/Zhebuilding)
- Michael Bijnens *Valley of Saints* (BRONKS & detheatermaker)
- Nico Boon *Quicksand Valley* (Mr & Mrs Fox i.s.m. Kultuurfactorij Monty, CC De Spil en TAKT Dommelhof)
- Pieter De Buysser *Immerwahr* (Kaaitheater)
- Peter De Graef *Lars!* (De Spelerij)
- Stijn Devillé *Hoop* (Het nieuwstedelijk)
- Wim De wulf *Kikkerkus* (Fonth)
- Thomas Janssens *Kind van de Zon* (Maelstrom)
- Günther Lesage (i.s.m. Koen De Graeve) *Met argumenten kan je iederéén overtuigen* (Lazarus)
- Bruno Mistiaen *Mijn geld is op* (De Nieuwe Toneelbibliotheek)
- Hanneke Paauwe *Het laatste kind* (Villanella)
- Jan Sobrie en Joris Van Den Brande i.s.m. Charlotte Vandermeersch *Woody* (Theater Antigone & Lazarus)
- Paul Verrept *De Bank* (Theater Stap)

Kinder- en jeugdliteratuur

- Jef Aerts *Paard met laarzen* (Querido)
- Sabien Clement *De koningin is verdwenen* (Vrijdag)
- Sabien Clement (i.s.m. Mieke Dobbels en Vicky Lommatzsch) *Wacht!* (Lannoo)
- Jan De Leeuw *Babel* (De Eenhoorn)
- Mattias De Leeuw *Het grote treinenboek* (Lannoo)
- Paul De Moor *Toen de wereld nog werelt was* (Lannoo)
- Marita De Sterck *Vuil vel* (De Bezige Bij)
- Evelien De Vlieger *Hoe maak ik het aan?* (Lannoo)
- Evelien De Vlieger *Getekend* (Querido)
- Evelien De Vlieger *Lina & Judocus weten het beter* (Lannoo)
- Kristien Dieltiens (i.s.m. Seppe Van den Berghe) *Een reus van een beer* (De Eenhoorn)
- Pieter Gaudesaboos *Voertuigen* (Lannoo)
- Pieter Gaudesaboos *Kleuren* (Lannoo)
- Pieter Gaudesaboos *Tellen* (Lannoo)
- Pieter Gaudesaboos *Dieren* (Lannoo)
- Marleen Nelen *Hertz* (Querido)
- Aline Sax *Grensgangers* (Davidsfonds)
- Leo Timmers *Garage Gust* (Querido)
- Hilde Vandermeeren *Wolken boven Waterdorp* (Davidsfonds)
- Sebastiaan Van Doninck (i.s.m. Kim Crabeels) *Magnus en zijn superkat* (Lannoo)
- Klaas Verplanck *In een bootje ben ik een slootje* (Lannoo)
- Paul Verrept (i.s.m. Ingrid Godon) *Porselein* (De Eenhoorn)
- Alain Verster *Ik zie jou, zie jij mij?* (De Eenhoorn)

Strips

- Eva Cardon *Wij twee samen* (Oogachtend)
- Sébastien Conard (i.s.m. Jan Goeminne) *Het kind* (Imprimitiv)
- Maarten De Saeger *Mijn begrafenis* (Bries)
- Stijn Gisquière *Paradijs op Aarde* (Vos Uitgeverij)
- Wauter Mannaert *El mesias* (Bllloan)
- Olivier Schrauwen *Arsène Schrauwen* (Bries)
- Maarten Vande Wiele *Abba zoekt Frida* (Oogachtend)
- Judith Vanistendael *Pelgrim of niet?* (Oog & Blik/De Bezige Bij)

Stimuleringsbeurzen voor literaire auteurs

Proza

- Bouke Billiet *Wij waren Trojanen* (Wereldbibliotheek)
- Chris Ceustermans *Koude oorlogsdromen* (Manteau)
- Carmien Michels *Vraag het aan de bliksem* (Polis)
- Roderik Six *Val* (Prometheus)
- Lara Taveirne *Hotel zonder sterren* (Prometheus)

Toneelliteratuur

- Reineke Van Hooreweghe *Grote hoofden, kleine hartjes* (BRONKS)

Productiesubsidies voor literair werk en strips

Poëzie

- Patrick Conrad *AS. Gedichten 1963-2014* (Poëziecentrum)
- Lies Van Gasse *Zand op een Zeebed* (Wereldbibliotheek)
- Charles Ducal *Bewoond door iets groters* (Poëziecentrum)

BIJLAGEN

Kinder- en jeugdliteratuur

- Sassafras De Bruyn *Cleo* (Clavis)
- Josse De Pauw en Trui Chielens *Zetelkat* (Querido)

Strips

- Serge en Robert Baeken *Het verdriet van Turnhout* (Xtra)
- Eva Cardon *Wij twee samen* (Oogachtend)
- Maarten De Saeger *Mijn begrafenis* (Bries)
- Wauter Mannaert *El mesias* (Billoan)
- Olivier Schrauwen *Arsène Schrauwen* (Bries)
- Bart Schoofs *Morgen weer een dag 3* (Oogachtend)

Bijzondere publicaties

- Al Galidi, Rachida Lamrabet, Bart Demyttenaere, Pat Van Beirs, Do Van Ranst, Michael De Cock, *Er zijn geen paarden in Brussel (Vluchtelingenverhalen)* (Epo)

Vertalingen in het Nederlands

Proza

- Alain Berenboom *Mr. Optimist* vertaald door Katrien Vandenberghe (De Bezige Bij Antwerpen)
- Joachim Bessing *Untitled* door Els Snick (Leesmagazijn)
- Emmanuel Carrère *Het koninkrijk* vertaald door Katelijne De Vuyst en Katrien Vandenberghe (De Bezige Bij)
- Maylis de Kerangal *De levenden herstellen* vertaald door Jan Pieter van der Sterre en Reintje Ghoos (De Bezige Bij)
- Takashi Hiraide *De kat*, vertaald door Luk Van Haute (Meulenhoff)
- Soseki Natsume *Ik ben een kat (deel 1)*, vertaald door Luk Van Haute (Lebowski)
- Joseph Roth *De blonde neger en andere portretten* vertaald door Els Snick (Bas Lubberhuizen)
- Jean-Christophe Rufin *De rode halsband* vertaald door Katelijne De Vuyst (De Bezige Bij)
- Georges Simenon *De zaak Saint-Fiacre* vertaald door Kris Lauwerys (De Bezige Bij)
- Volker Weiderman *De zomer van de vriendschap. Oostende 1936* vertaald door Els Snick (Cossee)

Essay

- Achille Mbembe *Kritiek van de zwarte rede* vertaald door Katrien Vandenberghe i.s.m. Jeanne Holierhoek (Uitgeverij Boom)

Poëzie

- Ricardo Domeneck *Het verzamelde lichaam* vertaald door Bart Vonck (Uitgeverij Perdu)

Vertalingen uit het Nederlands

Proza

- Louis Paul Boon (Mijn kleine oorlog), vertaald in het Tamil door Bernard Chandra (Kalachuvadu Publications, Nagercoil)
- Stefan Brijs (De engelenmaker), vertaald in het Macedonisch door Eli Pujovska (Antolog, Skopje)
- Stefan Brijs *Courrier des tranchées* (Post voor mevrouw Bromley), vertaald in het Frans door Daniel Cunin (Editions Héloïse d'Ormesson, Parijs)
- Diane Broeckhoven *Die buitekant van Meneer Jules* (De buitekant van meneer Jules), vertaald in het Afrikaans door Christine Barkhuizen le Roux (Naledi, Tygervallei)
- Diane Broeckhoven (De buitekant van meneer Jules), vertaald in het Tamil door Anandh Krishna (Kalachuvadu Publications, Nagercoil)
- Saskia de Coster *Vi og jeg* (Wij en ik), vertaald in het Deens door Aino Roscher (Turbine, Arhus)
- Willem Elsschot (Kaas), vertaald in het Koreaans door Jong-Dae Park (Open Books, Gyeonggi-do)

- Willem Elsschot *Irrblosset* (Het dwaallicht), vertaald in het Zweeds door Per Holmer (CKM Förlag, Stockholm)
- Kristien Hemmerechts *The Woman who Fed the Dogs* (De vrouw die de honden eten gaf), vertaald in het Engels door Paul Vincent (World Editions, Breda)
- Kristien Hemmerechts *Kvinnan som matade hundarna* (De vrouw die de hond eten gaf), vertaald in het Zweeds door Olov Hyllienmark (Rámus förlag, Malmö)
- Stefan Hertmans *Krig och terpentin* (Oorlog en terpentijn), vertaald in het Deens door Ingrid Wikén Bonde (Norstedts, Stockholm)
- Stefan Hertmans *Rat i terpentin* (Oorlog en terpentijn), vertaald in het Servisch door Ivana Scepanovic (Heliks, Smederova)
- Stefan Hertmans *Guerra e trementina* (Oorlog en terpentijn), vertaald in het Italiaans door Laura Pignatti (Marsilio Editori, Venetië)
- Stefan Hertmans *Vojna in terpentin* (Oorlog en terpentijn), vertaald in het Sloveens door Stasa Pavlovic (Beletrina, Ljubljana)
- Stefan Hertmans *Wojna i terpentyna* (Oorlog en terpentijn), vertaald in het Pools door Alicja Oczko (Wydawnictwo Marginesy, Warschau)
- Jolien Janzing *Charlotte Brontë's Secret Love* (De Meester), vertaald in het Engels door Paul Vincent (World Editions, Breda)
- Tom Lanoye *Fortunate Slaves* (Gelukkige slaven), vertaald in het Engels door Michele Hutchison (World Editions, Breda)
- Tom Lanoye *Gelukkige slawe* (Gelukkige slaven), vertaald in het Afrikaans door Daniel Hugo (Protea Boekhuis, Pretoria)
- Jan Lauwereyns *Monkey Business* (Monkey business), vertaald in het Duits door Helga van Beuningen (Axel Dielmann Verlag, Frankfurt)
- Erwin Mortier *Stammered Songbook* (Gestameld liedboek), vertaald in het Engels door Paul Vincent (Pushkin Press, Londen)
- Erwin Mortier *Přesni belkotu* (Gestameld liedboek), vertaald in het Pools door Lukasz Zebrowski (Grupa Wydawnicza Foksal, Warschau)
- Griet Op de Beeck *Výš než v sedmém nebi* (Vele hemels boven de zevende), vertaald in het Tsjechisch door Adéla Elbel (Host, Brno)
- Elvis Peeters *Tirsdag* (Dinsdag), vertaald in het Deens door Kirsten Rahbek (Turbine, Arhus)
- Elvis Peeters *Közöd?* (Wij), vertaald in het Hongaars door Szabols Wekerle (Europa Könyvkiado, Boedapest)
- Peter Terrin *Post Mortem* (Post Mortem), vertaald in het Engels door Laura Watkinson (MacLehose Press, Londen)
- Paul van Ostaijen *Patriotismo, S.A.* (De Trust der Vaderlandsliefde), vertaald in het Spaans door Goedele de Sterck (Solar Servicios Editoriales – Ediciones del Ermitaño, Mexico)
- Chika Unigwe *Night Dancer* (Nachtdanser), vertaald in het Arabisch door Mona Mohamed (Sphinx Agency, Caïro)
- Annelies Verbeke (Slaap!), vertaald in het Macedonisch door Greet Jans Serafimovska en Zarko Kujundziski (Antolog, Skopje)
- Annelies Verbeke (Vissen redden), vertaald in het Bulgaars door Aneta Dantcheva-Manolova (Balkani, Sofia)
- Annelies Verbeke *Assumptions* (Veronderstellingen), vertaald in het Engels door Liz Waters (World Editions, Londen)
- Dimitri Verhulst *Zaludnost Življenja* (De helaasheid der dingen), vertaald in het Servisch door Jelica Novakovic-Lopušina (Clio Publishing Company, Belgrado)
- Dimitri Verhulst *Kahju olnud asjadest* (De helaasheid der dingen), vertaald in het Estisch door Vahur Aabrams (NyNorden, Tallinn)
- Erik Vlaminck *Fire and air* (Brandlucht), vertaald in het Engels door Paul Vincent (House of Anansi Press, Toronto)

Kinder- en jeugdliteratuur

- Kristien Aertssen & Pieter van Oudheusden (Een haas in maart), vertaald in het Vereenvoudigd Chinees door Sun Yuan (Petrel Publishing House, Henan)
- Kristien Aertssen en Michael De Cock, (Hoe oma alsmaar kleiner werd), vertaald in het Vietnamees door Ngo Anh Thi (Kim dong Publishing House, Hanoi)
- Soetkine Aps & Jaak Dreesen (Telfeest), vertaald in het Vereenvoudigd Chinees door Sun Yuan (Petrel Publishing House, Henan)

BIJLAGEN

- Els Beerten *Nous voulons tous le paradis* (Allemaal willen we de hemel), vertaald in het Frans door Maurice Lomré (La joie de lire, Genève)
- An Candaele & Kaat Vrancken (Muis!), vertaald in het Vereenvoudigd Chinees door Sun Yuan (Petrel Publishing House, Henan)
- Carll Cneut & Carl Norac (O monster, eet me niet op!), vertaald in het Vereenvoudigd Chinees door Sun Yuan (Petrel Publishing House, Henan)
- Carll Cneut & Carl Norac (O monster, eet me niet op!), vertaald in het Hindi door Avanti Deosthale (A&A Book Trust, Gurgaon)
- Carll Cneut & Anna Castagnoli *La voliera d'oro* (De gouden kooi), originele Italiaanse tekst door Anna Castagnoli (Topipittori, Milaan)
- Carll Cneut & Anna Castagnoli *La volière dorée* (De gouden kooi), vertaald in het Frans door Paul Beyle (Pastel, l'école des loisirs, Parijs)
- Carll Cneut & Anna Castagnoli *Der goldene Käfig* (De gouden kooi), vertaald in het Duits door Ulrike Schimming (Bohem Press, Münster)
- Carll Cneut & Edward van de Vendel (Eén miljoen vlinders), vertaald in het Vereenvoudigd Chinees door Sun Yuan (Petrel Publishing House, Henan)
- Carll Cneut & Brigitte Minne (Roodgeelzwartwit), vertaald in het Vereenvoudigd Chinees door Sun Yuan (Petrel Publishing House, Henan)
- Kim Crabeels & Sebastiaan Van Doninck (Magnus en de kakado), vertaald in het Koreaans door Myong-Suk Chi (Gimm-Young Publishers, Seoul)
- Ann De Bode & Aline Sax *Pigen og soldaten* (Het meisje en de soldaat), vertaald in het Deens door Birthe Lundsgaard (Turbine, Arhus)
- Jan De Kinder (Rood, of waarom pesten niet grappig is), vertaald in het Vereenvoudigd Chinees door Sun Yuan (Petrel Publishing House, Henan)
- Jan De Kinder *Red* (Rood, of waarom pesten niet grappig is), vertaald in het Engels door Laura Watkinson (Eerdmans Books, Michigan)
- Jan De Kinder *Rouge* (Rood, of waarom pesten niet grappig is), vertaald in het Frans door Marie Hooghe (Didier Jeunesse, Parijs)
- Jan De Kinder (Rood, of waarom pesten niet grappig is), vertaald in het Hindi door Avanti Deosthale (A&A Book Trust, Gurgaon)
- Mattias De Leeuw (De steltenloper), geen tekst, Chinese uitgave door Xiaoduo, Beijing
- Mattias De Leeuw & Laïla Koubaa *Azizi and the Little Blue Bird* (Azizi en de kleine blauwe vogel), vertaald in het Engels door David Colmer (Book Island, Wellington)
- Mattias De Leeuw & Kristien In-'t-Ven *Il cavaliere saponetta* (De zeepridder), vertaald in het Italiaans door Laura Pignatti (Sinnos, Rome)
- Marian De Smet *Rodmovie* (Rotmoevie), vertaald in het Deens door Naja Molmann-Ibsen (Turbine, Arhus)
- Marian De Smet *Le monde est derrière toi* (Rotmoevie), vertaald in het Frans door Emmanuèle Sandron (Actes Sud, Parijs)
- Evelien De Vlieger *Tag ikke til Canada* (Ga niet naar Canada), vertaald in het Deens door Lise Bogh-Sorensen (Turbine, Arhus)
- Bert Dombrecht & Tine Mortier (Angèle de Verschrikkelijke), vertaald in het Vereenvoudigd Chinees door Sun Yuan (Petrel Publishing House, Henan)
- Merel Eyckerman & Brigitte Minne (Iedereen prinses), vertaald in het Vereenvoudigd Chinees door Sun Yuan (Petrel Publishing House, Henan)
- Pieter Gaudesaboos *Animaux* (Dieren) (La joie de lire, Genève)
- Pieter Gaudesaboos *Couleurs* (Kleuren) (La joie de lire, Genève)
- Ingrid Godon & Toon Tellegen *Ich denke* (Ik denk), vertaald in het Duits door Birgit Erdmann (Mixtvision, München)
- Ingrid Godon & Toon Tellegen *Je pense* (Ik denk), vertaald in het Frans door Maurice Lomré (La joie de lire, Genève)
- Ingrid Godon (Is het nog ver?), vertaald in het Chinees door Zhao Bo (Liaoning Children Publishing House, Liaoning)
- Peter Goes *Timeline* (Tijdlijn), vertaald in het Engels door Bill Nagelkerke (Gecko Press, Wellington)
- Riske Lemmens & Jan Simoen (De bevroren zee), vertaald in het Vereenvoudigd Chinees door Sun Yuan (Petrel Publishing House, Henan)
- Benjamin Leroy & Pieter van Oudheusden *Caccia alla tigre dai denti a sciabola* (De jacht op de sabeltandtijger), vertaald in het Italiaans door Laura Pignatti (Sinnos, Rome)

- Melvin & Stefan Boonen, *Weekend con la nonna* (Hier waakt oma), vertaald in het Italiaans door Laura Pignatti (Sinnos, Rome)
- Bart Moeyaert (De Melkweg), vertaald in het Complex Chinees door Minya Lin (Global Kids Books, Taipei)
- Eva Mouton & Kathleen Vereecken, (Ik heet Jan en ik ben niets bijzonders), vertaald in het Koreaans door Seok Sun Sihn (Blue Wing Publishing, Inchon-Si)
- Kris Nauwelaerts & Ed Franck *Olhe para min* (Op zoek naar mij), vertaald in het Portugees door Cristiano Zwiesele de Amaral (Pulo do Gato, Sao Paulo)
- Kris Nauwelaerts & Ed Franck (Op zoek naar mij), vertaald in het Vereenvoudigd Chinees door Sun Yuan (Petrel Publishing House, Henan)
- Marjolein Pottie & Inge Bergh (Iets), vertaald in het Vereenvoudigd Chinees door Sun Yuan (Petrel Publishing House, Henan)
- Tom Schamp *1, 2, 3 - Zähl mit!* (Tel mee met Otto), vertaald in het Duits door Saskia Heintz (Carl Hanser Verlag, München)
- Tom Schamp (Otto in de stad), vertaald in het Russisch door Anna Shakhova (Mann, Ivanov and Ferber, Moskou)
- Leo Timmers *Franky* (Franky), vertaald in het Engels door Bill Nagelkerke (Gecko Press, Wellington)
- Leo Timmers (Meneer René), vertaald in het Vereenvoudigd Chinees door Jiang Jiahui (Shanghai Juvenile & Children's Literature Publishing House, Shanghai)
- Koen Van Biesen *Roger is Reading a Book* (Buurman leest een boek), vertaald in het Engels door Laura Watkinson (Eerdmans Books, Michigan)
- Sebastiaan Van Doninck & Edward van de Vendel (Welterusten iedereen), vertaald in het Vereenvoudigd Chinees door Sun Yuan (Petrel Publishing House, Henan)
- Pieter van Eenoge & Brigitte Minne (De poppen van oma), vertaald in het Vereenvoudigd Chinees door Sun Yuan (Petrel Publishing House, Henan)
- Guido Van Genechten (Rikki), vertaald in het Arabisch door Zeina Idriss (Arab Scientific Pubilshers, Beirut)
- Guido Van Genechten (Rikki en zijn vriendjes), vertaald in het Arabisch door Zeina Idriss (Arab Scientific Pubilshers, Beirut)
- Guido Van Genechten (Rikki is jarig), vertaald in het Arabisch door Zeina Idriss (Arab Scientific Pubilshers, Beirut)
- Guido Van Genechten (Kleine Kangoeroe), vertaald in het Hindi door Avanti Deosthale (A&A Book Trust, Gurgaon)
- Guido Van Genechten *Little Kangaroo* (Kleine Kangoeroe), vertaald in het Engels door Arundhati Deosthale (A&A Book Trust, Gurgaon)
- Guido Van Genechten *Mala biala rybka* (Klein wit visje), vertaald in het Pools door Iwona Maczka (Grupa Wydawnicza Relacja, Warschau)
- Anton Van Hertbruggen & Edward van de Vendel (Het hondje dat Nino niet had), vertaald in het Vereenvoudigd Chinees door Sun Yuan (Petrel Publishing House, Henan)
- Anton Van Hertbruggen & Edward van de Vendel (Het hondje dat Nino niet had), vertaald in het Koreaans door Jin Young Choi (Jiyangsa, Seoul)
- Anton Van Hertbruggen & Edward van de Vendel *Der Hund, den Nino nicht hatte* (Het hondje dat Nino niet had), vertaald in het Duits door Rolf Erdorf (Bohem Press, Münster)
- Anton Van Hertbruggen & Edward van de Vendel *The Dog That Nino Didn't Have* (Het hondje dat Nino niet had), vertaald in het Engels door Laura Watkinson (Eerdmans Books, Michigan)
- Pieter van Oudheusden & Stefanie De Graef *Aprendiz da imperfeição* (Scherven van de Hemel), vertaald in het Portugees door Cristiano Zwiesele do Amaral (Pulo do Gato, São Paulo)
- Jean-Claude van Rijckeghem & Pat Van Beirs *Margot d'Anvers* (Galgenmeid), vertaald in het Frans door Anne Rogghe en Jean-Philippe Bottin (Editions Mijade, Namen)
- Claudia Verhelst & Reine De Pelseneer (De keizer kan niet slapen), vertaald in het Vereenvoudigd Chinees door Sun Yuan (Petrel Publishing House, Henan)
- Kaatje Vermeire & Bas Rompa (Japie de stapelaar), vertaald in het Vereenvoudigd Chinees door Sun Yuan (Petrel Publishing House, Henan)
- Kaatje Vermeire & Leen van den Berg *Uma pergunta tão delicada* (De vraag van olifant), vertaald in het Portugees door Cristiano Zwiesele de Amaral (Pulo do Gato, Sao Paulo)
- Kaatje Vermeire & Leen van den Berg *Vom Elefanten, der wissen wollte, was Liebe ist* (De

BIJLAGEN

- vraag van olifant), vertaald in het Duits door Rolf Erdorf (Gerstenberg, Hildesheim)
- Kaatje Vermeire & Brigitte Minne *Manden & Kvinden får et barn* (Mannetje en Vrouwetje krijgen een kind), vertaald in het Deens door Aino Roscher (Turbine, Arhus)
- Klaas Verplancke (Appelmoes), vertaald in het Vereenvoudigd Chinees door Sun Yuan (Petrel Publishing House, Henan)
- Klaas Verplancke (Nopjes), vertaald in het Vereenvoudigd Chinees door Sun Yuan (Petrel Publishing House, Henan)
- Klaas Verplancke (Reus), vertaald in het Vereenvoudigd Chinees door Sun Yuan (Petrel Publishing House, Henan)
- Alain Verster & Inge Bergh (Warres vleugels), vertaald in het Vereenvoudigd Chinees door Sun Yuan (Petrel Publishing House, Henan)
- Alain Verster & Inge Bergh *Viggos vinger* (Warres vleugels), vertaald in het Deens door Aino Roscher (Turbine, Arhus)
- Alain Verster & Edward van de Vendel *Duen, der ikke kunne dykke* (De duif die niet kon duiken), vertaald in het Deens door Aino Roscher (Turbine, Arhus)
- Alain Verster & Edward van de Vendel (De duif die niet kon duiken), vertaald in het Vereenvoudigd Chinees door Sun Yuan (Petrel Publishing House, Henan)

Strips

- Serge Baeken *Sugar, koci zywot* (Sugar, mijn leven als kat), vertaald in het Pools door Beata Brzezowska (Timof Comics, Warschau)
- Pieter De Poortere *Prince Dickie* (Prins Boerke) (Glénat, Grenoble)
- Brecht Evens *Panthère* (Panter), vertaald in het Frans door Thomas Gabison en Brecht Evens (Actes Sud BD, Parijs)
- Kamagurka & Herr Seele *Cowboy Henk* (Cowboy Henk), vertaald in het Noors door Bodil Engen (No Comprendo Press, Oslo)
- Kamagurka & Herr Seele *Cowboy Henk: l'art actuel* (Cowboy Henk), vertaald in het Frans door Daniel Cunin (Fremok, Brussel)
- Willy Linthout *Les années de l'éléphant* (Jaren van de Olifant), vertaald in het Frans door Daniel Cunin (Presque Lune, Rennes)
- Olivier Schrauwen *Arsène Schrauwen* (Arsène Schrauwen), vertaald door de auteur (Fantagraphics, Seattle)
- Olivier Schrauwen *Arsène Schrauwen* (Arsène Schrauwen), vertaald in het Frans door Charlotte Miquel (L'Association, Paris)
- Simon Spruyt *Junker* (Junker), vertaald in het Frans door Daniel Cunin (Cambourakis, Parijs)
- Judith Vanistendael *Los Silencios de David* (Toen David zijn stem verloor), vertaald in het Spaans door Mark Bellido (Norma Editorial, Barcelona)

Essay en non-fictie

- Geert Buelens *Everything to nothing - The Poetry of the Great War, Revolution and the Transformation of Europe* (Europa Europa! Over de dichters van de Grote Oorlog), vertaald in het Engels door David McKay (Verso, Londen)
- Andy Cools *Unser Chemo-Baby* (Onze chemobaby), vertaald in het Duits door Rolf Erdorf (Knaur Verlag, München)
- Jan De Cock *Hotel Pardon. Wege der Vergebung* (Hotel Pardon), vertaald in het Duits door Bärbel Jänicke en Birgit Erdmann (Kunth Verlag, München)
- Mark Nelissen *Darwin en el supermercado* (Darwin in de supermarkt), vertaald in het Spaans door Goedele De Sterck (Editorial Ariel, Barcelona)
- An van Dienderen & Didier Volckaert (A dog of Flanders. Een nooit geziene kijk op Vlaanderen), vertaald in het Japans door Kaori Shiozaki (Iwanami Shoten, Tokio)
- Geert Van Istendael (Het Belgisch labyrint), vertaald in het Macedonisch door Eli Pujovska (Matica Makesonska, Skopje)
- David Van Reybrouck *Imod valg* (Tegen verkiezingen), vertaald in het Deens door Birthe Lundsgaard (Tiderne Skifter, Kopenhagen)

Poëzie

- Paul Bogaert, Marc Kregting, Els Moors, Tom Van de Voorde *Poesie aus Flandern*, in: *Poet 18*, lente 2015, vertaald in het Duits door Stefan Wiczorek (Poetenladen, Leipzig)

- Inge Braeckman, Jan H. Mysjkin, Dirk Van Bastelaere, Lies Van Gasse, Maarten Inghels, Mark Insingel, Claude van de Berge, Stijn Vranken, Sylvie Marie, *Dossier Poésie belge d'expression néerlandaise*, in: *Poésie/Première 61*, mei 2015, vertaald in het Frans door Jan H. Mysjkin en Pierre Gallisaires (Poésie/Première, Parijs)
- Geert van Istendael, Bart Moeyaert, Jan Lauwereyns, Els Moors, Maarten Inghels, *Dossier Poésie belge d'expression néerlandaise*, in: *La Traductière n°33*, 2015, vertaald in het Frans door Jan H. Mysjkin en Pierre Gallisaires (L'Association franco-anglaise de poésie, Parijs)
- Johan de Boose, Delphine Lecompte, Jan H. Mysjkin *Trois poètes flamands*, vertaald in het Frans door Jan H. Mysjkin en Pierre Gallisaires (Le murmure, Neuilly-lès-Dijon)
- Herman de Coninck (De Gedichten), vertaald in het Bulgaars door Boriana Ivanova Katzarska (DA Poetry Publishing, Sofia)
- Frank Pollet, Christophe Vekeman, Delphine Lecompte, Hilde Keteleer, Jan H. Mysjkin, Johan de Boose, Lies Van Gasse, Michaël Vandebril, Paul Bogaert, Peter Ghysaert, Peter Theunynck, Renaat Ramon, Roger De Neef, Claude van de Berge, Stefan Hertmans *Belgium Bordelio*, vertaald in het Frans door Jan H. Mysjkin en Pierre Gallisaires (L'Arbre à paroles & Poëziecentrum, Gent & Amay)
- Anton van Wilderode, Christine D'Haen, Hubert van Herreweghen, Claude van de Berge, Patrick Lateur, Peter Holvoet-Hanssen *Cahier 'Voix poétiques de Flandre'*, in: *Nunc 36*, juni 2015, vertaald in het Frans door Daniel Cunin (Editions de Corlevour, Brussel)

Theater

- Eric De Volder (Achiël De Baere), vertaald in het Turks door Saban Öl (Mitos Boyut, Istanbul)

BIJLAGE 4: BEHEERSOVEREENKOMST 2016-2020

BEHEERSOVEREENKOMST 2016 – 2020

In uitvoering van het decreet van 30 maart 1999 houdende de oprichting van een Vlaams Fonds voor de Letteren, gewijzigd door het decreet van 30 april 2004, in het bijzonder van artikel 4, wordt

tussen

de Vlaamse Gemeenschap, vertegenwoordigd door de Vlaamse Regering, voor wie optreedt de heer Sven Gatz,
Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel
gevestigd te 1000 Brussel, Koolstraat 35;

en

de Vlaamse openbare instelling sui generis Vlaams Fonds voor de Letteren, afgekort “VFL”,
Generaal Van Merlenstraat 30, 2600 Berchem, vertegenwoordigd door de heer Jos Geysels, voorzitter van
het Fondsbestuur en de heer Koen Van Bockstal, directeur, ingevolge artikel 18 van het huishoudelijk
reglement van de instelling,

de volgende overeenkomst gesloten:

TITEL I – TOEKENNING VAN EEN DOTATIE

Artikel 1. §1. De Vlaamse Regering verbindt zich ertoe – binnen de perken van de daartoe in de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap ingeschreven kredieten – vanaf 2016 en voor de duur van deze beheersovereenkomst een basisdotatie van minstens 5.824.000 euro ter beschikking te stellen van het VFL, voor de werkingskosten én het realiseren van de operationele doelstellingen verbonden aan deze overeenkomst.

De dotatie wordt uitbetaald op rekeningnummer BE36 4354 5386 3181 van het Centraal Financieringsorgaan, conform het besluit van de Vlaamse Regering van 22 september 1993 houdende modaliteiten tot invoering van het centraal thesauriebeheer door de Vlaamse openbare instellingen.

§2. Bij de aanvang van elk werkingsjaar zal de Vlaamse Regering – binnen de perken van de daartoe in de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap ingeschreven kredieten – enerzijds het loonaandeel van de voornoemde dotatie aanpassen ter financiering van de extra personeelsuitgaven die voortvloeien uit de stijging van het indexcijfer dat van toepassing is op de salarissen van de Vlaamse ambtenaren (in toepassing van artikel 2 van het koninklijk besluit van 24 december 1993 ter uitvoering van de wet van 9 januari 1989 tot vrijwaring van het concurrentievermogen); en anderzijds het niet-loonaandeel van de voornoemde dotatie aanpassen aan de tijdens de begrotingsronde gehanteerde werkingsindex.

§3. Voor de periode 2021-2025 dient het VFL een nieuw inhoudelijk en financieel vijfjarig beleidsplan voor te leggen, tegen ten laatste tegen 30 juni 2020. Hierbij dient het eerste jaar inhoudelijk gedetailleerd uitgewerkt te zijn en financieel voor de hele periode.

Art. 2. §1. De werkingskosten omvatten de personeelskosten, huisvestingskosten, operationele leasings, ICT, communicatie, presentiegelden en kosten adviescommissies en bestuur verbonden aan de taken en activiteiten zoals omschreven in artikel 6.

§2. Het totaal van de werkingskosten, dit zijn alle middelen die worden aangewend voor andere doeleinden dan voor subsidies, zal vanuit het jaarlijkse actieplan en op het ogenblik van de opstelling van de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap in overleg met de Vlaamse minister bevoegd voor Cultuur worden vastgelegd. Dit bedrag moet in een redelijke verhouding staan met de totale dotatie én met het takenpakket en het werkvolume, en mag niet meer bedragen dan 25 % van de totale dotatie.

Art. 3. Het VFL volgt de bepalingen conform het decreet van 8 juli 2011 houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof.

Art. 4. §1. Conform het Besluit van de Vlaamse Regering van 8 november 2013 betreffende de algemene regels inzake subsidiëring, en meer specifiek de regels aangaande de reservevorming, mag het gedeelte van de toegekende subsidie dat de kosten (vermeld in art.5 §1 en 2 van het betreffende besluit) overschrijdt, worden aangewend voor de aanleg van reserves van maximaal 20 % van het subsidiebedrag. De totale gecumuleerde reserves kunnen maximaal 50 % van het subsidiebedrag van de laatst gesubsidieerde werkingsperiode bedragen. De aangelegde reserves moeten worden opgenomen in de balans zoals vermeld in artikel 11, § 1, 3° van het Besluit van de Vlaamse Regering van 8 november 2013 betreffende de algemene regels inzake subsidiëring. Naast de reservevorming ten laste van de toegekende subsidie, mag de eigen financiële inbreng eveneens en zonder beperkingen worden aangewend voor de aanleg van reserves.

§ 2. Reserves die ten laste van subsidies aangelegd werden, mogen alleen worden aangewend voor eenzelfde of verwante doelstelling binnen de gesubsidieerde activiteit waarvoor de initiële subsidie werd toegekend. De aanwending van die reserves moet worden goedgekeurd door de subsidiërende overheid, tenzij in het geval waarin de reserves worden aangewend voor de aanzuivering van het deficit van de werkingsperiode.

TITEL II – WERKING

Art. 5. §1. Krachtens art. 4 § 1 van het decreet zal het VFL de Nederlandstalige letteren ondersteunen door het toekennen van subsidies, het financieren van projecten en initiatieven, en daardoor bij te dragen tot de verbetering van de sociaal-economische positie van auteurs, vertalers en illustratoren. De letteren zoals bedoeld binnen dit artikel omvatten proza, poëzie, kinder- en jeugdliteratuur, theaterteksten, literair essay, non-fictie, strips en beeldroman.

§2. Het VFL draagt via een geïntegreerd letterenbeleid zorg voor een dynamisch en divers letterenveld, waarbij de auteur en de lezer centraal staan. Het streeft een breed toegankelijk literair landschap na en geeft de Vlaamse literatuur meer zichtbaarheid in binnen- en buitenland. Om dit te realiseren werkt het VFL samen met belangrijke partners in het letterenveld én over de beleidsdomeinen heen met respect voor de eigenheid van elke speler. Kwaliteit, professionaliteit en diversiteit in de breedte en binnen alle geleidingen van het letterenbeleid zijn de drie kernwaarden voor het beleid van het VFL.

Art. 6. §1. Bij de werking, de regelingen, de instrumenten en de beoordeling van de subsidieaanvragen wordt gekozen om dynamisch te investeren om daardoor de kansen op efficiëntie en reële kwaliteitsresultaten te maximaliseren.

§2. De operationele doelen en taken van het VFL zijn:

- a) subsidies toekennen aan o.a. auteurs, vertalers, uitgeverijen, literaire tijdschriften, literaire organisaties, auteursgenootschappen, auteursverenigingen, buitenlandse uitgeverijen;
- b) projecten financieren of initiatieven nemen die bijdragen tot de interesse voor en de ontwikkeling van de Nederlandstalige literatuur;

- c) overige activiteiten opzetten en initiatieven nemen om de doelstellingen van artikel 5 te realiseren, zoals informatieverzameling en –verspreiding, samenwerkingsverbanden aangaan, partnerships ontwikkelen, onderzoeken uitvoeren, etc.;
- d) bijdragen leveren aan beleidsontwikkeling, -evaluatie en –uitvoering op het vlak van letteren- en boekenbeleid;
- e) samenwerken met andere actoren uit het literaire middenveld en andere culturele partners zowel nationaal als internationaal;
- f) advies uitbrengen over letteren-/boekenbeleid op vraag van de Vlaamse Regering, het Vlaams Parlement, de administratie Cultuur van de Vlaamse Gemeenschap, of op eigen initiatief;
- g) beheer en dagelijkse opvolging van het Vertalershuis;
- h) uitbouwen van een volwaardig ondersteuningsbeleid voor non-fictie;
- i) ontwikkelen van projecten met het oog op een brede leesbevordering
- j) daadkrachtig inspelen op de diversiteit van het literaire landschap en kansen bieden aan nieuwe tendensen, initiatieven en actoren.
- k) het stimuleren van een duurzaam ondernemerschap in het literaire veld en het verder onderzoeken en implementeren van aanvullende financieringsvormen;
- l) het verder opvolgen en blijvend dynamiseren van de Vlaamse literaire Canon
- m) het ontwikkelen van een internationale ambitie die moet leiden tot een bredere verspreiding van literaire creaties, een groter en divers lezersbereik, rijkere artistieke ontwikkeling van het auteurschap, interculturele dialoog en de uitstraling van Vlaanderen in het buitenland.

§3. De bestaande subsidievormen worden jaarlijks getoetst aan de doelstellingen en indien nodig aangepast. In het jaarverslag worden de ingezette instrumenten toegelicht en in een deelbudget vertaald.

§4. De actuele reglementen voor elke subsidieregeling kunnen jaarlijks, indien aangewezen, het voorwerp uitmaken van een actualisering. Geactualiseerde regelingen moeten via een transparante en duidelijke communicatie kenbaar worden gemaakt aan de subsidie-aanvragers met bijzondere aandacht voor de aanvraagdata en de te gebruiken documenten.

§5. Het huishoudelijk reglement is het bindende werkkader voor bestuur, adviescommissies, beroepscommissie, beslissingscollege en Fondssecretariaat ten aanzien van de gebruikers.

Art. 7. §1. In het kader van een geïntegreerd letterenbeleid vervult het VFL een kennis- en coördinatiefunctie met als kernopdrachten beleidsgericht sectoronderzoek, informatiebundeling en -verspreiding en managementondersteuning van het BoekenOverleg enerzijds en het overleg van het literaire middenveld anderzijds.

§2. Het VFL is in het kader van een geïntegreerd letterenbeleid ook verantwoordelijk voor leesbevordering. Die opdracht wordt ingevuld door:

- a) de structurele ondersteuning van een organisatie, specifiek voor leesbevordering (Iedereen Leest);
- b) het verlenen van projectsubsidies aan projecten die een grote voorbeeldfunctie en bovenregionaal karakter hebben;
- c) een diversiteitsbeleid mbt leesbevordering in functie van diverse kansengroepen (Iedereen Leest);
- d) bewaken en stimuleren van een breed gedragen beleidsdomein overschrijdend leesbevorderingsbeleid ism departementen Onderwijs, Jeugd, Media en Welzijn. De uitwerking en implementatie is een kerntaak van de structureel ondersteunde organisatie (Iedereen Leest)

§3 In het kader van het geïntegreerd letterenbeleid biedt een gezamenlijke huisvesting van het VFL en Iedereen Leest (en eventueel andere organisaties) in een nieuw 'Huis van de Letteren' een bijkomende kans tot afstemming en samenwerking aan gemeenschappelijke doelstellingen. Het VFL en Iedereen Leest realiseren dit – binnen de perken van de daartoe in de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap ingeschreven kredieten – in 2017 of 2018.

§4. In het kader van een beter geïntegreerd letterenbeleid is de versterking van het literaire middenveld, zowel organisatorisch, inhoudelijk als qua samenwerking en afstemming, een belangrijke strategische

opdracht voor het VFL. Om deze opdracht zo optimaal mogelijk te kunnen invullen, zal het VFL ook overeenkomsten inzake ondersteuning afsluiten met andere organisaties binnen het literaire veld.

§5. Binnen het kader van die afstemming en samenwerking van andere organisaties die actief zijn op vlak van letteren, en al dan niet ondersteund worden door de Vlaamse Gemeenschap, zal onder meer ook worden onderzocht of er in nauw overleg met de Koninklijke Academie voor Taal-en Letterkunde (KANTL) een traject kan worden opgestart met als doel een verregaande structurele samenwerking. Het uitgangspunt hierbij is om bepaalde activiteiten/structuren van en binnen de huidige KANTL omwille van hun specifieke positie en knowhow, een actievere rol toe te bedelen in het geïntegreerd letterenbeleid.

§6. De Vlaamse Regering kan aanvullend op deze overeenkomst, op de deeldomeinen buiten deze zoals vastgelegd in deze overeenkomst of voor nieuwe operationele doelen en taken buiten deze opgesomd in artikel 6, aan het VFL bijkomende opdrachten en bijkomende middelen geven – binnen de perken van de daartoe in de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap ingeschreven kredieten – om instrumenten binnen het letteren-/boekendomein te ontwikkelen. Na aanvaarding van de opdracht door het VFL wordt deze vastgelegd in een annex bij deze overeenkomst waarin de inhoud, de timing, het budget, het uitbetalingsritme en de controle op de uitvoering van het project wordt omschreven. Indien de operationele taken en doelen worden uitgebreid, zal het personeelbestand worden herbekeken in functie van het bereiken en realiseren van de bijkomende doelstellingen.

§7. In het ingediende meerjarenplan 2016-2020 geeft het VFL een aanzet tot een aantal mogelijke bijkomende beleidslijnen. Jaarlijks zal met het oog op de begrotingsopmaak, en in onderling overleg, worden onderzocht in welke mate deze mogelijke bijkomende beleidslijnen – binnen de perken van de daartoe in de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap ingeschreven kredieten – kunnen worden omgezet in operationele doelstellingen.

§8. In het kader van de interne Vlaamse staats hervorming is het de bedoeling dat de provincies vanaf 2017 geen persoonsgebonden taken meer uitoefenen. De provinciale instellingen, taken en bevoegdheden zullen desgevallend worden overgeheveld naar het lokale of het Vlaamse niveau. De provinciale instellingen, taken en bevoegdheden binnen het letteren- en het leesbevorderingsbeleid kunnen daarbij geïntegreerd worden in de werking van het VFL. De exacte invulling en modaliteiten van die additionele opdrachten zullen desgevallend voorwerp uitmaken van een aparte overeenkomst, die als addendum bij deze beheersovereenkomst kan worden gevoegd.

Art. 8. Sectorspecifieke-, algemeen culturele- en maatschappelijke inbedding

§1. Een belangrijk deel van het letterenbedrijf ontwikkelt zich binnen de economische condities van vraag en aanbod met een voornamelijk economisch georganiseerde (re)productie, distributie en verkoop. Het VFL dient zich te positioneren tussen deze economische realiteiten en zijn cultureel-maatschappelijke opdracht die in essentie marktaanvullend en/of –corrigerend is. Daarbij werkt het VFL mee aan de uitdagingen in het kader van de toenemende digitalisering en het wijzigende medialandschap.

§2. De algemene ontwikkelingen in het culturele landschap en meer specifiek in het kunstendomein dienen voor het VFL zowel een inspiratiebron te zijn als een uitdaging om de letteren binnen deze dynamiek een meer centrale plaats te bezorgen. Multidisciplinariteit, cross overs, internationalisering, duurzaamheid, diversiteit, participatie, globalisering... zijn daarbij aandachtspunten en ontwikkelingsdomeinen voor een open VFL-beleid.

§3. De ingezette beweging naar een grotere synergie met andere beleidsdomeinen – onderwijs, economie, welzijn, internationaal, wetenschapsbeleid, innovatie, ... – dient een permanent aandachtspunt te zijn. Het VFL zal in dit kader cross-over projecten initiëren om letteren een volwaardige plaats te doen krijgen in multidisciplinaire organisaties en manifestaties.

§4. De meer algemene maatschappelijke ontwikkelingen, zowel op het vlak van welzijn als van diversiteit in de meest brede zin van het woord, zijn voor het VFL een inspiratiebron én een uitdaging om de letteren maatschappelijk breder te verankeren en een grote dynamiek en draagvlak te bezorgen.

(Kans)armoedebestrijding, kinderrechten, maatschappelijke participatie en een inclusieve benadering van doelgroepen binnen alle bestaande VFL-subsidielijnen zijn daarbij aandachtspunten.

Art. 9. Communicatie

Bij elke briefwisseling, mededeling of verklaring, ongeacht de drager, in verband met de activiteiten in het kader van deze overeenkomst, mag het VFL de eigen huisstijl gebruiken maar moet het melding maken van de financiële steun van de Vlaamse Gemeenschap door bij zijn naam te vermelden: “Vlaamse Openbare Instelling”. Bij publicaties moet het voorgeschreven standaard-logo van de Vlaamse overheid worden opgenomen.

Art. 10. Teneinde het subsidiebeleid in Vlaanderen en Nederland op elkaar af te stemmen, overlegt het VFL met het Nederlands Letterenfonds. Het VFL ontwikkelt samen met het Nederlands Letterenfonds initiatieven om een gemeenschappelijk Nederlandstalig letterenbeleid te optimaliseren. Dit in samenwerking met de Buren, de NTU en De Brakke Grond én in lijn met de doelstellingen van het Comité van ministers en/of in opdracht ervan. Het VFL geeft ook verdere invulling en uitvoering aan het Cultureel akkoord met de Franse gemeenschap. De afstemming op het algemene cultuurbeleid en de specifieke regelingen binnen het Kunstendecreet vereisen een periodiek overleg met het Departement CJSM en de minister van Cultuur.

Art.11. Het meerjarig beleidsplan – dat gebaseerd is op de doelstellingen van het letterenbeleid zoals opgenomen in de beleidsnota Cultuur 2014-2019, de evaluatie van de eigen werking, de signalen en evoluties in de sector en het overleg met de commissie Cultuur van het Vlaams parlement – wordt in een jaarlijks actieplan geconcretiseerd voor het volgende werkjaar. In dit jaarlijks actieplan worden de ingezette instrumenten omschreven en in een deelbudget vertaald. Het jaarlijks actieplan wordt door het Fondsbestuur voorgelegd aan de minister van Cultuur uiterlijk twee maanden na definitieve toezegging van de dotatie voor het volgend werkjaar. Het actieplan voor het eerste werkingsjaar wordt uiterlijk 2 maanden na de ondertekening van deze overeenkomst voorgelegd.

TITEL III – TOEZICHT

Art.12. §1. Om de dotatie en het financiële luik van het jaarplan te bewaken bespreekt het Fondsbestuur per kwartaal een gedetailleerd overzicht van de uitgevoerde betalingen per regeling en van de nieuw aangegane engagementen door het VFL.

§2. De vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering ziet toe op de werking en de naleving van het decreet. De vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering wordt uitgenodigd voor elke bijeenkomst van het Fondsbestuur en ontvangt daartoe alle stukken. In naam van de Vlaamse Regering kan de vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering te allen tijde gegevens opvragen aan het Fonds, de bestuurs- en adviesorganen en het secretariaat. De vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering kan punten voor beslissing op de agenda van het Fondsbestuur plaatsen.

§3. Met het oog op de uitoefening van het toezicht op de naleving, zowel van deze overeenkomst, als van het door de Vlaamse Regering goedgekeurde meerjarige beleidsplan, en op de aanwending van de middelen die door de Vlaamse Gemeenschap ter beschikking gesteld werden van het VFL, moet het VFL een jaarverslag opstellen van elk werkingsjaar

§4. Het jaarverslag bevat:

- 1° een gedetailleerd overzicht van de gerealiseerde activiteiten in het kader van de opdrachten en werking van het VFL;
- 2° de uittreksels uit de verslagen van het Fondsbestuur met betrekking tot de goedkeuring van rekeningen en van de begroting;
- 3° de balans;
- 4° de resultatenrekening;
- 5° een afschrijvingstabel voor de investeringen;

6° het verslag van een externe revisor, die niet betrokken mag zijn bij de dagelijkse artistieke, organisatorische en zakelijke werking van de organisatie, met commentaar bij de balans en de resultatenrekening van de zakelijk verantwoordelijke van de organisatie;

7° het verslag van de vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering;

8° kopie van de samenwerkingsovereenkomsten, o.m. met het Nederlands Letterenfonds;

9° organogram van de personeelsleden met vermelding van hun functie.

§5. Het jaarverslag moet uiterlijk op 31 mei van het jaar dat volgt op het jaar waarover verslag wordt uitgebracht, naar de minister van Cultuur verstuurd worden, met kopie aan het departement CJSM.

Bovendien dient de organisatie een exemplaar van dit jaarverslag over te maken aan de afgevaardigde van de Vlaamse Regering, en dit binnen dezelfde termijn.

§6. Indien de Vlaamse overheid constateert dat het VFL niet voldoet aan de gemaakte afspraken in deze overeenkomst, dan dient deze binnen de maand een overlegmoment te beleggen waarbij alle partijen aanwezig zijn, met de bedoeling om de werking van de organisatie bij te sturen.

Wanneer het VFL binnen de drie maanden volgend op dit overlegmoment nog steeds niet voldoet aan de gemaakte afspraken in deze overeenkomst, kan de Vlaamse Regering besluiten om over te gaan tot het opleggen van een remediëring op voorstel van de minister van Cultuur.

Deze remediëring kan zowel het management als de financiën betreffen.

De management remediëring zal betrekking hebben op de leidinggevende functies binnen de organisatie.

Ze kan al dan niet gevolgd worden door een financiële remediëring.

De loutere financiële remediëring betreft het geheel of gedeeltelijk staken van de dotatie aan het VFL.

De beide zijn ten vroegste uitvoerbaar met ingang van het volgende kalenderjaar, rekening houdend met de bestaande financiële verplichtingen.

§7. De bevoegde administratie mag op ieder ogenblik aanvullende informatie en documenten opvragen aan het VFL.

TITEL IV - EVALUATIE

Art. 13. Het departement CJSM zal jaarlijks een evaluatie uitvoeren van de uitvoering van deze overeenkomst en van de zakelijke werking van het VFL betreffende het voorgaande jaar. Deze evaluatie zal gebeuren op basis van de in artikel 12, § 4 opgesomde documenten. Deze evaluatie zal aan de minister van Cultuur, de afgevaardigde van de Vlaamse regering, de voorzitter en directeur van het VFL worden bezorgd.

Art. 14. De inhoudelijke werking wordt jaarlijks geëvalueerd door het Vlaams Parlement in samenspraak met de minister van Cultuur, op basis van het jaarverslag dat getoetst wordt aan het lopende jaaractieplan. Aanvullend wordt het volgende jaaractieplan voorgesteld en besproken.

Elementen voor deze evaluatie kunnen volgende indicatoren en normen zijn:

a. de toetsing van de kwaliteitsnorm (artikel 6, §1) aan de werking en de toekenning van subsidies;

b. kerntaak van het VFL binnen het letterenbeleid bewaken, met name aanbodbevordering door ondersteuning van creatie, productie en verspreiding;

c. een maximale doorlooptijd van aanvraag tot beslissing realiseren;

d. grondige motivering van de beslissingen verzorgen, vandaag wordt een algemene beknopte motivering bezorgd en op aanvraag een aanvullende individuele motivering;

e. communicatie met de letterensector verder uitbouwen:

- door zelf opgezette media (o.a. website, elektronische nieuwsbrief, mailzendingen, schriftelijke informatie)

- eerstelijnsinformatie vanuit het VFL (o.a. telefoon, mailberichten)

- gericht overleg met direct betrokkenen (auteursvereniging, tijdschriftenforum, BoekenOverleg, boek.be, SLV, de verenigingen die werken in het kader van het geïntegreerd letterenbeleid)

f. buitenlandbeleid:

- samenwerking versterken met het Nederlandse Letterenfonds, de Nederlandse Taalunie, de Vlaamse vertegenwoordigers en de lectoraten Nederlands in het buitenland;

- bijdragen tot de uitvoering van het letterenluik van de culturele akkoorden in samenwerking met het departement CJSM, Vlaanderen Internationaal;
- binnen het vertaalbeleid: stimuleren van literaire vertalingen in het buitenland;

TITEL V - DUUR VAN DE OVEREENKOMST

Art. 15. Deze overeenkomst treedt in werking op 1 januari 2016 en eindigt op 31 december 2020.

Art. 16. §1. Indien alle partijen akkoord gaan, kan de overeenkomst jaarlijks worden herzien met ingang van 1 januari van het jaar volgend op het jaar waarin de evaluatie gebeurde.

§2. Indien zich tijdens de duur van de overeenkomst ingrijpende wijzigingen voordoen, hetzij in de maatschappelijke omgeving waarin het VFL actief is, hetzij in de beleidsopties, hetzij door een interventie van de Vlaamse minister bevoegd voor Financiën en Begroting in overleg met de Vlaamse Regering ten gevolge van een belangrijke wijziging van het financiële engagement van de Vlaamse Regering tijdens de duur van de overeenkomst, en deze wijzigingen de opdracht van het VFL dermate veranderen dat deze veranderingen niet kunnen ingepast worden in de vigerende afspraken tussen de partijen, dan kan deze overeenkomst op vraag van één van de ondertekenden partijen opnieuw onderhandeld worden.

§3. In het geval van geschil zal een commissie van deskundigen, bestaande uit twee gemachtigde afgevaardigden van de Vlaamse Regering en twee afgevaardigden van het VFL trachten tot een oplossing te komen. Indien deze commissie niet in haar opdracht slaagt, ligt de definitieve beslechting van het geschil bij de functioneel bevoegde minister.

Art. 17. Ten laatste twee maanden voor het einde van de duur van deze overeenkomst, wordt een nieuwe overeenkomst afgesloten. Als dit niet tijdig gebeurt wordt de lopende overeenkomst automatisch met 6 maanden verlengd.

Gedaan te Brussel op
in drievoud, waarvan één origineel voor het VFL,

Voor het Vlaams Fonds voor de Letteren,

de voorzitter van het Fondsbestuur
Jos GEYSELS

de directeur
Koen VAN BOCKSTAL

Voor de Vlaamse Gemeenschap,

de Vlaamse minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel
Sven GATZ

BIJLAGE 5: AFSCHRIJVINGSTABEL INVESTERINGEN

AFSCHRIJVINGSTABEL INVESTERINGEN 2015

Materieel Vast Actief	hardware	16.743,27
	meubilair	4.923,95
	gebouw	3.023,82
Immaterieel Vast Actief	software	39.296,74
TOTAAL		63.987,78

BIJLAGE 6: SINGLE AUDIT VERSLAGEN VAN DE BEDRIJFSREVISOR

**SINGLE AUDIT VERSLAG VAN DE COMMISSARIS
AAN DE RAAD VAN BESTUUR
VAN HET VLAAMS FONDS VOOR DE LETTEREN VOI
GENERAAL VAN MERLENSTRAAT 30
2600 BERCHEM
OVER DE JAARREKENING
BETREFFENDE HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2015**

Overeenkomstig artikel 50, §1 van het decreet van 8 juli 2011 houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof ("het rekendecreet"), brengen wij u verslag uit in het kader van onze opdracht van commissaris. Dit verslag omvat ons oordeel over de jaarrekening conform het rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten en tevens de vereiste bijkomende vermeldingen. De jaarrekening conform het rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten bevat de balans op 31 december 2015, en de resultatenrekening voor het boekjaar afgesloten op die datum en de toelichting. De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van de raad van bestuur van het Vlaams Fonds voor de Letteren volgens de bepalingen van het rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten ten behoeve van de Vlaamse Regering en het Rekenhof.

Verslag over de jaarrekening conform het rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten – oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de controle uitgevoerd van de jaarrekening van het Vlaams Fonds voor de Letteren VOI over het boekjaar afgesloten op 31 december 2015, opgesteld op grond van het rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten daarvan, met een balanstotaal van € 1.633.624 en waarvan de resultatenrekening afsluit met een negatief saldo van het boekjaar van € 354.062.

Verantwoordelijkheid van de raad van bestuur voor het opstellen van de jaarrekening conform rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met het rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten daarvan, alsook voor het implementeren van de interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht voor het opstellen van de jaarrekening conform het rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Vandelanotte Bedrijfsrevisoren cvba
President Kennedypark 1a
B-8500 Kortrijk
www.vandelanotte.be

T +32 56 43 85 87
F +32 56 43 85 81

Burgerlijke vennootschap die
de rechtsvorm van een CVBA
heeft aangenomen.

RPR Gent afdeling Kortrijk
BE 0433.608.707

Verantwoordelijkheid van de commissaris

Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel over deze jaarrekening conform het rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten tot uitdrukking te brengen op basis van onze controle. Wij hebben onze controle volgens de internationale controlestandaarden (ISA's) uitgevoerd. Die standaarden vereisen dat wij aan de deontologische vereisten voldoen alsook de controle plannen en uitvoeren teneinde een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening conform het rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de in de jaarrekening conform het rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten opgenomen bedragen en toelichtingen. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de beoordeling door de commissaris, met inbegrip van diens inschatting van de risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening conform het rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten als gevolg van fraude of van fouten. Bij het maken van die risico-inschatting hebben wij het aangepast karakter en de werking van de administratieve en boekhoudkundige organisatie, gericht op de productie van financiële rapportering in aanmerking genomen zonder een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit tot uitdrukking te brengen. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door de raad van bestuur gemaakte schattingen, alsmede het evalueren van de presentatie van de jaarrekening conform het rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten als geheel.

Wij hebben van het bestuursorgaan en van de personen die aangesteld zijn door de entiteit de voor onze controle vereiste toelichtingen en informatie verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om daarop ons oordeel te baseren.

Oordeel zonder voorbehoud

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening conform het rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten een getrouw beeld van het vermogen en de financiële toestand van het Vlaams Fonds voor de Letteren per 31 december 2015, alsook van diens resultaten over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met het rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten daarvan.

Bepalingen inzake financiële verslaggeving

Aangezien de jaarrekening werd opgesteld in overeenstemming met het rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten en in het kader van de doelstellingen van dit referentiekader, is de jaarrekening niet geschikt voor andere doeleinden.

n

Verslag betreffende overige door wet - en regelgeving gestelde eisen

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het naleven van het oprichtingsdecreet en van de bepalingen uit het rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten daarvan, alsmede van de beheersovereenkomst, de statuten en van de wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften die van toepassing zijn op het voeren van de boekhouding.

In het kader van onze opdracht, is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, de naleving van bepaalde wettelijke en reglementaire verplichtingen na te gaan. Op grond hiervan doen wij de volgende bijkomende vermeldingen die niet van aard zijn om de draagwijdte van ons oordeel over de jaarrekening conform het rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten te wijzigen:

- Onverminderd formele aspecten van ondergeschikt belang, werd de boekhouding gevoerd in overeenstemming met het rekendecreet en diens uitvoeringsbesluiten.
- Wij dienen u geen verrichtingen of beslissingen mede te delen die in overtreding met het oprichtingsdecreet, de bepalingen uit het rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten daarvan, of van de statuten van de entiteit zijn gedaan of genomen.

Kortrijk, 21 maart 2016

Vandelanotte Bedrijfsrevisoren CVBA
Commissaris
Vertegenwoordigd door

Nikolas Vandelanotte
Bedrijfsrevisor

**SINGLE AUDIT VERSLAG VAN DE COMMISSARIS AAN DE RAAD VAN BESTUUR
VAN HET VLAAMS FONDS VOOR DE LETTEREN VOI
GENERAAL VAN MERLENSTRAAT 30
2600 BERCHEM
OVER DE JAARLIJKSE ESR-RAPPORTERING
BETREFFENDE HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2015**

Overeenkomstig artikel 9, § 6 van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 september 2012 betreffende controle en single audit, hebben wij de jaarlijkse ESR-rapportering betreffende het boekjaar afgesloten op 31 december 2015 gecontroleerd. De budgettaire rapportering is door de raad van bestuur van het Vlaams Fonds voor de Letteren VOI opgesteld volgens het Europees Stelsel van Rekeningen 2010 (ESR 2010), zoals uitgewerkt in de Handleiding over de Boekhoudregels, in de versie die van toepassing is op het gecontroleerde boekjaar, zoals opgesteld door het Departement Financiën en Begroting, afdeling Jaarrekening en Certificering, in uitvoering van de principes beschreven in de Europese verordening betreffende het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen 2010 (ESR 2010) en in het Handboek van het Instituut voor de Nationale Rekeningen.

Verslag over de jaarlijkse ESR-rapportering – oordeel zonder voorbehoud

Verantwoordelijkheid van de raad van bestuur voor de ESR-rapportering

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor de opmaak van de budgettaire rapportering volgens het rapporteringssjabloon zoals vervat in de Handleiding over de Boekhoudregels, eerste versie, opgesteld door het Departement Financiën en Begroting, afdeling Jaarrekening en Certificering, ("ESR-rapportering"), hierin begrepen de aansluiting van deze rapportering met de jaarrekening conform het rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten. De raad van bestuur is tevens verantwoordelijk voor de boekhoudkundige organisatie zoals voorgeschreven door het decreet van 8 juli 2011 houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof ("rekendecreet") en de uitvoeringsbesluiten. De raad van bestuur is eveneens verantwoordelijk voor het implementeren van de interne beheersing die het bestuursorgaan noodzakelijk acht voor het opstellen van de budgettaire rapportering die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Verantwoordelijkheid van de commissaris

Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel over deze ESR-rapportering tot uitdrukking te brengen op basis van onze controle. Wij hebben onze controle volgens de internationale controlestandaarden (ISA's) uitgevoerd. Die standaarden vereisen dat wij ethische voorschriften naleven alsook de audit plannen en uitvoeren teneinde een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de ESR-rapportering geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de in de ESR-rapportering opgenomen bedragen en toelichtingen. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de beoordeling door de commissaris, met inbegrip van diens inschatting van de risico's op een afwijking van materieel belang in de ESR-rapportering die het gevolg is van fraude of van fouten. Bij het maken van die risico-inschatting neemt de commissaris de interne beheersing van de entiteit in aanmerking die relevant is voor het opstellen door de entiteit van de budgettaire rapportering opgesteld in overeenstemming met de ESR-regels, teneinde controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden passend zijn, maar die niet gericht zijn op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door de raad van bestuur gemaakte schattingen, alsmede het evalueren van de presentatie van de budgettaire rapportering als geheel.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om daarop ons oordeel te baseren.

Oordeel zonder voorbehoud

Naar ons oordeel is de ESR-rapportering van het Vlaams Fonds voor de Letteren VOI per 31 december 2015 in alle van materieel belang zijnde opzichten opgesteld in overeenstemming met het Europees Stelsel van Rekeningen 2010 (ESR 2010), zoals uitgewerkt in de Handleiding over de Boekhoudregels, in de versie die van toepassing is op het gecontroleerde boekjaar, zoals opgesteld door het Departement Financiën en Begroting, afdeling Jaarrekening en Certificering, in uitvoering van de principes beschreven in de Europese verordening betreffende het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen 2010 (ESR 2010) en in het Handboek van het Instituut voor de Nationale Rekeningen. Deze ESR-rapportering sluit op consequente wijze aan bij de andere elementen van de jaarrekening conform het rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten.

Overige aangelegenheid

Het Vlaams Fonds voor de Letteren VOI heeft tevens een jaarrekening conform het rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten opgesteld voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2015, waarover wij in het eerste deel van deze bundel een afzonderlijk verslag hebben uitgebracht aan de raad van bestuur van het Vlaams Fonds voor de Letteren VOI op 21 maart 2016.

Kortrijk, 21 maart 2016

Vandelanotte Bedrijfsrevisoren CVBA
Commissaris
Vertegenwoordigd door

Nikolas Vandelanotte
Bedrijfsrevisor

**SINGLE AUDIT VERSLAG VAN DE COMMISSARIS AAN DE RAAD VAN BESTUUR
VAN HET VLAAMS FONDS VOOR DE LETTEREN VOI
GENERAAL VAN MERLENSTRAAT 30, 2600 BERCHEM
INZAKE DE CONTROLE VOOR HET BOEKJAAR 2015 OP DE NALEVING
VAN DE BESLISSINGEN EN TOEKENNINGSVOORWAARDEN OPGELEGD DOOR DE
REGULERENDE OVERHEID BIJ DE UITVOERING VAN DE BEGROTING EN DE
RAPPORTERING DESBETREFFEND**

Overeenkomstig artikel 9, § 5 van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 september 2012 betreffende controle en single audit, werd, bijkomend aan onze controle van de jaarrekening conform het rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten waarover wij in het eerste deel van deze bundel verslag hebben uitgebracht, een controle gepland en uitgevoerd om een conclusie met redelijke mate van zekerheid te geven omtrent de naleving van de beslissingen en toekenningsvoorwaarden opgelegd door de regulerende overheid, bij de uitvoering van de begroting voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2015, en de rapportering betreffende de uitvoering van de begroting.

Naleving van de beslissingen en toekenningsvoorwaarden opgelegd door de regulerende overheid bij de uitvoering van de begroting en de rapportering desbetreffend

Verantwoordelijkheid van de raad van bestuur voor het naleven van de beslissingen en toekenningsvoorwaarden opgelegd door de regulerende overheid verbonden aan de begroting

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de begroting alsook voor de naleving van de relevante wet- en regelgeving bij de uitvoering van de begroting en voor de rapportering desbetreffend.

Verantwoordelijkheid van de commissaris met betrekking tot de controle van de naleving van de relevante wet- en regelgeving bij de uitvoering van de begroting

Het is onze verantwoordelijkheid om een conclusie te geven op grond van onze beoordeling. Wij hebben onze werkzaamheden uitgevoerd volgens de *International Standard for Assurance Engagements 3000* (ISAE 3000). Deze standaard vereist dat wij deontologische voorschriften naleven alsook de beoordeling plannen en uitvoeren om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de uitvoering van de begroting en de rapportering desbetreffend, in alle van materieel belang zijnde opzichten, in overeenstemming is met de wet- en regelgeving hierop van toepassing. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de beoordeling door de commissaris, met inbegrip van diens inschatting van de risico's van een afwijking van materieel belang in de overeenstemming.

De omvang van onze werkzaamheden bestond uit de volgende punten:

- Nagaan of de budgettaire items zoals wettelijk opgelegd, allemaal en overeenstemmend werden opgenomen in de budgettaire rapportering;
- Nagaan of het formaat en de items van de "budgettaire rekening" overeenstemmen met die van het budget en omgekeerd;
- Nagaan of er geen budgetten werden overbesteed;
- Controleren of budgetwijzigingen zijn verlopen conform de reglementering, in het bijzonder op geautoriseerde wijze;
- Controleren of budgetoverdrachten zijn verlopen conform de reglementering, in het bijzonder op geautoriseerde wijze;
- Nagaan of de vormvereisten van de budgettaire rapportering werden nageleefd;
- Controleren van de aansluiting tussen de budgettaire boekhouding (rekeningen) en de bijhorende rapportering.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om daarop onze conclusie te baseren.

Conclusie omtrent de uitvoering van de begroting

Overeenkomstig Art. 2 §2 van de beheersovereenkomst van 2 december 2011 tussen het Vlaams Fonds voor de Letteren VOI en de Vlaamse Gemeenschap moet het totaal van de werkingskosten in een redelijke verhouding staan met de totale dotatie en met het takenpakket en het werkvolume. Bovendien moet elke wijziging worden gemotiveerd. Als referentie wordt 26% van de totale dotatie opgegeven. In werkelijkheid bedraagt de verhouding van de werkingskosten tegenover de dotatie 23,00% in 2015.

Naar ons oordeel is de uitvoering van de begroting en de aansluiting van de uitvoering van de begroting bij de jaarrekening conform het rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten, in alle van materieel belang zijnde opzichten, in overeenstemming met de beslissingen en toekenningsvoorwaarden opgelegd door de regulerende overheid.

Kortrijk, 21 maart 2016

Vandelanotte Bedrijfsrevisoren CVBA
Commissaris
Vertegenwoordigd door

Nikolas Vandelanotte
Bedrijfsrevisor

BIJLAGE 7: SAMENWERKINGSOVEREENKOMST NEDERLANDS LETTERENFONDS FRANKFURT 2016

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

Vlaams
Fonds
voor de
Letteren

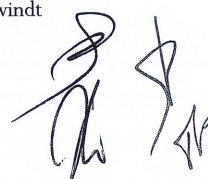
Bestuursconvenant tussen het Vlaams Fonds voor de Letteren en het Nederlands Letterenfonds met betrekking tot de voorbereiding, uitvoering en financiering van het gezamenlijke gastlandschap tijdens de Frankfurter Buchmesse 2016 (hierna: F16)

Onderstaande afspraken betreffen een bevestiging, en waar reeds mogelijk een uitwerking van de eerder tussen partijen mondeling gemaakte afspraken over het financiële kader (begroting, betaling c.q. verrekening en (tussentijdse) verantwoording), de invulling van het bureau F16, de bevoegdheden van de artistiek intendant en zakelijk coördinator van dit bureau, en te volgen afstemmingsprocedures tussen de fondsen teneinde op een succesvolle wijze uitvoering te geven aan de op 17 maart 2014 getekende overeenkomst van zowel het Vlaams Fonds voor de Letteren als het Nederlands Letterenfonds met de Ausstellungs- und Messe GmbH des Börsenvereins des Deutschen Buchhandels.

Partijen komen het volgende overeen:

1. Financieel kader F16

- a) De bijgevoegde begroting van F16 (**bijlage A**) vormt de basis voor de uitgaven en inkomsten met betrekking tot het F16-project.
- b) De begroting wordt formeel goedgekeurd door de Raad van Toezicht van het Nederlands Letterenfonds en de Raad van Bestuur van het Vlaams Fonds voor de Letteren.
- c) Voortgang en eventuele bijsturing gebeurt op aangeven door de directeurs van beide letterenfondsen en mits formele goedkeuring door Raad van Toezicht respectievelijk Raad van Bestuur voor fundamentele wijzigingen met grote impact (d.w.z. afwijkingen hoger dan 150.000 € per post op de begroting).
- d) Alle uitgaven en inkomsten van een van de beide fondsen in het kader van het F16-project worden op 50/50 basis verdeeld.
- e) Financiële tegen- en meevallers ten opzichte van de totaalbegroting worden eveneens op 50/50 basis verdeeld.
- f) De zakelijk coördinator in dienst van het Nederlands Letterenfonds zorgt voor periodieke rapportages over de financiële stand van zaken met betrekking tot het F16-project. In 2014 gebeurt die rapportage eens per kwartaal aan de directie van de beide letterenfondsen en de directeurs rapporteren daarover (zowel op inhoudelijk als op financieel vlak) op hun beurt eens per kwartaal aan hun Raad van Toezicht of Raad van Bestuur. Vanaf kalenderjaar 2015 gebeurt de financiële rapportage tweemaandelijks. Bijsturingen vanuit de Raad van Toezicht of de Raad van Bestuur moeten worden geïntegreerd vanaf de eerstvolgende rapportage na de beslissing tot bijsturing.
- g) Het Nederlands Letterenfonds draagt zorg voor voorfinanciering over een periode van telkens drie maanden van gemaakte kosten zonder daarvoor rentekosten in rekening te brengen bij het Vlaams Fonds voor de Letteren. Verrekening tussen beide fondsen vindt eens per kwartaal plaats.

- h) De streefdatum voor de eindafrekening tussen de beide fondsen van het project wordt 30 juni 2017, doch uiterlijk 31 december 2017.

Beide fondsen hanteren het kalenderjaar als boekjaar.

2. Financieel beheer (financiële verwerking en - administratie)

Het Nederlands Letterenfonds zorgt voor een adequate financiële administratie van het project-F16 en zorgt voor de financiële verwerking van facturen, met uitzondering van de door het Vlaams Fonds voor de Letteren verleende subsidies en overeengekomen arbeidsovereenkomsten met medewerkers en de gesloten overeenkomst van opdracht met de artistiek intendant.

Voor de rapportage en afrekening worden internationale boekhoudstandaarden gehanteerd en indien noodzakelijk wordt ook overleg ingepland met de betrokken bedrijfsrevisoren van beide fondsen om alle bestaande en relevante regelgeving correct toe te passen.

3. Bureau F16: artistiek intendant en zakelijk coördinator

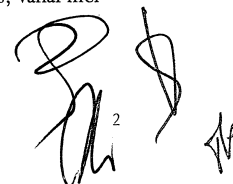
A. Taken en bevoegdheden van de artistiek intendant

- 1) De artistiek intendant heeft vrijheid en mandaat om binnen de contouren van het *bidbook* en de vastgelegde begroting het programma artistiek en inhoudelijk vorm te geven.
- 2) Hij heeft de taak andere partijen in Vlaanderen en Nederland te inspireren en samen te brengen.
- 3) De artistiek intendant wordt 'het gezicht' van het programma.
- 4) Hij geeft samen met de zakelijk coördinator leiding aan het bureau F16, bestaande uit een team van vier medewerkers.

B. Taken en bevoegdheden van de zakelijk coördinator

Taken

- 1) De zakelijk coördinator is verantwoordelijk voor de zakelijke (operationeel-financiële) ondersteuning van de intendant.
- 2) Hij geeft samen met de intendant leiding aan het bureau F16 bestaande uit een team van vier medewerkers.
- 3) Hij verzorgt de volledige organisatorische en logistieke opvolging van de organisatie van het gastlandschap.
- 4) Hij bepaalt in samenspraak met het Dagelijks Bestuur van het F16 Bureau en de Frankfurter Buchmesse de volledige communicatiestrategie.
- 5) Hij is verantwoordelijk voor de aansturing van de fondsenwervende activiteiten met de privé sector.
- 6) De zakelijk coördinator ziet er op toe dat de internationale - en nationale regels inzake aanbesteding worden gevolgd.
- 7) Hij zorgt ervoor schuldeisers tijdig worden betaald en vorderingen geïnd.
- 8) Hij zorgt voor een zo actueel mogelijk overzicht van alle uitgaven en inkomsten voor F16 en houdt een overzicht bij van de lopende verplichtingen.
- 9) Hij brengt eens per drie maanden rapport uit over de financiële stand van zaken van F16 aan de directeurs van de beide fondsen. Vanaf 2015 rapporteert hij tweemaandelijkse, vanaf mei 2016, maandelijks.

Bevoegdheden

De zakelijk coördinator heeft de bevoegdheid om in het kader van de organisatie van F16 verplichtingen aan te gaan tot een bedrag van € 25.000. Verplichtingen vanaf € 25.000 tot € 50.000 worden (mee)getekend door de directeur van het Nederlands Letterenfonds. Vanaf €50.000 worden verplichtingen (mee)getekend door de beide fondsdirecteuren.

De volmacht van de zakelijk coördinator om namens het fonds deze verplichtingen aan te gaan in het kader van het F16 worden door het Nederlands Letterenfonds vastgelegd bij de gegevens van het Nederlands Letterenfonds bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Bij dreigende budgetoverschrijdingen vragen de intendant en de zakelijke coördinator voorafgaandelijke toestemming voor de overschrijding aan de directeuren van de beide fondsen. Alleen als beide fondsdirecteuren (binnen hun delegatiebevoegdheid) hebben ingestemd is een overschrijding toegestaan.

C. Dagelijks Bestuur van het Bureau F16

Beide letterenfonds sturen dit bureau aan via een dagelijks bestuur, bestaande uit de twee directeuren van resp. het Nederlands Letterenfonds en het Vlaams Fonds voor de Letteren, de zakelijke coördinator en de artistieke intendant. Extra (tijdelijke) werknemers van het bureau worden tewerkgesteld en gehuisvest in Vlaanderen of Nederland ten kantore van beide letterenfonds en de betreffende arbeidsovereenkomsten worden afgesloten met het letterenfonds, waar ze zullen worden tewerkgesteld.

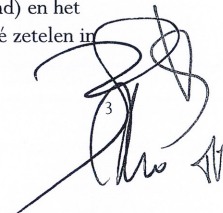
Belangrijke financiële en inhoudelijke beslissingen worden bij voorkeur bij consensus genomen binnen het Dagelijks Bestuur. Bij gebrek aan consensus met aanzienlijke financiële consequenties zal de beslissing door de beide fondsdirecteuren worden genomen, binnen de financiële ruimte vanuit delegatie vanuit hun respectievelijke besturen en bij inhoudelijke punten wordt de beslissing bij meerderheid genomen.

De fondsdirecteuren houden toezicht op het functioneren van de cel en zijn verantwoordelijk voor de contacten, vergaderingen en communicatie met de adviesraad, het beschermcomité en de betrokken ministeries en overheidsdiensten.

4. Externe raden

1. Bij de organisatie van een gastlandschap zijn een groot aantal partners (auteurs, uitgevers, kunstensectoren, creatieve industrie en overheden) direct of indirect betrokken partij. Om optimaal rekening te houden met hun belangen en wensen kiezen beide letterenfonds (zoals beschreven in het *bidbook*) voor een adviesraad, waarin de belangrijkste partners op regelmatige basis advies en inbreng kunnen leveren op de grote strategische lijnen en beslissingen van het bureau F16. De adviesraad wordt voorgezeten door de directeuren van beide letterenfonds met een wisselend voorzitterschap per vergadering. In deze vergadering vertegenwoordigen zij ook het Dagelijks Bestuur van het bureau F16 en zorgen voor de rapportage en liaison tussen de adviesraad en het F16 bureau.

2. Naast de adviesraad komt er ook een beschermcomité, bestaande uit culturele, economische en politieke excellenties om mee te helpen bij het creëren van een zo groot mogelijk maatschappelijk draagvlak voor dat gastlandschap. Deze contacten kunnen belangrijke bruggen bouwen voor samenwerkingen op hoog niveau tussen de literaire/uitgeefwereld en economische of culturele actoren, tussen spelers in de 3 landen (Vlaanderen, Nederland en Duitsland) en het opent ook opportuniteiten rond fondsenwerving en sponsoring. In dit beschermcomité zetelen in

elk geval de voorzitter van de raad van toezicht van het Nederlands Letterenfonds en de voorzitter van de Raad van Bestuur van het Vlaams Fonds voor de Letteren, in een dragende rol en als natuurlijke link naar het Dagelijks Bestuur van het Bureau F16.

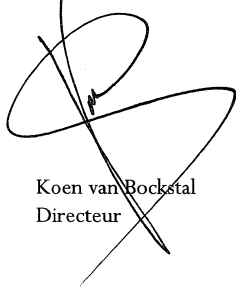
5. Slotbepalingen

- 1) Partijen worden geacht de overeenkomst loyaal uit te voeren en met elkaar in een open dialoog te staan over wederzijdse personele inspanningen, uitgaven en inkomsten om F16 voor beide partijen en landen tot een gezamenlijk succes te maken.
- 2) Indien één van de partijen van oordeel is dat de andere partij zijn verplichtingen uit het convenant niet nakomt, wordt daarover altijd eerst overleg gevoerd door de directeuren van de beide fondsen teneinde een oplossing te bereiken. Zo nodig wordt de kwestie in een gezamenlijk overleg met de voorzitter van het bestuur van het Vlaams Fonds voor de Letteren en de voorzitter van de Raad van Toezicht van het Nederlands Letterenfonds besproken.

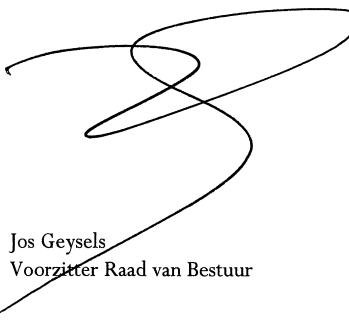
Indien dit overleg niet tot overeenstemming tussen partijen leidt, wijzen beide partijen één deskundige arbiter aan, die na consultatie van partijen, een bindend advies over het betreffende geschil uitbrengt. Partijen onthouden zich van publieke uitlatingen over eventuele geschillen.

Aldus in tweevoud getekend te ... *Buchem* ... op ... *7 augustus 2014*

Namens het Vlaams Fonds voor de Letteren,

Koen van Bockstal
Directeur

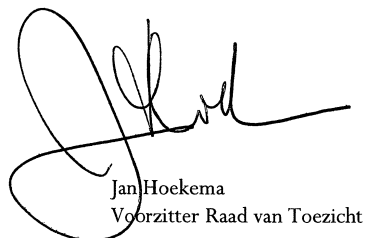

Jos Geysels
Voorzitter Raad van Bestuur

Namens het Nederlands Letterenfonds,

Tiziano Perez
Directeur-bestuurder

Jan Hoekema
Voorzitter Raad van Toezicht

BIJLAGE 8: LIJST VAN AFKORTINGEN

AFKORTINGEN VAN NAMEN ORGANISATIES

BAM	Instituut voor beeldende, audiovisuele en mediakunst
CJSM	Cultuur, Jeugd, Sport en Media
ELV	Expertisecentrum Literair Vertalen
FIT	Flanders Investment & Trade
IBBY	International Board on Books for Young People
KANTL	Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde
LOCUS	Lokaal, Cultuur, Steunpunt (steunpunt voor lokaal cultuurbeleid)
NTU	Nederlandse Taalunie
PIW	Poetry International Web
Vai	Vlaams Architectuurinstituut
VAV	Vlaamse Auteursvereniging
VBI	Verenigde Boeken Importeurs
VFL	Vlaams Fonds voor de Letteren
VRT	Vlaamse Radio- en Televisieomroep
VTi	Vlaams Theaterinstituut
VUV	Vlaamse Uitgevers Vereniging
VVB	Vereniging Vlaamse Boekverkopers
VVR	Vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering

AFKORTINGEN GEBRUIKT IN SUBSIDIETABELLEN

IB	In behandeling
IG	Ingetrokken

LANDAFKORTINGEN

AL	Albanië	ES	Spanje	NO	Noorwegen
AR	Argentinië	ET	Ethiopië	NZ	Nieuw-Zeeland
AT	Oostenrijk	FI	Finland	PL	Polen
AU	Australië	FR	Frankrijk	PT	Portugal
BE	België	GR	Griekenland	RO	Roemenië
BG	Bulgarije	HR	Kroatië	RS	Servië
BR	Brazilië	HU	Hongarije	RU	Rusland
CH	Zwitserland	IND	Indië	SE	Zweden
CA	Canada	IT	Italië	SI	Slovenië
CN	China	KP	Zuid-Korea	TR	Turkije
CO	Colombia	LB	Libanon	TW	Taiwan
CZ	Tsjechië	LV	Letland	UA	Oekraïne
DE	Duitsland	MD	Moldavië	VK	Verenigd Koninkrijk
DK	Denemarken	MK	Macedonië	VS	Verenigde Staten
ECU	Ecuador	MX	Mexico	XK	Kosovo
EE	Estland	NI	Nicaragua	ZA	Zuid-Afrika
EG	Egypte	NL	Nederland		

COLOFON

Vlaams Fonds voor de Letteren
Generaal Van Merlenstraat 30
2600 Berchem
+32 3 270 31 61
info@vfl.be
www.vfl.be

Verantwoordelijke uitgever en hoofdredacteur:

Koen Van Bockstal, Generaal Van Merlenstraat 30, 2600 Berchem

Aan dit jaarverslag werkten mee:

Els Aerts, Noemi De Clercq, Rita De Graeve, Koen De Smedt, Georgia De Winter, Lien Devos, Jos Geysels, Anja Goyens, Patrick Peeters, Marieke Roels, Lara Rogiers, Michiel Scharpé, Karen Thys, Koen Van Bockstal, Elise Vanoosthuysse

Vormgeving:

Studio Kaplan

Druk:

zwartopwit.be

Overname van berichten is alleen toegelaten met bronvermelding.
Het VFL kan niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele fouten en/of schade die voortvloeit, direct of indirect, uit het gebruik van deze informatie.

Wettelijk depot D/2016/9430/1

